

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2015

**zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
zgodne z MSSF UE (w milionach złotych)**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	8
1. Informacje ogólne	8
1.1 Informacje o jednostce dominującej	8
1.2 Informacje o Grupie Kapitałowej PGE	8
1.3 Skład Grupy Kapitałowej PGE	9
2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	12
2.1 Oświadczenie o zgodności	12
2.2 Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna	12
2.3 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	12
2.4 Profesjonalny osąd kierownictwa oraz szacunki	13
3. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy	16
3.1 Analiza utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Konwencjonalna	16
3.2 Analiza utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Odnawialna	19
3.3 Rzeczowe aktywa trwałe segmentu Dystrybucja	20
4. Istotne zasady rachunkowości	20
5. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych	34
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	38
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	38
6. Informacje dotyczące segmentów działalności	38
6.1 Informacje dotyczące segmentów branżowych	39
6.2 Informacje dotyczące obszarów geograficznych	41
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	42
7. Przychody i koszty	42
7.1 Przychody ze sprzedaży	42
7.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym	43
7.3 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	46
7.4 Przychody i koszty finansowe	47
8. Podatek dochodowy	48
8.1 Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	48
8.2 Efektywna stawka podatkowa	49
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	49
9. Rzeczowe aktywa trwałe	49
10. Nieruchomości inwestycyjne	51
11. Wartości niematerialne	51
12. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	53
13. Udział we wspólnym przedsięwzięciu	53
14. Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	53
14.1 Aktywa z tytułu podatku odroczonego	53
14.2 Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	54
15. Zapasy	54
16. Uprawnienia do emisji CO₂ na własne potrzeby	55
17. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe	56
17.1 Pozostałe aktywa długoterminowe	56
17.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe	56
18. Środki pieniężne	56
19. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	57
20. Działalność zaniechana	57
21. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	57
22. Kapitały własne	57
22.1 Kapitał podstawowy	58
22.2 Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	59
22.3 Różnice kursowe z przeliczenia	59
22.4 Kapitał zapasowy i rezerwy	59
22.5 Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	59
22.6 Kapitały własne przypisane udziałom niekontrolującym	60
22.7 Zysk/Strata przypadający na jedną akcję	60
22.8 Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty	61

23.	Rezerwy.....	61
23.1	Rezerwa na koszty rekultywacji	62
23.2	Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	63
23.3	Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości	63
23.4	Pozostałe rezerwy	63
24.	Świadczenia pracownicze	63
24.1	Świadczenia po okresie zatrudnienia i nagrody jubileuszowe	64
24.2	Pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze	64
25.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	65
25.1	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	65
25.2	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	66
26.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe	66
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....		67
27.	Instrumenty finansowe.....	67
27.1	Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych	67
27.2	Wartość godziwa instrumentów finansowych.....	71
27.3	Hierarchia wartości godziwej	71
27.4	Sprawozdanie z całkowitych dochodów	73
27.5	Zabezpieczenia spłaty wierzycelności i zobowiązań	73
28.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	74
28.1	Ryzyko płynności	75
28.2	Ryzyko stopy procentowej.....	75
28.3	Ryzyko walutowe	76
28.4	Ryzyko cen towarów	78
28.5	Ryzyko kredytowe	79
28.6	Ryzyko rynkowe (finansowe) – analiza wrażliwości	82
28.7	Rachunkowość zabezpieczeń	85
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....		85
29.	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	85
29.1	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	85
29.2	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	87
29.3	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	87
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....		87
30.	Zobowiązania i należności warunkowe. Sprawy sądowe.....	87
30.1	Zobowiązania warunkowe	87
30.2	Pozostałe istotne kwestie związane ze zobowiązaniami warunkowymi	88
30.3	Należności warunkowe.....	89
30.4	Inne sprawy sądowe i sporne	89
31.	Przysłe zobowiązania inwestycyjne	90
32.	Leasing	90
32.1	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	90
32.2	Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca	90
32.3	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	90
32.4	Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	90
33.	Rozliczenia podatkowe	91
34.	Informacja o podmiotach powiązanych	92
34.1	Jednostki stowarzyszone	92
34.2	Spółki zależne od Skarbu Państwa	92
34.3	Wynagrodzenie kadry kierowniczej	92
35.	Istotne zdarzenia oraz zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	93
35.1	Rozwiązanie kontraktów długoterminowych KDT	93
35.2	Przygotowania do budowy i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej	95
35.3	Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych	95
36.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	96

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 dane przekształcone*
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	<u>7.1</u>	28.542	28.143
Koszt własny sprzedaży	<u>7.2</u>	(30.066)	(21.735)
ZYSK/(STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY		(1.524)	6.408
Koszty sprzedaży i dystrybucji	<u>7.2</u>	(1.408)	(1.540)
Koszty ogólnego zarządu	<u>7.2</u>	(825)	(831)
Pozostałe przychody operacyjne	<u>7.3</u>	431	1.554
Pozostałe koszty operacyjne	<u>7.3</u>	(263)	(495)
ZYSK/(STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		(3.589)	5.096
Przychody finansowe	<u>7.4</u>	156	385
Koszty finansowe	<u>7.4</u>	(323)	(868)
ZYSK/(STRATA) BRUTTO		(3.756)	4.613
Bieżący podatek dochodowy	<u>8.1</u>	(461)	(560)
Odroczony podatek dochodowy	<u>8.1</u>	1.180	(396)
ZYSK/(STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY		(3.037)	3.657
INNE CAŁKOWITE DOCHODY			
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Wyceny instrumentów zabezpieczających	<u>22.2</u>	49	(75)
Różnic kursowych z przeliczenia jednostek działających za granicą		-	(1)
Podatek odroczony	<u>8.1</u>	(9)	14
Pozycje, które nie będą mogły w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Zyski i straty aktuarialne z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze	<u>23</u>	15	(397)
Podatek odroczony	<u>8.1</u>	(3)	75
INNE DOCHODY ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY, NETTO		52	(384)
RAZEM CAŁKOWITE DOCHODY		(2.985)	3.273
ZYSK/(STRATA) NETTO PRZYPADAJĄCY NA:			
– akcjonariuszy jednostki dominującej		(3.032)	3.638
– udziały niekontrolujące		(5)	19
CAŁKOWITE DOCHODY PRZYPADAJĄCE NA:			
– akcjonariuszy jednostki dominującej		(2.980)	3.255
– udziały niekontrolujące		(5)	18
ZYSK/(STRATA) NETTO I ROZWODNIONY ZYSK/(STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ PRZYPADAJĄCY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ (W ZŁOTYCH)	<u>22.7</u>	(1.62)	1,95

* przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w nocie 5 niniejszego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014 dane przekształcone*	Stan na dzień 1 stycznia 2014 dane przekształcone*
AKTYWA TRWAŁE				
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>9</u>	47.068	49.738	46.127
Nieruchomości inwestycyjne	<u>10</u>	30	33	22
Wartości niematerialne	<u>11</u>	904	763	718
Należności finansowe	<u>27.1.1</u>	142	125	492
Instrumenty pochodne	<u>27.1.2</u>	43	4	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	<u>27.1.3</u>	15	15	25
Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności	<u>12</u>	8	9	9
Pozostałe aktywa długoterminowe	<u>17.1</u>	1.063	1.228	644
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	<u>14.1</u>	313	383	302
		49.586	52.298	48.339
AKTYWA OBROTOWE				
Zapasy	<u>15</u>	1.959	2.175	1.684
Uprawnienia do emisji CO ₂ na własne potrzeby	<u>16</u>	2.172	1.552	1.404
Należności z tytułu podatku dochodowego		101	46	9
Instrumenty pochodne	<u>27.1.2</u>	7	11	104
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	<u>27.1.1</u>	3.748	3.515	3.533
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	<u>27.1.3</u>	4	16	9
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	<u>17.2</u>	599	380	210
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<u>18</u>	3.104	6.196	5.952
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	<u>19</u>	16	16	8
		11.710	13.907	12.913
SUMA AKTYWÓW		61.296	66.205	61.252
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał podstawowy	<u>22.1</u>	18.698	18.698	18.698
Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	<u>22.2</u>	(21)	(61)	-
Różnice kursowe z przeliczenia	<u>22.3</u>	(1)	(1)	-
Kapitał zapasowy	<u>22.4</u>	13.009	9.231	8.941
Pozostałe kapitały rezerwowe	<u>22.4</u>	-	-	50
Zyski zatrzymane	<u>22.5</u>	8.636	16.901	15.851
KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ		40.321	44.768	43.540
Kapitał własny przypisany udziałom niekontrolującym	<u>22.6</u>	96	116	268
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY		40.417	44.884	43.808
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE				
Rezerwy długoterminowe	<u>23;24</u>	6.044	6.099	4.766
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	<u>27.1.4</u>	5.118	4.688	1.994
Instrumenty pochodne	<u>27.1.2</u>	55	84	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	<u>14.2</u>	852	2.090	1.702
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	<u>25.1</u>	1.192	1.158	1.181
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>27.1.5</u>	34	16	11
		13.295	14.135	9.654
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE				
Rezerwy krótkoterminowe	<u>23;24</u>	1.809	2.070	2.435
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	<u>27.1.4</u>	291	357	528
Instrumenty pochodne	<u>27.1.2</u>	34	37	24
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	<u>27.1.5</u>	3.945	3.132	2.879
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		5	81	155
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	<u>25.2</u>	112	142	151
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	<u>26</u>	1.388	1.367	1.618
		7.584	7.186	7.790
RAZEM ZOBOWIĄZANIA		20.879	21.321	17.444
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ		61.296	66.205	61.252

* przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w notcie 5 niniejszego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

	Kapitał podstawowy	Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	RAZEM	Udziały nie-kontrolujące	RAZEM KAPITAŁ WŁASNY
	Nota <u>22.1</u>	<u>22.2</u>	<u>22.3</u>	<u>22.4</u>	<u>22.4</u>	<u>22.5</u>		<u>22.6</u>	
1 STYCZNIA 2014 ROKU	18.698	-	-	8.941	50	15.851	43.540	268	43.808
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	3.638	3.638	19	3.657
Inne całkowite dochody	-	(61)	(1)	-	-	(321)	(383)	(1)	(384)
CAŁKOWITE DOCHODY	-	(61)	(1)	-	-	3.317	3.255	18	3.273
Podział zysków lat ubiegłych	-	-	-	290	(50)	(240)	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	(2.057)	(2.057)	(4)	(2.061)
Zmiany w składzie Grupy	-	-	-	-	-	-	-	(17)	(17)
Rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w spółkach zależnych	-	-	-	-	-	15	15	(148)	(133)
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	-	15	15	(1)	14
TRANSAKCJE Z WŁAŚCICIELAMI	-	-	-	290	(50)	(2.267)	(2.027)	(170)	(2.197)
31 GRUDNIA 2014 ROKU	18.698	(61)	(1)	9.231	-	16.901	44.768	116	44.884
Strata netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	(3.032)	(3.032)	(5)	(3.037)
Inne całkowite dochody	-	40	-	-	-	12	52	-	52
CAŁKOWITE DOCHODY	-	40	-	-	-	(3.020)	(2.980)	(5)	(2.985)
Podział zysków lat ubiegłych	-	-	-	3.778	-	(3.778)	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	(1.458)	(1.458)	(4)	(1.462)
Zmiana w udziale spółek zależnych nie powodująca utraty kontroli	-	-	-	-	-	-	-	68	68
Rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w spółkach zależnych	-	-	-	-	-	(10)	(10)	(78)	(88)
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	-	1	1	(1)	-
TRANSAKCJE Z WŁAŚCICIELAMI	-	-	-	3.778	-	(5.245)	(1.467)	(15)	(1.482)
31 GRUDNIA 2015 ROKU	18.698	(21)	(1)	13.009	-	8.636	40.321	96	40.417

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 dane przekształcone*
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk/(strata) brutto		(3.756)	4.613
Podatek dochodowy zapłacony		(616)	(635)
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy aktualizujące		11.817	3.197
Odsetki i dywidendy, netto		134	56
Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej	29.1	(28)	531
Zmiana stanu należności	29.1	(236)	41
Zmiana stanu zapasów	29.1	224	(508)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	29.1	318	(541)
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych, rozliczeń międzyokresowych i uprawnień do emisji CO ₂	29.1	(860)	(378)
Zmiana stanu rezerw	29.1	(348)	9
Pozostałe		128	(52)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		6.777	6.333
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		39	44
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	29.2	(8.606)	(6.376)
Sprzedaż aktywów finansowych		74	-
Założenie lokat powyżej 3 m-cy		(243)	(2.202)
Rozwiązanie lokat powyżej 3 m-cy		233	2.191
Nabycie aktywów finansowych oraz zwiększenie udziału w spółkach Grupy PGE	29.2	(97)	(111)
Nabycie/sprzedaż jednostek zależnych po potrąceniu przyjętych /oddanych środków pieniężnych		-	28
Dywidendy otrzymane		1	3
Odsetki otrzymane		-	17
Splata udzielonych pożyczek		-	(2)
Pozostałe		5	26
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(8.594)	(6.382)
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek, kredytów i emisji obligacji	29.3	648	2.950
Splata pożyczek, kredytów, obligacji i leasingu finansowego	29.3	(311)	(530)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom	29.3	(1.462)	(2.061)
Odsetki zapłacone	29.3	(176)	(84)
Pozostałe		36	9
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		(1.265)	284
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW			
Różnice kursowe netto		4	8
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	18	6.183	5.948
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	18	3.101	6.183
O ograniczonej możliwości dysponowania		333	136

* przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w nocie 5 niniejszego sprawozdania finansowego

INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

1.1 Informacje o jednostce dominującej

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „PGE S.A.”) została utworzona aktem notarialnym z dnia 2 sierpnia 1990 roku i zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy, w dniu 28 września 1990 roku. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000059307. Siedziba jednostki dominującej znajduje się w Warszawie przy ul. Mysiej 2.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skład Zarządu jednostki dominującej jest następujący:

- **Marek Woszczyk** – Prezes Zarządu,
- **Grzegorz Krystek** – Wiceprezes Zarządu,
- **Marek Pastuszko** – Wiceprezes Zarządu.

W 2015 roku w skład Zarządu wchodził:

- **Marek Woszczyk** – Prezes Zarządu,
- **Jacek Drozd** – Wiceprezes Zarządu,
- **Grzegorz Krystek** – Wiceprezes Zarządu,
- **Dariusz Marzec** – Wiceprezes Zarządu.

Po dniu sprawozdawczym miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu:

- 29 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o odwołaniu ze składu Zarządu pana Jacka Drozda oraz pana Dariusza Marca. Ponadto Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o delegowaniu członka Rady Nadzorczej - pana Marka Pastuszko – do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu Spółki.

Struktura własnościowa

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku struktura akcjonariatu jednostki dominującej jest następująca:

	Skarb Państwa	Pozostali akcjonariusze	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	58,39%	41,61%	100,00%
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	58,39%	41,61%	100,00%

Według informacji dostępnych Spółce na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego jedynym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PGE S.A. był Skarb Państwa.

Po dniu sprawozdawczym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału podstawowego Spółki.

1.2 Informacje o Grupie Kapitałowej PGE

Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („Grupa Kapitałowa PGE”, „Grupa PGE”, „Grupa”, „GK”, „GK PGE”) składa się z jednostki dominującej, którą jest PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., 50 jednostek zależnych oraz 1 jednostki stowarzyszonej.

Dodatkowe informacje na temat jednostek podporządkowanych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały zamieszczone w notach 1.3 i 12.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGE obejmuje okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku („sprawozdanie finansowe”, „skonsolidowane sprawozdanie finansowe”) oraz zawiera dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku.

Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości za wyjątkiem sprawozdania spółki stowarzyszonej (nota 12).

Podstawowym przedmiotem działania spółek Grupy Kapitałowej PGE jest prowadzenie działalności obejmującej:

- wytwarzanie energii elektrycznej,
- dystrybucję energii elektrycznej,
- obrót hurtowy i detaliczny energią elektryczną, prawami majątkowymi, uprawnieniami do emisji CO₂ oraz gazem,
- wytwarzanie i dystrybucję ciepła,
- świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej PGE.

Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez istotne spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez istotne spółki Grupy.

1.3 Skład Grupy Kapitałowej PGE

W okresie sprawozdawczym Grupę Kapitałową PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. tworzyły następujące spółki bezpośrednio i pośrednio zależne objęte konsolidacją:

Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2014
SEGMENT: OBRÓT			
1. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Warszawa	Jednostka dominująca		
2. PGE Dom Maklerski S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
3. PGE Trading GmbH Berlin	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
4. PGE Obrót S.A. Rzeszów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
5. ENESTA sp. z o.o. Stalowa Wola	PGE Obrót S.A.	87,33%	87,33%
SEGMENT: ENERGETYKA KONWENCJONALNA			
6. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Bełchatów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	99,96%	99,60%*
7. ELBIS sp. z o.o. Rogowiec	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
8. MEGAZEC sp. z o.o. Bydgoszcz	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
9. MegaSerwis sp. z o.o. Bogatynia	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
10. „ELMEN” sp. z o.o. Rogowiec	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
11. Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne „ELTUR-SERWIS” sp. z o.o. Bogatynia	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
12. Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne „TOP SERWIS” sp. z o.o. Bogatynia	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
13. Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe „BETRANS” sp. z o.o. Bełchatów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
14. Przedsiębiorstwo Wulkanizacji Taśm i Produkcji Wyrobów Gumowych BESTGUM POLSKA sp. z o.o. Rogowiec	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
15. RAMB sp. z o.o. Piaski	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	100,00%	100,00%
16. EPORE sp. z o.o. Bogatynia	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	85,38%	85,38%
17. „Energoserwis – Kleszczów” sp. z o.o. Rogowiec	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	51,00%	51,00%
18. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. Zgierz	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	50,98%	50,98%

	Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2014
SEGMENT: ENERGETYKA ODNAWIALNA				
19	PGE Energia Odnawialna S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
20	Elektrownia Wiatrowa Baltica-1 sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
21	Elektrownia Wiatrowa Baltica-2 sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
22	Elektrownia Wiatrowa Baltica-3 sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
	Pelplin sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	-	100,00%
	Eolica Wojciechowo sp. z o.o. Gniewino	PGE Energia Odnawialna S.A.	-	100,00%
	PGE Energia Natury S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	-	100,00%
23	PGE Energia Natury sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	-
		PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	-	100,00%
	PGE Energia Natury Karnice sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Natury S.A.	-	100,00%
	PGE Energia Natury Bukowo sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Natury S.A.	-	100,00%
	PGE Energia Natury Olecko sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Natury S.A.	-	100,00%
24	PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	-
		PGE Energia Natury S.A.	-	100,00%
	PGE Energia Natury Kappa sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Natury S.A.	-	100,00%
25	PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	-
		PGE Energia Natury S.A.	-	100,00%
SEGMENT: DYSTRYBUCJA				
26	PGE Dystrybucja S.A. Lublin	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
SEGMENT: DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁA				
27	PGE EJ 1 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	70,00%	100,00%
28	PGE Systemy S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
29	EXATEL S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
30	PGE Sweden AB (publ) Sztokholm	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
31	„Elbest” sp. z o.o. Bełchatów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
32	PGE Obsługa Księgowo-Kadrowa sp. z o.o. Lublin	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
33	PGE Inwest 2 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
34	Elbest Security sp. z o.o. (dawniej PGE Inwest 3 sp. z o.o.) Bełchatów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
35	PGE Inwest 4 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
36	PGE Inwest 5 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
37	PGE Inwest 6 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
38	PGE Inwest 7 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
39	PGE Inwest 8 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
40	PGE Inwest 9 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%

	Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2014
41	PGE Inwest 10 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
42	PGE Inwest 11 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
43	PGE Inwest 12 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
44	PGE Inwest 13 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
45	PGE Inwest 14 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
46	PGE Inwest 15 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
47	PGE Inwest 16 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
	PGE Gubin sp. z o.o. Gubin	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	-	100,00%
48	ENERGO-TEL S.A. Warszawa	EXATEL S.A.	100,00%	100,00%
49	BIO-ENERGIA sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
50	Przedsiębiorstwo Transportowo-Usługowe „ETRA” sp. z o.o. Białystok	PGE Dystrybucja S.A.	100,00%	100,00%
	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe EKTO sp. z o.o. Białystok	PGE Dystrybucja S.A.	-	100,00%
51	Energetyczne Systemy Pomiarowe sp. z o.o. Białystok	PGE Dystrybucja S.A.	100,00%	100,00%

* Udział bez uwzględnienia akcji własnych jednostki

W powyższej tabeli ujęto następujące zmiany w strukturze spółek Grupy Kapitałowej PGE, podlegających konsolidacji metodą pełną, które miały miejsce w ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku:

- 26 lutego 2015 roku spółka PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. połączyła się ze spółką PGE Gubin sp. z o.o. Połączenie nie miało wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.
- 31 marca 2015 roku spółka PGE Energia Odnawialna S.A. połączyła się ze spółką Pelplin sp. z o.o. Połączenie nie miało wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.
- 15 kwietnia 2015 roku zawarta została umowa sprzedaży 30% udziałów posiadanych przez PGE S.A. w PGE EJ 1 sp. z o.o. Szerszy opis transakcji zawiera nota 35.2 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- 1 czerwca 2015 roku miał miejsce podział spółki PGE Energia Natury sp. z o.o. Wydzielona część, stanowiąca zorganizowaną część przedsiębiorstwa, została połączona z PGE Energia Odnawialna S.A. Opisane przekształcenie nie miało wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.
- 30 czerwca 2015 roku zarejestrowane zostały połączenia spółki PGE Energia Odnawialna S.A. ze spółkami Eolica Wojciechowo sp. z o.o. oraz PGE Energia Natury S.A. (w wyniku połączenia PGE Energia Odnawialna S.A. stała się bezpośrednim właścicielem spółek będących własnością PGE Energia Natury S.A.). Połączenia nie miały wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.
- 13 lipca 2015 roku miał miejsce podział spółki „ELBEST” sp. z o.o. Wydzielona część, stanowiąca zorganizowaną część przedsiębiorstwa, została połączona z ELBEST Security sp. z o.o. Opisane przekształcenie nie miało wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.
- 22 lipca 2015 roku zawarta została umowa sprzedaży 100% udziałów posiadanych w spółce Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe EKTO sp. z o.o. Sprzedaż spółki nie miała istotnego wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- 26 sierpnia 2015 roku nastąpiło przeniesienie 100% udziałów w spółce PGE Energia Natury sp. z o.o. pomiędzy PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. a PGE Energia Odnawialna S.A. w wyniku podniesienia kapitału zakładowego PGE Energia Odnawialna S.A. i pokrycia go aportem w postaci udziałów w spółce PGE Energia Natury sp. z o.o. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 8 października 2015 roku.
- 30 listopada 2015 roku zarejestrowane zostały połączenia spółki PGE Energia Odnawialna S.A. ze spółkami PGE Energia Natury Kappa sp. z o.o., PGE Energia Natury Bukowo sp. z o.o., PGE Energia Natury Olecko sp. z o.o. oraz PGE Energia Natury Karnice sp. z o.o. Połączenia nie miały wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”). MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

2.2 Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest polski złoty („PLN”). Wszystkie wartości liczbowe podano w milionach złotych („mIn PLN”), o ile nie zaznaczono inaczej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny pozycji wyrażonych w walutach innych niż PLN na dzień sprawozdawczy:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
USD	3,9011	3,5072	3,0120
EUR	4,2615	4,2623	4,1472

2.3 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje nie zostały przyjęte przez Unię Europejską lub nie są obowiązujące na dzień 1 stycznia 2015 roku:

Standard	Opis zmian	Data obowiązywania
MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> (wraz z aktualizacjami)	Zmiana klasyfikacji i wyceny - zastąpienie aktualnie obowiązujących kategorii instrumentów finansowych dwoma kategoriami: wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej. Zmiany w rachunkowości zabezpieczeń.	1 stycznia 2018
MSSF 14 <i>Regulacyjne pozycje odroczone</i>	Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odoczonych.	1 stycznia 2016
MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	Standard dotyczy wszystkich umów zawartych z klientami, z wyjątkiem takich, które wchodzą w zakres innych MSSF (tj. umów leasingu, ubezpieczeniowych i instrumentów finansowych). MSSF 15 ujednolica wymogi dotyczące ujmowania przychodów.	1 stycznia 2018
MSSF 16 <i>Leasing</i>	Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy.	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 12	Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat.	1 stycznia 2017
Zmiany do MSR 7	Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień.	1 stycznia 2017
Zmiany do MSSF 11	Dodatkowe wytyczne związane z wykazywaniem nabycia we wspólnej działalności.	1 stycznia 2016
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28	Zawiera wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.	Nie została określona
Zmiany do MSSF 10 MSSF 12 i MSR 28	Doprecyzowanie zapisów dotyczących ujęcia jednostek inwestycyjnych w konsolidacji.	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 1	Zmiany dotyczące wymaganych ujawnień w sprawozdaniach finansowych.	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 16 i MSR 38	Doprecyzowanie standardów, iż nie można opierać metody amortyzacji na przychodach, które są generowane przez wykorzystanie danego aktywa.	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 16 i MSR 41	Zasady rachunkowości dla roślin produkcyjnych.	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 19	Uproszczenie zasad rachunkowości dla składek na programy określonych świadczeń wnoszonych przez pracowników lub strony trzecie.	1 lutego 2015
Zmiany do MSR 27	Zastosowania metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych.	1 stycznia 2016
Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)	Zestaw poprawek dotyczących: - MSSF 2 – kwestia warunków nabycia uprawnień; - MSSF 3 – kwestia zapłaty warunkowej; - MSSF 8 – kwestia prezentacji segmentów operacyjnych; - MSSF 13 – należności i zobowiązania krótkoterminowe; - MSR 16 / MSR 38 – nieproporcjonalna zmiana wartości brutto i umorzenia w modelu wartości przeszacowanej; - MSR 24 – definicji kadry zarządzającej.	1 lutego 2015
Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)	Zestaw poprawek dotyczących: - MSSF 5 – zmiany dotyczące metody sprzedaży; - MSSF 7 – regulacje dotyczące umów usługowych oraz zastosowanie standardu w śródrocznych sprawozdaniach; - MSR 19 – stopa dyskonta na rynku regionalnym; - MSR 34 – dodatkowe wytyczne dotyczące ujawnień w sprawozdaniach śródrocznych.	1 stycznia 2016

Grupa Kapitałowa PGE zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Wpływ nowych regulacji na przyszłe skonsolidowane sprawozdania Grupy Kapitałowej

Nowy standard MSSF 9 *Instrumenty finansowe* dokonuje fundamentalnych zmian w klasyfikacji, prezentacji i wycenie instrumentów finansowych. W ramach standardu wprowadzony zostanie między innymi nowy model oceny utraty wartości, który będzie wymagał bardziej terminowego ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zaktualizowane zasady stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany te mają na celu przede wszystkim dostosowanie wymagań z zakresu zarządzania ryzykiem, umożliwiając sporządzającym sprawozdania lepsze odzwierciedlenie podejmowanych działań. Zmiany te potencjalnie będą miały istotny wpływ na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej PGE. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze opublikowane wszystkie fazy standardu MSSF 9 oraz nie został on zatwierdzony przez Unię Europejską. W związku z powyższym analiza jego wpływu na przyszłe sprawozdania Grupy Kapitałowej nie jest jeszcze zakończona.

Nowy standard MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* ma za zadanie ujednoczyć zasady ustalania przychodów (za wyjątkiem specyficznych przychodów regulowanych w innych MSSF) oraz wskazać zakres wymaganych ujawnień. Zastosowanie standardu może spowodować zmiany w ujmowaniu przychodów Grupy. Analiza wpływu standardu nie została jeszcze zakończona, tym niemniej wstępna ocena wskazuje, iż nie powinien on mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy PGE.

Nowy standard MSSF 16 *Leasing* zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny. Wszystkie umowy spełniające definicję leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy. Wdrożenie standardu będzie miało następujący efekt:

- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej: wzrost wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz zobowiązań finansowych,
- w sprawozdaniu z całkowitych dochodów: zmniejszenie kosztów operacyjnych (innych niż amortyzacja), wzrost kosztów amortyzacji oraz kosztów finansowych.

Standard został opublikowany w styczniu 2016 roku i Grupa Kapitałowa PGE nie przeprowadziła jeszcze analizy, jak jego zastosowanie może wpłynąć na przyszłe sprawozdania finansowe.

Pozostałe standardy oraz ich zmiany nie powinny mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej PGE.

Zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

2.4 Profesjonalny osąd kierownictwa oraz szacunki

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione poniżej lub w odpowiednich notach objaśniających.

Wartość odzyskiwalna rzeczowych aktywów trwałych i wartości firmy

Zmiany zachodzące na rynku energii elektrycznej mogą mieć istotny wpływ na ocenę wartości odzyskiwalnej majątku produkcyjnego poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PGE. W razie zidentyfikowania przesłanek utraty wartości Grupa dokonuje szacunków wartości odzyskiwalnej swoich rzeczowych aktywów trwałych. Szacunek wartości odzyskiwalnej wartości firmy wykonywany jest corocznie.

Analiza utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości firmy dokonywana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne. Analiza taka opiera się na szeregu istotnych założeń, których część jest poza kontrolą Grupy. Istotne zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji finansowej oraz wyników finansowych Grupy.

Przeprowadzony test na utratę wartości został opisany w nocie 3 niniejszego sprawozdania finansowego.

Okresy amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Wysokość stawek odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej. Kapitalizowane remonty generalne są amortyzowane w okresie pozostałym do przewidywanego rozpoczęcia kolejnego remontu generalnego.

Okresy ekonomicznego użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku obrotowego. Stosowane okresy amortyzacji zostały przedstawione w nocie 4.10 oraz 4.12.

Przeprowadzona w 2015 roku weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych wpłynęła na obniżenie kosztów amortyzacji 2015 roku w łącznej kwocie około 1 mln PLN, z czego wpływ na koszty poszczególnych segmentów był następujący:

- zmniejszenie kosztów amortyzacji w segmencie Energetyka Konwencjonalna o kwotę około 32 mln PLN,
- zwiększenie kosztów amortyzacji w segmencie Dystrybucja o kwotę około 24 mln PLN,
- zwiększenie kosztów amortyzacji w segmencie Energetyka Odnawialna o kwotę około 7 mln PLN.

Weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności w pozostałych segmentach nie miała istotnego wpływu na koszty amortyzacji w 2015 roku.

Wycena aktywa z tytułu usuwania nadkładu na etapie produkcji

Aktywowanie poniesionych wydatków na usuwanie nadkładu na etapie produkcji opiera się na tzw. wskaźniku N-W. Wskaźnik obliczany jest na podstawie pozostałej do usunięcia ilości nadkładu do pozostałych do wydobycia zasobów węgla - począwszy od daty zastosowania interpretacji KIMSF 20 do końca eksploatacji węgla z danego komponentu złoża. Wskaźnik ten ustalany jest na podstawie najlepszej wiedzy służb technicznych kopalni na koniec każdego roku obrotowego i może ulegać zmianom w przypadku pozyskiwania w miarę postępu prac eksploatacyjnych nowych informacji w zakresie wielkości eksploatowanego złoża oraz sposobu jego zalegania. Zmiana wskaźnika N-W w ciągu 2015 roku spowodowała obciążenie kosztów okresu w wysokości 21 mln PLN.

Wpływ aktywów z tytułu usuwania nadkładu na rzeczowe aktywa trwałe i koszty amortyzacji został przedstawiony w nocie 9 niniejszego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze zostały oszacowane w wykorzystaniu metod aktuarialnych.

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień sprawozdawczy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	1,59-2,47%	2,20-2,50%
Stopa dyskontowa (%)	3,0%	2,60%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw (%)	0-5,43 %	0-2,97%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	0,24-12,83 %	0,5-8,84%
Przewidywana stopa wzrostu wartości usług medycznych (%)	1,59 – 2,5%	0-2,30%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	3,50-5,00%	3,50-5,00%

- Prawdopodobieństwo odejść pracowników przyjęto na podstawie danych historycznych dotyczących rotacji zatrudnienia w Grupie oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży.
- Umieralność i prawdopodobieństwo dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, przyjmując, że populacja zatrudnionych w Grupie odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności.
- Uwzględniono zmiany wynikające ze znowelizowanej Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tzw. ustawy emerytalnej), w szczególności zmiany dotyczące ustalenia wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn, w tym wydłużenia tego wieku emerytalnego w zdefiniowanym horyzoncie czasowym do 67 lat zarówno dla kobiet jak i mężczyzn.
- Przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy spełniają warunki wymagane do przejścia na wcześniejszą emeryturę.
- Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,0%, (31 grudnia 2014: 2,6%), tj. na poziomie rentowności długoterminowych papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, notowanych na polskim rynku kapitałowym.

Rezerwy

Jak opisano w nocie 4.25 tworzenie rezerw wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wpływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego. Najistotniejsze wartości dotyczą:

- rezerwa na rekultywację terenów poeksploatacyjnych, w tym rekultywacja i zagospodarowanie wyrobisk końcowych; rekultywacja składowisk popiołów oraz rekultywacja terenów po budowie farm wiatrowych;
- rezerwa na uprawnienia do emisji CO₂;
- rezerwa na wartość praw majątkowych przeznaczonych do umorzenia;
- rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia.

Analiza wrażliwości na zmianę założeń przyjętych do wyliczenia bieżącej wartości rezerw, w tym w szczególności zmiana stopy dyskonta, została zaprezentowana w notach 23 i 24 niniejszego sprawozdania finansowego.

Zobowiązania warunkowe

Stosując się do zapisów MSR 37 w zakresie rozpoznawania i wyceny rezerw oraz zobowiązań warunkowych Grupa Kapitałowa PGE dokonuje oceny prawdopodobieństwa wystąpienia potencjalnych zobowiązań. Jeżeli wystąpienie niekorzystnego zdarzenia jest prawdopodobne Grupa Kapitałowa PGE ujmuje rezerwę w odpowiedniej wysokości. Jeżeli wystąpienie niekorzystnego zdarzenia w ocenie Grupy Kapitałowej PGE jest możliwe, lecz nie jest prawdopodobne, ujmowane jest zobowiązanie warunkowe.

Szczegółowe informacje na temat zobowiązań warunkowych oraz spraw spornych przedstawiono w nocie 30 niniejszego sprawozdania finansowego.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania umów długoterminowych (tzw. KDT)

Dokonywane przez Grupę szacunki rekompensat w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej oraz rozpoznanych w związku z nimi przychodów i należności oparte zostały o właściwe według Grupy interpretacje zapisów ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (DZ. U. z 2007 roku nr 130, poz. 905) („Ustawa KDT”), przewidywania, co do rozstrzygnięcia sporów z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki oraz o szereg istotnych założeń, w tym również będących poza kontrolą Grupy.

Ewentualne skutki niekorzystnego dla Grupy Kapitałowej PGE rozstrzygnięcia sporu, o którym mowa w nocie 35.1, z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki w obszarze interpretacji zapisów Ustawy o KDT oraz zmiany przyjętych założeń, w tym będących skutkiem połączeń podmiotów Grupy Kapitałowej PGE, mogą istotnie wpłynąć na wyniki szacunków i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyników finansowych Grupy Kapitałowej PGE. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wynik sporu z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki nie jest możliwy do przewidzenia.

W ciągu okresu sprawozdawczego Grupa zaktualizowała szacunki dotyczące rekompensat KDT. Szczegółowe informacje zostały opisane w nocie 35.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień sprawozdawczy jednostki wchodzące w skład Grupy oceniają czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego bieżącej wartości księgowej Grupa PGE dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Aktualizacja odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności została przedstawiona w nocie 28.5.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Doszacowanie energii elektrycznej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym wraz z usługą dystrybucyjną oraz jej fakturowanie są dokonywane w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym spółka sprzedaży detalicznej (PGE Obrót S.A.) oraz spółka dystrybucyjna (PGE Dystrybucja S.A.) wchodzące w skład Grupy Kapitałowej PGE dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży na każdy dzień sprawozdawczy, za okres nie objęty odczytem. Szacunek obejmuje również zmianę kosztów zakupu energii elektrycznej wynikającą z przeprowadzonego doszacowania sprzedaży oraz uzgodnienia bilansu energii.

Należności z tytułu doszacowanej sprzedaży na dzień 31 grudnia 2015 roku są przedstawione w nocie 27.1.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Wycena wartości godziwej nabywanych aktywów i zobowiązań, ustalenie wartości firmy

Zgodnie z *MSSF 3 Połączenia jednostek* Grupa Kapitałowa PGE dokonuje identyfikacji i wyceny nabywanych aktywów, zobowiązań oraz wartości firmy lub zysku z okazjonalnego nabycia. Wycena opiera się na szeregu istotnych założeń, obejmujących między innymi: wybór odpowiedniej metody, plany kierownictwa odnośnie wykorzystania przejętych aktywów, prognozy finansowe (w tym ścieżki cenowe określające główne pozycje przychodów i kosztów), zmiany legislacyjne i tym podobne. Z drugiej strony na rozliczenie transakcji nabycia ma wpływ odpowiednie ustalenie ceny nabycia (w tym części warunkowej). Przyjęte założenia mogą mieć istotny wpływ na określenie wartości godziwej nabywanych aktywów i zobowiązań oraz ustalenie wartości firmy lub zysku z okazjonalnego nabycia. Wartość firmy podlega testom na utratę wartości łącznie z odpowiednimi ośrodkami generującymi strumienie pieniężne.

W ciągu roku zakończono dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE nie nabyła nowych spółek, skutkujących wyceną wartości godziwej aktywów i zobowiązań oraz ustaleniem wartości firmy.

Wpływ zmiany wybranych szacunków na sprawozdanie z całkowitych dochodów za 2015 rok

	Odpisy aktualizujące wartość majątku wytwórczego	Zmiana wyceny rezerw aktuarialnych	Zmiana wyceny rezerwy rekultywacyjnej	Aktualizacja wskaźnika N-W	RAZEM
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	-	-	-	-	-
Koszt własny sprzedaży	(9.029)	46	-	(21)	(9.004)
ZYSK/(STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	(9.029)	46	-	(21)	(9.004)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(8)	3	-	-	(5)
Koszty ogólnego zarządu	(2)	8	-	-	6
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	93	-	93
ZYSK/(STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	(9.039)	57	93	(21)	(8.910)
ZYSK/(STRATA) BRUTTO	(9.039)	57	93	(21)	(8.910)
Inne całkowite dochody	-	15	-	-	15

3. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy

Rzeczowe aktywa stanowią najbardziej istotną pozycję aktywów Grupy Kapitałowej PGE. Z uwagi na zmienne otoczenie makroekonomiczne Grupa Kapitałowa PGE okresowo weryfikuje przesłanki mogące świadczyć o utracie wartości odzyskiwalnej swojego majątku. Grupa Kapitałowa PGE w ocenie sytuacji rynkowej posługuje się zarówno własnymi narzędziami analitycznymi, jak i wsparciem niezależnych ośrodków analitycznych.

3.1 Analiza utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Konwencjonalna

W ciągu pierwszego półrocza 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE zidentyfikowała szereg czynników, które w istotny sposób mogły przyczynić się do zmiany wartości posiadanych aktywów wytwórczych w segmencie Energetyka Konwencjonalna. Do najważniejszych czynników wpływających na wartość odzyskiwalną aktywów w ocenie Grupy Kapitałowej PGE należą:

- spadek cen kontraktów terminowych i cen spotowych energii elektrycznej w Polsce i za granicą

Ceny kontraktów terminowych dla profilu BASE i PEAK spadły w 2015 roku o 8%. Niższe ceny na rynkach spotowych w Niemczech i Skandynawii powodują utrzymującą się wysoką konkurencyjność importu energii do Polski.

- restrykcyjna polityka klimatyczna UE

Coraz bardziej restrykcyjne podejście UE do polityki klimatycznej przejawia się w trwających właśnie procesach legislacyjnych, których skutkiem ma być przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, ograniczenie wpływu szkodliwych emisji oraz poprawa efektywności energetycznej. Przejawem wprowadzania nowych standardów emisyjnych jest dyrektywa o emisjach przemysłowych (tzw. Dyrektywa IED), dokumenty referencyjne dotyczące najlepszych dostępnych technik dla dużych źródeł spalania (tzw. konkluzje BAT) czy też Mechanizm Rezerwy Stabilizacyjnej (tzw. MSR). Z kolei energia produkowana w odnawialnych źródłach jest oraz ma być subsydiowana poprzez system przyznawania świadectw pochodzenia oraz system aukcyjny. W ramach tych inicjatyw należy spodziewać się powstawania kolejnych narzędzi, które będą dążyły do dekarbonizacji elektroenergetyki – w tym ograniczania produkcji bloków węglowych na rzecz odnawialnych źródeł energii. Konsekwencją jest w pierwszej kolejności spadek konkurencyjności elektrowni opartych o węgiel brunatny, które charakteryzują się wysokimi współczynnikami emisyjności CO₂ w przeliczeniu na MWh.

- nadpodaż węgla kamiennego na rynku

Nadpodaż węgla kamiennego oraz zaostrożona konkurencja cenowa na rynku krajowym powoduje istotny spadek cen węgla kamiennego. Przekłada się to na zdecydowane obniżenie kosztów paliwa w elektrowniach opalanych węglem kamiennym i pogorszenie pozycji konkurencyjnej elektrowni działających na węglu brunatnym. Zdaniem Grupy Kapitałowej PGE sytuacja ta ma charakter trwały, co znajduje potwierdzenie w utrzymujących się niskich kwotowaniach produktów terminowych na rynku światowym i niskich obserwowanych cenach transakcyjnych na rynku polskim. Nadpodaż węgla kamiennego wpływa na spadek oczekiwań dotyczących marży uzyskiwanej przez elektrownie na węglu brunatnym również w średnim i długim terminie.

Skutkiem powyższych zdarzeń Grupa Kapitałowa PGE prognozuje zmniejszenie przepływów pieniężnych generowanych w przyszłości oraz stwierdziła ryzyko utraty wartości przez konwencjonalne aktywa wytwórcze.

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Określenie wartości godziwej dla bardzo dużych grup aktywów, dla których nie ma aktywnego rynku i mało jest porównywalnych transakcji, jest w praktyce bardzo trudne. W przypadku całych elektrowni i kopalni, dla których należy określić wartość na lokalnym rynku, nie istnieją obserwowalne wartości godziwe.

W związku z powyższym wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2015 – 2030. Dla jednostek wytwórczych, których zakładany okres ekonomicznej użyteczności wykracza poza rok 2030 określono wartość rezydualną na pozostały czas eksploatacji. Zdaniem Grupy Kapitałowej PGE przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż pięcioletnie jest zasadne ze względu na istotny i długoterminowy wpływ szacowanych zmian w otoczeniu regulacyjnym. Dzięki przyjęciu dłuższych projekcji wartość odzyskiwalna może być oszacowana bardziej rzetelnie.

Przyjęte założenia

Przeprowadzając test na utratę wartości na 30 czerwca 2015 roku przyjęto następujące kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU:

- uznanie za jeden CGU odpowiednio:
 - Oddziału Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów oraz Oddziału Elektrownia Bełchatów („Kompleks Bełchatów”),
 - Oddziału Kopalnia Węgla Brunatnego Turów oraz Oddziału Elektrownia Turów („Kompleks Turów”),z uwagi na powiązanie technologiczne i ekonomiczne pomiędzy tymi oddziałami,
- uznanie za trzy oddzielne CGU Elektrowni Dolna Odra, Elektrociepłowni Szczecin i Elektrociepłowni Pomorzany wchodzących w skład Oddziału Zespół Elektrowni Dolna Odra,
- prognozy cen energii elektrycznej na lata 2015-2030, zakładające wzrost rynkowej ceny hurtowej o ponad 20% do roku 2020 oraz mniejszy wzrost w kolejnych latach (w cenach stałych),
- prognozy cen uprawnień do emisji CO₂ na lata 2015-2030, zakładające przeszło 2-krotny wzrost rynkowej ceny do roku 2020 oraz mniejszy wzrost w kolejnych latach (w cenach stałych),
- prognozy cen węgla kamiennego na lata 2015-2030, zakładające względnie stały poziom rynkowych cen węgla w latach 2015-2018, wzrost cen w latach 2019-2020 oraz stabilizację cen w latach kolejnych (w cenach stałych),
- przyjęcie ilości otrzymanych nieodpłatnie uprawnień do emisji CO₂ dla potrzeb produkcji energii elektrycznej na lata 2015 - 2020 dla poszczególnych CGU zgodnie z Wnioskiem Polski o przejściowy przydział bezpłatnych uprawnień do emisji na modernizację wytwarzania energii elektrycznej na podstawie art. 10c ust. 5 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (tzw. wnioskiem derogacyjnym), który spełnia wymogi Decyzji Komisji z 13 lipca 2012 roku. W zakresie produkcji ciepła uwzględniono darmowe uprawnienia zgodnie z wykazem wielkości przydziałów uprawnień do emisji CO₂ na ciepło na lata 2013 - 2020 opublikowanych przez Ministerstwo Środowiska,
- uwzględnienie przydziału darmowych uprawnień do emisji CO₂ w okresie 2021-2030, na podstawie prognoz opartych o dotychczasowy sposób ich alokacji,
- uwzględnienie od roku 2023 tzw. rynku mocy, tj. wynagrodzenia dla jednostek wytwórczych i redukujących zapotrzebowanie, niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym; przyjęto wynagrodzenie analogiczne do wyników funkcjonującego rynku mocy w Wielkiej Brytanii,
- uwzględnienie systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji w całym okresie prognozy,
- uwzględnienie optymalizacji kosztów pracy wynikającej m.in. z aktualnych planów etatyzacji,
- utrzymanie zdolności produkcyjnych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym,
- uwzględnienie inwestycji rozwojowych, dla których rozpoczęto prace budowlane,
- przyjęcie średniego ważonego kosztu kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 7,26%,
- otrzymanie przez uprawnionych wytwórców rekompensat z tytułu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych (tzw. KDT).

Prognozy cen energii elektrycznej, uprawnień do emisji CO₂, węgla kamiennego, produkcja i zapotrzebowanie na energię elektryczną pochodziły z opracowania przygotowanego przez niezależnego eksperta. Przyjęto prognozę cen energii określoną jako najbardziej prawdopodobną, przy czym dla roku 2016, w części pokrytej obowiązującymi kontraktami, przyjęto ceny wynikające z tych kontraktów.

Należy też zaznaczyć, że na dzień 30 czerwca 2015 oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie istniały konkretne projekty i plany dla polskiego rynku, dotyczące sposobu i terminu obowiązywania tzw. rynku mocy po roku 2023 oraz wsparcia dla źródeł wytwórczych opalanych gazem ziemnym dla okresu po roku 2018. Tym niemniej zdaniem Grupy Kapitałowej PGE przyjęcie takich założeń jest zasadne z uwagi na przewidywane i pożądane zmiany w otoczeniu regulacyjnym. Założenia, które zostały odzwierciedlone w przepływach finansowych, stanowią zdaniem Grupy Kapitałowej PGE realny scenariusz sposobu ich funkcjonowania i okresu obowiązywania. Tym niemniej nie można wykluczyć, że ostateczny kształt oraz okres obowiązywania tych rozwiązań może się istotnie różnić od przyjętych.

Poniżej przedstawiono wyniki przeprowadzonych testów dla CGU, dla których stwierdzono utratę wartości:

Stan na dzień 30 czerwca 2015	Wartość testowana	Stwierdzona utrata wartości	Wartość po odpisie
Jednostki wytwórcze segmentu Energetyki Konwencjonalnej			
Kompleks Bełchatów	17.188	(3.136)	14.052
Kompleks Turów	5.561	(5.116)	445
Elektrownia Opole	4.408	-	4.408
Elektrociepłownia Szczecin	516	-	516
Elektrociepłownia Bydgoszcz	417	(417)	-
Elektrociepłownia Lublin-Wrotków	400	-	400
Elektrociepłownia Rzeszów	300	-	300
Elektrociepłownia Gorzów	296	-	296
Elektrociepłownia Kielce	157	(157)	-
Elektrociepłownia Pomorzany	70	-	70
Elektrownia Dolna Odra	-	-	-
Elektrociepłownia Zgierz	-	-	-
Pozostałe aktywa przypisane do segmentu	16	(16)	-
RAZEM	29.329	(8.842)	20.487

Przedstawiona powyżej wartość testowana to wartość księgowa netto testowanych aktywów na dzień 30 czerwca 2015 roku, pomniejszona o wartość rezerwy na rekultywację na ten dzień.

W wyniku przeprowadzonego testu na dzień 30 czerwca 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE stwierdziła utratę wartości majątku wytwórczego w wysokości 8.842 mln PLN.

Ponowna ocena wartości odzyskiwalnej majątku wytwórczego na dzień 31 grudnia 2015 roku

W ocenie Grupy Kapitałowej PGE długoterminowe założenia przyjęte przy przeprowadzeniu testów na utratę wartości na dzień 30 czerwca 2015 roku są w większości prawidłowe również na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego. W związku z weryfikacją niektórych założeń, szczególnie krótkoterminowych, przeprowadzono aktualizację wykonanych testów wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Aktualizacji poddano przede wszystkim pierwsze dwa lata prognozy (tj. lata 2016 i 2017). Uaktualniono także planowane w okresie prognozy wydatki inwestycyjne, plany sprzedaży energii elektrycznej oraz wycenę środków, które w przyszłości mają być zgromadzone na potrzeby rekultywacji wyrobisk górniczych. Uzyskany wynik porównano z wartościami bilansowymi na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Ponowna ocena wartości odzyskiwalnej nie wykazała zasadności zmiany wartości utworzonych wcześniej odpisów aktualizujących ani konieczności utworzenia nowych odpisów w odniesieniu do całych ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Dodatkowo w ciągu 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE utworzyła odpisy aktualizujące wartość majątku wytwórczego w segmencie Energetyki Konwencjonalnej o wartości 145 mln PLN. Odpis aktualizujący w łącznej wysokości 8.987 mln PLN został ujęty w pozycji kosztów działalności podstawowej w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zmiany sytuacji rynkowej i otoczenia regulacyjnego opisane powyżej oznaczają, że pozycja konkurencyjna Grupy Kapitałowej PGE została osłabiona. Przewidywane zmniejszenie marż szczególnie dotyczy jednostek wykorzystujących jako paliwo węgiel brunatny, które nie korzystają z obniżenia cen węgla kamiennego. Dodatkowo elektrownie te, jako emitujące większą ilość CO₂ na każdą jednostkę wyprodukowanej energii, w większy sposób są dotknięte przewidywanymi wzrostami cen uprawnień do emisji.

Analiza wrażliwości

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek wykazały, że największy wpływ na wartość użytkową wycenianych aktywów mają przede wszystkim zmiany ceny energii elektrycznej, ceny uprawnień do emisji CO₂, średnioważony koszt kapitału a także założenie dotyczące wprowadzenia w Polsce tzw. rynku mocy. W mniejszym stopniu na wartość użytkową wpływa zmiana kosztu zakupu węgla kamiennego.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości testu na utratę wartości aktywów segmentu Energetyki Konwencjonalnej na dzień 31 grudnia 2015 roku na zmianę kluczowych założeń.

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący w miliardach PLN	
		Zwiększenie odpisu	Zmniejszenie odpisu
Zmiana ceny energii elektrycznej w całym okresie prognozy	+ 1%	-	1,0
	- 1%	1,0	-
Zmiana WACC	+ 0,5 p.p.	0,8	-
	- 0,5 p.p.	-	0,9
Zmiana ceny uprawnień do emisji CO ₂ w całym okresie prognozy	+ 1%	0,4	-
	- 1%	-	0,4
Założenie dotyczące tzw. rynku mocy	brak rynku mocy po 2023 roku	5,0	-

3.2 Analiza utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Odnawialna

Wartość firmy wykazywana w sprawozdaniu finansowym w wysokości 286 mln PLN jest przypisana do segmentu Energetyka Odnawialna. Grupa Kapitałowa PGE okresowo weryfikuje wartość firmy łącznie z ośrodkami wypracowującymi środki pieniężne poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej.

Łącznie rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne przypisane do segmentu na dzień 31 grudnia 2015 roku wynoszą 4.410 mln PLN. Wartość odzyskiwalna aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie wartości użytkowej testowanych aktywów metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2015 – 2030. W przypadku farm wiatrowych został przyjęty okres projekcji odpowiadający zakładanemu okresowi eksploatacji danego projektu. W efekcie w przypadku CGU obejmujących farmy wiatrowe okres projekcji jest dłuższy i kończy się w latach 2032-2034. Zdaniem Grupy Kapitałowej PGE przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż pięcioletnie jest zasadne ze względu na istotny i długoterminowy wpływ szacowanych zmian w otoczeniu regulacyjnym. Dzięki przyjęciu dłuższych projekcji wartość odzyskiwalna może być oszacowana bardziej rzetelnie.

Główne założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU są zgodne z założeniami przyjętymi do weryfikacji wartości aktywów segmentu Energetyka Konwencjonalna. Założenia charakterystyczne dla segmentu obejmują:

- uznanie za jeden CGU odpowiednio:
 - elektrowni szczytowo-pompowych,
 - pozostałych elektrowni wodnych,
 - elektrowni wiatrowych.
- uwzględnienie systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii zgodnie z założeniami nowej ustawy o OZE, tj. przy założeniu, iż wsparciem w postaci przyznanego certyfikatu objęte będą elektrownie wodne o mocy zainstalowanej nie przekraczającej 5 MW,
- przyjęcie danych na temat produkcji energii elektrycznej i praw majątkowych na podstawie danych historycznych oraz oszacowań eksperckich wykonanych na potrzeby inwestycyjne, skorygowanych o dyspozycyjność poszczególnych jednostek.

Wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została oszacowana istotnie wyżej niż ich wartość księgowa, w związku z czym nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy oraz działających jednostek wytwórczych.

Niezależnie od przeprowadzonych testów Grupa Kapitałowa PGE dokonała przeglądu portfela projektów inwestycyjnych farm wiatrowych. W wyniku przeglądu zidentyfikowano projekty, których realizacja jest mało prawdopodobna. W konsekwencji Grupa Kapitałowa PGE ujęła odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie w wysokości 52 mln PLN.

Analiza wrażliwości

Wyniki analizy wrażliwości wykazały, że największy wpływ na wartość odzyskiwalną wycenianych aktywów mają przede wszystkim zmiany założeń dotyczących ceny sprzedaży praw majątkowych, cen energii elektrycznej oraz średnioważonego kosztu kapitału. Przy zastosowanych założeniach Grupa Kapitałowa PGE szacuje, iż utrata wartości aktywów w segmencie Energetyka Odnawialna zachodziłaby w przypadku:

- wzrostu WACC o ponad 2,0 p.p.;
- zmniejszenia ceny energii elektrycznej o ponad 17% w całym okresie prognozy;
- zmniejszenia ceny praw majątkowych o ponad 44% w całym okresie prognozy.

3.3 Rzeczowe aktywa trwałe segmentu Dystrybucja

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych związanych z działalnością dystrybucyjną na dzień sprawozdawczy wynosi ponad 15 mld PLN i stanowi około 32% sumy skonsolidowanych aktywów. Ich wartość odzyskiwalna zależy głównie od taryfy przyznanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Przychód regulowany (taryfowy) ustalany corocznie zapewnia pokrycie uzasadnionych kosztów: operacyjnych, amortyzacji, podatków, zakupu energii na pokrycie różnicy bilansowej, kosztów przeniesionych oraz osiągnięcie zwrotu z kapitału zaangażowanego w działalność dystrybucyjną na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu z zaangażowanego kapitału jak i amortyzacja uzależnione są od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów.

Grupa Kapitałowa PGE nie stwierdziła na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przesłanek świadczących o utracie wartości rzeczowych aktywów trwałych przypisanych do działalności dystrybucyjnej.

4. Istotne zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z zasadą kosztu historycznego, która została zmodyfikowana w odniesieniu do:

- Rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych – rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne, których właścicielem była Grupa w dniu przejścia na stosowanie MSSF, zostały wycenione do zakładanego kosztu na ten dzień. Dodatkowo w odniesieniu do niektórych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujęto odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.
- Instrumentów finansowych – wybrane kategorie instrumentów finansowych są wyceniane i prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Szczegóły dotyczące wyceny poszczególnych kategorii instrumentów finansowych zaprezentowano w opisie stosowanych zasad rachunkowości.
- Aktywów, dla których stwierdzono utratę wartości – zaprezentowano w wartości kosztu historycznego skorygowanego o odpisy z tytułu utraty wartości.
- Zapasów - uprawnienia do emisji CO₂ nabyte w celu realizacji zysków z tytułu wahań cen rynkowych, są ujmowane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

4.1 Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe GK PGE zostało sporządzone na podstawie sprawozdania finansowego jednostki dominującej, sprawozdań finansowych jej jednostek zależnych oraz jednostek stowarzyszonych. Sprawozdania finansowe jednostek objętych konsolidacją sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości.

Wszystkie salda rozrachunków, przychodów i kosztów powstałych pomiędzy jednostkami Grupy oraz niezrealizowane zyski wewnątrzgrupowe są w całości eliminowane.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce wtedy, gdy Spółka z tytułu swojego zaangażowania w inną jednostkę ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawowanie władzy może również mieć miejsce w sytuacji, gdy jednostka dominująca nie posiada ponad połowy liczby głosów w jednostce zależnej.

Powstanie Grupy Kapitałowej PGE

Realizując zapisy Programu dla energetyki z dnia 28 marca 2006 roku zdecydowano o budowie Polskiej Grupy Energetycznej na bazie:

- Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (obecnie PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.),
- dawnej Grupy BOT: BOT Górnictwo i Energetyka S.A. („BOT GiE S.A.”), BOT Elektrownia Bełchatów S.A., BOT Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów S.A., BOT Elektrownia Opole S.A., BOT Elektrownia Turów S.A. oraz BOT Kopalnia Węgla Brunatnego Turów S.A.,
- Zespołu Elektrowni Dolna Odra S.A. („ZEDO”),
- ośmiu zakładów energetycznych: Zamojskiej Korporacji Energetycznej S.A., Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego S.A., Lubelskich Zakładów Energetycznych S.A., Zakładów Energetycznych Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A., Łódzkiego Zakładu Energetycznego S.A., Zakładu Energetycznego Łódź-Teren S.A., Zakładu Energetycznego Warszawa-Teren S.A. oraz Zakładu Energetycznego Białystok S.A.

Zgodnie z dyspozycją Programu dla elektroenergetyki opracowany został model konsolidacji ww. spółek polegający na wniesieniu aportem do Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. akcji wszystkich wyżej wymienionych spółek energetycznych.

Proces konsolidacji został przeprowadzony w dwóch etapach. W pierwszym kroku w grudniu 2006 roku Skarb Państwa wniósł 85% akcji ZEDO oraz ośmiu zakładów energetycznych na kapitał zakładowy Spółki PGE Energia S.A. W drugim kroku w dniu 9 maja 2007 roku dokonane zostało podwyższenie kapitału jednostki dominującej w związku z wniesieniem aportem 85% akcji spółek PGE Energia S.A. oraz BOT GiE S.A.

Rozliczenie powstania Grupy Kapitałowej PGE w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Problematykę przejęć i połączeń jednostek gospodarczych zasadniczo reguluje standard MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych. Jednakże standard ten wyłącza ze swojego zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Podmioty wniesione do Spółki w maju 2007 roku znajdowały się, podobnie jak spółki ówczesnej grupy PSE, pod kontrolą Skarbu Państwa. Transakcja wniesienia spółek spełnia więc w ocenie Spółki definicję transakcji pod wspólną kontrolą w związku z czym jest ona wyłączona z zakresu MSSF 3.

Połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą zostały rozliczone przy zastosowaniu metody łączenia udziałów i w związku z tym skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy.

Dalsze istotne przekształcenia Grupy Kapitałowej

W latach 2009 – 2015 miały miejsce kolejne istotne przekształcenia Grupy Kapitałowej PGE, obejmujące między innymi:

- zakup dodatkowych akcji w spółkach zależnych,
- połączenia spółek zależnych,
- połączenie jednostki dominującej ze spółkami zależnymi.

Wszystkie powyższe przekształcenia zostały ujęte jako transakcje pomiędzy podmiotami znajdującymi się pod wspólną kontrolą, w związku z powyższym zostały rozliczone w obrębie kapitałów własnych Grupy Kapitałowej, bez wpływu na wartość firmy.

Zakup spółek od pomiotów niepowiązanych jest rozliczany za pomocą metody nabycia.

Wspólne ustalenia umowne

Wspólne działania jest to relacja umowna, na mocy której strony sprawujące współkontrolę nad działaniem, posiadają prawa do aktywów i obowiązki wynikające ze zobowiązań powiązane z danym działaniem. W związku z udziałami we wspólnym działaniu w sprawozdaniu finansowym ujmuje się:

- kontrolowane aktywa;
- zaciągnięte zobowiązania;
- udział w przychodach ze sprzedaży, wygenerowanych przez wspólne przedsięwzięcie;
- poniesione koszty.

W związku z udziałem we wspólnym przedsięwzięciu (wspólnym ustaleniu umownym dającym prawo do udziału w aktywach netto) w sprawozdaniu finansowym udział ten ujmuje się jako inwestycję i rozlicza przy zastosowaniu metody praw własności.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to podmioty, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności.

4.2 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień sprawozdawczy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia NBP;
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji;
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w wyniku finansowym lub, w przypadkach określonych polityką rachunkowości, w wartości aktywów.

Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Różnice kursowe wynikające z przeliczenia aktywów i pasywów spółek zagranicznych o walucie funkcjonalnej innej niż waluta funkcjonalna jednostki dominującej są ujmowane w osobnej pozycji kapitałów własnych.

4.3 Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty,
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu,
- w przypadku której są dostępne oddzielnie informacje finansowe.

Z uwagi na rodzaje procesów produkcyjnych jak również system obowiązujących regulacji w Grupie Kapitałowej PGE rozróżnia się następujące segmenty branżowe:

- Energetyka Konwencjonalna,
- Energetyka Odnawialna,
- Obrót,
- Dystrybucja,
- Działalność pozostała, w skład której wchodzi działalność spółek zależnych inna niż wymieniona w ww. segmentach, ale nieistotna, aby tworzyć odrębne segmenty.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami Grupy Kapitałowej, które są wykazywane w rachunku zysków i strat Grupy i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu. Koszty segmentu obejmują koszty sprzedaży zewnętrznym klientom oraz koszty transakcji realizowanych z innymi segmentami w ramach Grupy, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów jednostki gospodarczej, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Wynik segmentu jest różnicą między przychodami a kosztami segmentu.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. Zobowiązania segmentu są zobowiązaniami operacyjnymi powstałymi w wyniku działalności operacyjnej segmentu, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. Do aktywów i zobowiązań segmentu nie zalicza się rozrachunków z tytułu podatku dochodowego.

4.4 Przychody

Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy, inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujemowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów

Przychody są ujemowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować. W szczególności przychody ze sprzedaży energii elektrycznej rozpoznaje się w momencie jej dostarczenia.

Do przychodów ze sprzedaży towarów i produktów zalicza się przede wszystkim:

- kwoty należne za sprzedane: energię elektryczną do odbiorców hurtowych i detalicznych, ciepło, gaz, węgiel, świadectwa pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectwa wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji, uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych, usługi dystrybucyjne i przesyłowe oraz pozostałe usługi działalności podstawowej,
- kwoty należne za sprzedane materiały i towary nie wymienione powyżej.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody z tytułu świadczonych usług rozpoznawane są w momencie wykonania danej usługi. Przychody z wykonania niezakończonych usług długoterminowej w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia sprawozdawczego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych – ustala się proporcjonalnie do stopnia jej realizacji, jeżeli stopień ten można ustalić w sposób wiarygodny.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody ujemowane są tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

Opłaty przyłączeniowe

PGE Dystrybucja S.A. osiąga przychody z tytułu przyłączenia klientów do sieci, tzw. opłaty przyłączeniowe. Zgodnie z interpretacją KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów*, począwszy od 1 lipca 2009 roku przychody z tego tytułu są rozpoznawane jednorazowo. Opłaty otrzymane przed 1 lipca 2009 roku są ujęte jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i rozliczane przez okres 25 lat.

Przychody z tytułu rekompensat KDT

Producenci energii elektrycznej, którzy przystąpili do programu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych na sprzedaż mocy i energii elektrycznej są uprawnieni do otrzymywania rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych. Rekompensaty są wypłacane w formie zaliczek rocznych płatnych w kwartalnych ratach oraz korygowane w okresach rocznych. Na koniec okresu korygowania zostanie określona ostateczna kwota kosztów osieroconych. W związku z powyższym wytwórcy energii wchodzący w skład Grupy szacują i ujmują przychód za dany okres z tytułu otrzymanych rekompensat KDT w wysokości, w której zostanie ostatecznie dla danego okresu zatwierdzona, tj. po uwzględnieniu przewidywanej na datę sporządzenia sprawozdania finansowego korekty rocznej oraz korekty końcowej. Alokacja korekty końcowej do danego okresu sprawozdawczego dokonywana jest w oparciu o planowany rozkład przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług systemowych w okresie korygowania, z uwzględnieniem korekty końcowej.

Korekty przychodów z tytułu rekompensat KDT wynikające z rozstrzygnięć sądowych są prezentowane w pozostałej działalności operacyjnej.

Przychody z działalności dystrybucyjnej

W Polsce sektor dystrybucji energii elektrycznej podlega regulacji cenowej. Polega ona na wyznaczeniu przez regulatora poziomu przychodu regulowanego dla przedsiębiorstw dystrybucyjnych, w oparciu o który przedsiębiorstwa ustalają w taryfach stawki opłat za usługi dystrybucyjne. Taryfy dla przedsiębiorstw dystrybucyjnych są ustalane w okresach rocznych.

Przychód regulowany obejmował następujące elementy:

- koszty operacyjne (bez podatków i amortyzacji) – tzw. koszty modelowe,
- odpisy amortyzacyjne,
- podatki,
- zwrot z kapitału zaangażowanego w działalność koncesjonowaną,
- straty sieciowe,
- koszty przeniesione dotyczące zakupu usług przesyłowych od Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. oraz salda tranzytów.

4.5 Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej, świadectw pochodzenia energii, gazu oraz pozostałych towarów i materiałów według cen nabycia.

Koszty, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając zgodność z zasadą memoriału z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

4.6 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi, odnoszonymi w koszt własny sprzedaży, utworzonych w korespondencji z rzeczowymi aktywami trwałymi lub odnoszonych w inne całkowite dochody,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z ujęciem rozstrzygnięć sądowych dotyczących rekompensat KDT,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

4.7 Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych oraz udziałów w jednostkach nieobjętych konsolidacją,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży („AFS”), których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia wydatku (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen aktywów i pasywów na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej składnika rzeczowych aktywów trwałych, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych w walucie obcej zakwalifikowanych do portfela AFS,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości netto danego instrumentu finansowego. Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

4.8 Podatki

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz odroczony.

W rachunku zysków i strat ujmowane jest rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, oraz zmiana stanu aktywa oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie rozliczane z kapitałem własnym.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Grupa tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową) oraz
- różnic związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową) oraz
- różnic związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Bieżącą wartość księgową składnika aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień sprawozdawczy. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe. Grupa dokonuje kompensaty aktywów i rezerwy z tytułu podatku odroczonego na poziomie poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej PGE.

Grupa obniża bieżącą wartość księgową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

4.9 Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zysk rozdzielony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozładniających oraz rozładniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

4.10 Rzeczowe aktywa trwałe

Przez rzeczowe aktywa trwałe rozumie się aktywa:

- które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla środków trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Na dzień nabycia lub wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych Grupa identyfikuje i wyodrębnia wszystkie istotne w porównaniu z ceną nabycia, kosztem wytworzenia lub kosztem zakładanym całej pozycji części składowe wchodzące w skład danego składnika aktywów i amortyzuje osobno każdą taką część. Grupa ujmuje również jako element składnika rzeczowych aktywów trwałych koszty remontów kapitalnych i okresowych przeglądów.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania składnika rzeczowych aktywów trwałych. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów. Remonty kapitalne i przeglądy okresowe stanowiące komponent składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzuje się przez okres od miesiąca następującego po zakończeniu remontu/przeglądu do miesiąca rozpoczęcia następnego remontu/przeglądu.

Dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Najczęściej stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	16	20 – 60
Maszyny i urządzenia techniczne	12	4 – 40
Środki transportu	6	4 – 14
Inne rzeczowe aktywa trwałe	4	3 – 10

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają corocznej weryfikacji. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest w roku, w którym dokonano weryfikacji oraz w okresach następnym.

W przypadku konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość niefinansowego majątku trwałego Grupa Kapitałowa PGE dokonuje aktualizacji zgodnie z zasadami opisanymi w notcie 4.14.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania składnika rzeczowych aktywów trwałych do używania.

Koszty usuwania nadkładu

Kopalnie odkrywkowe należące do Grupy ujmują jako aktywa ponoszone na etapie budowy i rozruchu kopalni koszty usuwania nadkładu i prezentują je jako składnik rzeczowych aktywów trwałych. Z chwilą rozpoczęcia eksploatacji węgla niniejsze skapitalizowane koszty są systematycznie amortyzowane z zastosowaniem metody naturalnej opartej na ilości wydobytego węgla.

W przypadku spełnienia warunków zapisanych w interpretacji KIMSF 20 kopalnie ujmują również jako składnik rzeczowych aktywów trwałych tzw. aktywo z tytułu usuwania nadkładu, czyli ponoszone na etapie produkcji koszty usuwania nadkładu. Wartość składnika aktywa z tytułu zdejmowania nadkładu na etapie produkcji ustalana jest na podstawie modelu uwzględniającego m.in. szacowaną wartość ogólnego wskaźnika N-W (stosunek ilości nadkładu do węgla) oraz rzeczywistego rocznego wskaźnika N-W. Składnik aktywów z tytułu usuwania nadkładu jest systematycznie amortyzowany z zastosowaniem metody naturalnej opartej na ilości wydobytego węgla z danego komponentu złoża.

Koszty rekultywacji wyrobisk końcowych kopalni odkrywkowych

Kopalnie odkrywkowe działające w Grupie Kapitałowej PGE ujmują w wartości środków trwałych szacowane koszty rekultywacji wyrobisk końcowych przypadające na wydobyty nadkład, w proporcji odpowiadającej stosunkowi objętości odkrywki przypadającej na nadkład na dzień sprawozdawczy do planowanej objętości odkrywki przypadającej na nadkład na zakończenie okresu eksploatacji.

Składnik aktywów z tytułu kosztów rekultywacji jest systematycznie amortyzowany z zastosowaniem metody naturalnej opartej na ilości wydobytego węgla z danej odkrywki.

4.11 Nieruchomości inwestycyjne

Grupa prezentuje nieruchomości jako inwestycyjne w przypadku, gdy traktuje je jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje je w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie uzyskuje obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest:

- wykorzystywana przy produkcji, dostawach towarów, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych;
- przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności Grupy.

Nieruchomości inwestycyjne w momencie początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia uwzględniających koszty przeprowadzonej transakcji. Na dzień sprawozdawczy nieruchomości inwestycyjne wyceniane są według wartości netto tzn. wartości początkowej pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, zawarcie umowy leasingu operacyjnego lub zakończenie budowy/wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej.

4.12 Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte przez spółki Grupy, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby Grupy,
- koszty prac rozwojowych,
- wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie,
- zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów (PWUG),
- służebności nabyte i ustanowione nieodpłatnie.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie w drodze decyzji administracyjnej nie jest ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

W przypadku prac rozwojowych, na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po ujęciu początkowym wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ocenia czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania. Okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest oceniany jako nieokreślony, jeśli opierając się na analizie odpowiednich czynników nie istnieje przewidywalna długość okresu, w którym aktywo to będzie generowało przepływy pieniężne dla Grupy.

Wartość podlegająca amortyzacji jest amortyzowana w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych. Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości. Okresy amortyzacji wartości niematerialnych wynoszą:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Najczęściej stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Patenty i licencje	3	3 – 10
Koszty zakończonych prac rozwojowych	2	5 – 15
Inne	17	3 – 25

Wartość niematerialną powstałą w wyniku prac rozwojowych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- techniczną możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

4.13 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są to odsetki oraz inne koszty ponoszone przez Grupę w związku z pożyczaniem środków finansowych. Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu. W przypadku różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej Grupa kapitalizuje je do wysokości, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

4.14 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

4.15 Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (HTM),
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (FVP),
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa dostępne do sprzedaży (AFS).

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- Jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń.
- Został zakwalifikowany do tej kategorii w momencie nabycia. Każde aktywo finansowe, do którego odnosi się MSR 39, może zostać w momencie nabycia zaklasyfikowane do portfela wycenianego według wartości godziwej ze zmianami odnoszonymi do wyniku finansowego za wyjątkiem instrumentów kapitałowych, które nie mają cen kwotowanych na aktywnym rynku, a ich wartość godziwa nie może być wiarygodnie wyznaczona.

Instrumenty te są wyceniane w wartości godziwej na dzień sprawozdawczy. Zysk lub strata na aktywach finansowych zaklasyfikowanych do portfela FVP są rozpoznawane w wyniku finansowym i nie są pomniejszane o kwoty naliczonych odsetek.

Pożyczki udzielone i należności

Pożyczki udzielone i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Należności z tytułu dostaw i usług wycenia się nie rzadziej niż na dzień sprawozdawczy w kwocie wymagalnej, tj. w wartości nominalnej należności powiększonej o ewentualne, należne jednostkom Grupy na dzień wyceny odsetki z tytułu zwłoki, z zachowaniem zasady ostrożności, tj. po ewentualnym pomniejszeniu o odpisy aktualizujące ich wartość. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych. Należności długoterminowe są wykazywane w wartości bieżącej (zdyskontowanej).

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień sprawozdawczy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem:

- strat z tytułu utraty wartości,
- zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych,
- odsetek wyliczonych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych w portfelu AFS powinny być rozpoznane w wyniku finansowym w momencie, kiedy prawo jednostki do otrzymania płatności jest ustalone.

4.16 Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łącznego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik będący instrumentem pochodnym powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

W przypadku spełnienia warunków Grupa wyodrębnia wbudowane instrumenty pochodne. Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów zasadniczych i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli są spełnione warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument łączny nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do rachunku zysków i strat.

Oceniając czy cechy i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej Grupa bierze pod uwagę również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji (np. umowa najmu powierzchni biurowej w Polsce, w której cena za wynajem określona jest w EUR, zawiera instrument wbudowany który nie podlega wyodrębnieniu, ponieważ EUR jest zwyczajową walutą zawierania transakcji na tym rynku).

Wbudowane instrumenty pochodne są wyodrębniane i wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, czyli są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej są ujmowane w wyniku finansowym.

4.17 Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych IRS (Interest Rate Swap). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

4.18 Rachunkowość zabezpieczeń

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne CCIRS (Cross Currency Interest Rate Swap) odnoszone są do kapitału z aktualizacji wyceny w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do rachunku zysków i strat.

Kwoty skumulowanej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, przenoszone są do rachunku zysków i strat w okresie lub okresach, w którym pozycja zabezpieczana wywiera wpływ na rachunek zysków i strat. Alternatywnie, w przypadku gdy zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązań niefinansowych, Grupa wyłącza kwotę z kapitałów i włącza ją do początkowego kosztu nabycia lub innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązań niefinansowych.

4.19 Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się:

- materiały,
- produkty,
- półprodukty i produkty w toku,
- prawa pochodzenia energii - zakupione, wytworzone lub otrzymane prawa majątkowe pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, prawa majątkowe pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji oraz prawa majątkowe do świadectw efektywności energetycznej,
- towary (w szczególności przeznaczone do dalszej odsprzedaży uprawnienia do emisji CO₂).

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Uprawnienia nabyte w celu realizacji zysków z tytułu wahań cen rynkowych, są ujmowane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary (z wyjątkiem uprawnień do emisji CO₂) – według metody FIFO;
- uprawnienia do emisji CO₂:
 - nabyte w celu realizacji zysków z tytułu wahań cen rynkowych - według szczegółowej identyfikacji,
 - nabyte w celu dalszej odsprzedaży do konwencjonalnych jednostek wytwórczych w GK PGE - według metody FIFO,
- prawa majątkowe – według szczegółowej identyfikacji.

Stosowane do wyceny na dzień sprawozdawczy ceny nabycia lub koszty wytworzenia zapasów nie mogą być wyższe od ceny netto możliwej do uzyskania tych składników. Odpis aktualizujący wartość zapasów zalicza się do kosztów operacyjnych. W razie odzyskania przez określony składnik zapasów w pełni lub w części poprzednio utraconej wartości urealniana się jego wycena, poprzez zmniejszenie wartości odpisu aktualizującego.

4.20 Uprawnienia do emisji CO₂ na własne potrzeby jednostek wytwórczych

W odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej ujmowane są, przeznaczone na własne potrzeby jednostek wytwórczych, uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (European Union Allowances - EUA) oraz pozostałe jednostki umarzone w wyniku emisji gazów cieplarnianych (CER, ERU) - otrzymane nieodpłatnie oraz nabyte. EUA otrzymane nieodpłatnie prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości nominalnej, czyli w wartości zerowej. Zakupione jednostki uprawnień do emisji są ujmowane w cenie nabycia. Rozchód uprawnień do emisji CO₂ zakupionych na własne potrzeby wycenia się metodą FIFO.

4.21 Pozostałe aktywa (w tym rozliczenia międzyokresowe kosztów)

Grupa ujmuje aktywa jako rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i są związane z wpływem korzyści ekonomicznych w przyszłości.

Do pozostałych aktywów zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych, zaliczki na dostawy i usługi (w tym zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie), należności z tytułu dywidend.

4.22 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne składają się z gotówki w kasie oraz depozytów płatnych na żądanie. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności łatwo wymiernymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

4.23 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające łącznie poniższe kryteria:

- przedstawiciele odpowiedniego poziomu kierownictwa (Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, Rada Nadzorcza, Zarząd) są zdecydowani do wypełnienia planu sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie przeprowadzić w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- istnieje małe prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży (lub grupa do zbycia) nie podlegają amortyzacji. Aktywa trwałe lub grupy aktywów sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w kwocie niższej z następujących wartości: wartości księgowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do sprzedaży (lub grupa do zbycia) prezentowane są w osobnej pozycji aktywów obrotowych.

4.24 Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu.

Kapitał podstawowy, kapitał zapasowy oraz pozostałe kapitały rezerwowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są kapitałami jednostki dominującej. Kapitał z wyceny instrumentów finansowych, różnice kursowe z przeliczenia oraz zyski zatrzymane obejmują zarówno kapitały jednostki dominującej jak i odpowiednią część kapitałów jednostek zależnych, ustalonych zgodnie z zasadami konsolidacji. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału w wielkości ujemnej.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej kapitał własny prezentowany jest w podziale na:

- Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej,
- Kapitał przypadający udziałom niekontrolującym.

4.25 Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na spółkach Grupy ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia i nagrody jubileuszowe

Zależnie od jednostki pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,
- odpraw pośmiertnych,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- deputatów węglowych wydawanych w określonej ilości w naturze lub wypłacanych w formie ekwiwalentu pieniężnego,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- opieki medycznej.

Pracownicy spółek Grupy są również uprawnieni do nagród jubileuszowych, które są wypłacane po przepracowaniu określonej liczby lat. Wysokość nagród jubileuszowych uzależniona jest od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych w kwotach odpowiadających nabywaniu przyszłych praw przez obecnych pracowników. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest obliczana przez niezależnego aktuarium.

Zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmiany założeń aktuarialnych (w tym z tytułu zmiany stopy dyskonta) i korekt aktuarialnych ex post ujmują się w innych całkowitych dochodach w przypadku świadczeń po okresie zatrudnienia oraz w ciężar kosztów operacyjnych bieżącego okresu w przypadku nagród jubileuszowych.

Rezerwa na koszty rekultywacji

Kopalnie należące do Grupy tworzą rezerwy na koszty rekultywacji terenu po zakończeniu jego eksploatacji. Wysokość rezerwy ustala się w oparciu o przewidywany koszt przeprowadzenia prac rekultywacyjnych i zagospodarowania wyrobisk końcowych. Koszt ten dzielony jest na część przypadającą na wydobyty nadkład oraz węgiel. Rezerwę tworzy się:

- dla części przypadającej na wydobyty węgiel: w proporcji odpowiadającej stosunkowi wydobytego węgla na dzień sprawozdawczy do planowanego całkowitego wydobycia węgla ze złoża w całym okresie eksploatacji.
- dla części przypadającej na wydobyty nadkład: w proporcji odpowiadającej stosunkowi objętości odkrywki przypadającej na nadkład na dzień sprawozdawczy do planowanej objętości odkrywki przypadającej na nadkład na zakończenie okresu eksploatacji.

W przypadku rekultywacji składowisk popiołów (odpadów poprodukcyjnych z produkcji energii elektrycznej) koszt tworzenia rezerwy ujmowany jest w kosztach operacyjnych proporcjonalnie do stopnia zapełnienia składowiska a odwracanie dyskonta jest rozliczane w ciężar kosztów finansowych.

Rezerwa na rekultywację terenów po budowie farm wiatrowych tworzona jest w momencie oddania farmy do eksploatacji w wysokości wartości bieżącej szacunkowych kosztów demontażu i wywozu pozostałości urządzeń, konstrukcji i budowli oraz doprowadzenia gruntu do stanu jak najbardziej zbliżonego do stanu sprzed budowy farmy.

Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacji podlegają aktualizacji nie rzadziej niż raz na 5 lat, z tym, że corocznie weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy inflacji, stopy dyskonta oraz odpowiednio wielkości wydobycia węgla lub stopnia zapełnienia składowiska.

Przyrost rezerwy dotyczący danego roku obciąża odpowiednio koszty operacyjne lub jest ujmowany w wartości początkowej środków trwałych. Efekt odwracania dyskonta obciąża koszty finansowe. Zmiana wyceny rezerw wynikająca ze zmiany założeń (np. w zakresie czynników makroekonomicznych, sposobu przeprowadzenia rekultywacji, terminu, itp.), ujmowana jest:

- dla rezerw ujmowanych jako część kosztu wytworzenia środka trwałego: dodaje się lub odejmuje od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia odnośnego składnika aktywów, z tym że kwota odjęta od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia składnika aktywów nie powinna przewyższać jego wartości księgowej;
- w pozostałych kosztach operacyjnych lub pozostałych przychodach operacyjnych – dla innych przypadków.

Rezerwa z tytułu niedoboru uprawnień do emisji gazów cieplarnianych

Rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji CO₂ jednostki Grupy Kapitałowej PGE ewidencjonują w odniesieniu do niedoboru uprawnień do emisji CO₂ przyznanych nieodpłatnie. Rezerwa tworzona jest w wysokości najbardziej właściwego szacunku nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień sprawozdawczy, z uwzględnieniem zaewidencjonowanej wartości EUA otrzymanych nieodpłatnie oraz EUA zakupionych, a także możliwego pokrycia niedoboru certyfikatami CER lub ERU.

Koszt utworzonej rezerwy prezentowany jest w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w działalności operacyjnej a ewidencjonowany jako koszt własny sprzedaży w układzie kalkulacyjnym oraz podatki i opłaty w układzie porównawczym.

Rezerwa na wartość praw majątkowych przeznaczonych do umorzenia

Rezerwa jest tworzona w oparciu o wymóg procentowego udziału energii odnawialnej i energii wytworzonej w jednostkach kogeneracji w całkowitej sprzedaży energii elektrycznej do odbiorcy końcowego oraz wielkość sprzedaży do końcowego odbiorcy. Do wysokości posiadanych praw majątkowych przeznaczonych do umorzenia rezerwę ujmuje się w wartości tych praw. Rezerwę w wysokości niepokrytej prawami majątkowymi wycenia się w wiarygodnie oszacowanej kwocie wypełnienia przyszłego obowiązku umorzenia praw majątkowych. Dokonując szacunku uwzględnia się między innymi wysokość opłaty zastępczej oraz ceny. Koszt utworzonej rezerwy ujmuje się w kosztach sprzedaży.

4.26 Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Grupy, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ z Grupy środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Grupa dzieli zobowiązania na następujące kategorie:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe, wyceniane na kolejne dni sprawozdawcze wg zamortyzowanego kosztu,
- zobowiązania niefinansowe.

Gdy skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, zobowiązania prezentowane są w wartości zdyskontowanej.

4.27 Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych i Pozostałe Fundusze Specjalne

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFS) tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty). Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Odpisy w ciągu roku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych stanowią koszt okresu, którego dotyczą.

Aktywa i zobowiązania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych są wykazywane w sprawozdaniu finansowym po skompensowaniu. Dodatkowo, jak opisano w notcie 23, jednostki należące do Grupy Kapitałowej PGE tworzą rezerwę na świadczenia po okresie zatrudnienia (ZFS).

4.28 Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych. Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych, które zostały otrzymane przed 1 lipca 2009 roku są odnoszone równomiernie w przychody ze sprzedaży produktów,
- otrzymane środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od tych aktywów trwałych.

Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych od tych składników majątkowych.

4.29 Leasing

Klasyfikacji leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu, w oparciu o treść ekonomiczną umowy.

Umowę najmu, dzierżawy lub inną umowę o podobnym charakterze, na mocy, której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie leasingobiorcy zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów. Opłaty leasingowe dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych w taki sposób, aby utrzymać stałą stopę dyskontową w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Koszty finansowe ujmuje się w kosztach finansowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez okres leasingu.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako koszty metodą liniową przez okres leasingu chyba, że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez użytkownika.

4.30 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

5. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych

Nowe standardy i interpretacje, które weszły w życie 1 stycznia 2015 roku

Począwszy od 1 stycznia 2015 roku weszły w życie doroczne poprawki do MSSF (cykl 2011-2013). Dotyczyły one:

- MSSF 3 – zmiana zakresu stosowania dla wspólnych przedsięwzięć;
- MSSF 13 – zakres pkt 52 (portfel wyjątków);
- MSR 40 - wyjaśnienie relacji pomiędzy MSSF 3 a MSR 40 przy klasyfikacji nieruchomości jako nieruchomości inwestycyjnej lub nieruchomości zajmowanej przez właściciela.

Dla okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie obowiązuje interpretacja KIMSF 21 *Opłaty publiczne*.

Powyższe zmiany oraz nowa interpretacja nie miały wpływu na stosowaną politykę rachunkowości i nie wymagały zmian sprawozdania finansowego.

Zmiana raportowania segmentów działalności

Mając na uwadze poprawę przejrzystości raportowania działalności operacyjnej spółek w poszczególnych segmentach od 2015 roku dokonane zostały następujące zmiany w ich strukturze:

- Połączono dotychczasowy segment Obrotu Hurtowego z segmentem Sprzedaży Detalicznej, tworząc segment Obrotu. Wprowadzenie tej zmiany pozwoli na wyeliminowanie przepływów między dotychczasowymi segmentami, pozwalające na czytelniejszą prezentację i skuteczniejszą ocenę wyników osiągniętych przez Grupę Kapitałową PGE.
- Przeniesiono spółkę ENESTA sp. z o.o. z segmentu Pozostałej Działalności do segmentu Obrotu. Wprowadzenie tej zmiany pozwoli na prezentację wyników operacyjnych wspomnianej wyżej spółki zgodnie z charakterem jej aktywności zapewniając bardziej spójny obraz działalności Grupy Kapitałowej PGE w segmencie Obrotu.
- Przeniesiono spółki realizujące działalność na rzecz segmentu Energetyki Konwencjonalnej z segmentu Pozostałej Działalności do segmentu Energetyki Konwencjonalnej.

Powyższa zmiana zapewnia większą porównywalność międzyokresową segmentu poprzez wyeliminowanie zmienności w rozliczaniu działalności usługowej świadczonej przez spółki o charakterze pomocniczym. Włączone do segmentu Energetyki Konwencjonalnej spółki prowadzą następującą działalność:

- roboty budowlane, remontowe, modernizacyjne oraz inwestycyjne w zakresie urządzeń energetycznych;
- pełnienie funkcji inwestora zastępczego przy realizacji projektów inwestycyjnych;
- wykonywanie kompleksowych badań diagnostycznych oraz pomiarów maszyn i urządzeń elektroenergetycznych;
- zagospodarowywanie produktów ubocznych spalania węgla, opracowywanie i wdrażanie technologii ich wykorzystywania;
- rekultywacja terenów zdegradowanych.

Zmiana prezentacyjna ujmowania odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz wartość firmy

Przepisy MSSF UE nie wskazują jednoznacznie, w jakich pozycjach rachunku zysków i strat należy ujmować odpisy z tytułu utraty wartości, tym samym sposób ich ujęcia zależy od wybranej polityki rachunkowości. W praktyce można zaobserwować różne podejście, tym niemniej zarówno wśród jednostek stosujących MSSF UE, jak i wśród firm audytorskich, najczęściej preferowanym rozwiązaniem jest ujmowanie odpisów aktualizujących w ramach kosztów rodzajowych (jako część kosztów amortyzacji lub w osobnej pozycji). Tym samym utworzenie lub rozwiązanie odpisów aktualizujących nie wpływa na raportowany zysk EBITDA.

Zgodnie z poprzednio stosowaną polityką rachunkowości Grupa Kapitałowa PGE ujmowała odpisy z tytułu aktualizacji wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych.

Począwszy od sprawozdania finansowego za okres zakończony dnia 30 czerwca 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE zmieniła politykę rachunkowości w ten sposób, iż utworzenie lub rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy jest ujmowane w kosztach rodzajowych. Zdaniem kierownictwa Grupy zmieniona polityka rachunkowości w lepszy sposób aplikuje MSSF UE oraz zapewnia większą przejrzystość i porównywalność sprawozdań z innymi jednostkami.

Zmiany prezentacyjne

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej dokonano połączenia należności z tytułu dostaw i usług z pozostałymi należnościami finansowymi oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług z pozostałymi zobowiązaniami finansowymi.

Dodatkowo Grupa Kapitałowa PGE zdecydowała o zmianie prezentacji wybranych pozycji:

- doszacowania sprzedaży energii elektrycznej z pozycji pozostałych aktywów krótkoterminowych do pozycji należności z tytułu dostaw i usług;
- instrumenty pochodne CCIRS i IRS z instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do długoterminowych instrumentów pochodnych;
- środki pieniężne funduszu likwidacji zakładu górniczego (FLZG) gromadzone i lokowane zgodnie z wymogami ustawy prawo górnicze i geologiczne ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz pozostałych pożyczek i należności finansowych do długoterminowych należności finansowych;
- wybranych pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych do działalności podstawowej.

Zdaniem kierownictwa Grupy zmieniona prezentacja w bardziej prawidłowy sposób przedstawia charakter pozycji oraz zapewnia większą porównywalność sprawozdań z innymi podmiotami.

Przekształcenie danych porównawczych

W związku z powyższym Grupa Kapitałowa PGE przekształciła dane porównawcze prezentowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, sprawozdaniach z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Przekształcenie zostało przedstawione w poniższych tabelach. Odpowiednio przekształcono również informacje prezentowane w dodatkowych notach objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane publikowane</i>	Zmiany ujęcia odpisów aktualizujących	Reklasyfikacje	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT				
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	28.137	-	6	28.143
Koszt własny sprzedaży	(21.546)	(173)	(16)	(21.735)
ZYSK BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	6.591	(173)	(10)	6.408
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(1.540)	-	-	(1.540)
Koszty ogólnego zarządu	(831)	-	-	(831)
Pozostałe przychody operacyjne	1.561	(1)	(6)	1.554
Pozostałe koszty operacyjne	(685)	174	16	(495)
ZYSK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	5.096	-	-	5.096
Przychody finansowe	385	-	-	385
Koszty finansowe	(868)	-	-	(868)
ZYSK BRUTTO	4.613	-	-	4.613
Podatek dochodowy	(956)	-	-	(956)
ZYSK NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	3.657	-	-	3.657

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane publikowane</i>	Reklasyfikacje	Połączenia pozycji	Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
AKTYWA TRWAŁE, w tym:				
Należności finansowe	13	112	-	125
Instrumenty pochodne	-	4	-	4
AKTYWA TRWAŁE ŁĄCZNIE	52.182	116	-	52.298
AKTYWA OBROTOWE, w tym:				
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	-	-	3.515	3.515
Należności z tytułu dostaw i usług	1.729	632	(2.361)	-
Pozostałe pożyczki i należności finansowe	1.180	(26)	(1.154)	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	1.012	(632)	-	380
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.282	(86)	-	6.196
AKTYWA OBROTOWE ŁĄCZNIE	14.019	(112)	-	13.907
SUMA AKTYWÓW	66.201	4	-	66.205
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE, w tym:				
Instrumenty pochodne	-	84	-	84
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE ŁĄCZNIE	14.051	84	-	14.135
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, w tym:				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	3.132	3.132
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1.179	15	(1.194)	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	1.953	(15)	(1.938)	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy/ Instrumenty pochodne	117	(80)	-	37
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE ŁĄCZNIE	7.266	(80)	-	7.186
RAZEM ZOBOWIĄZANIA	21.317	4	-	21.321
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ	66.201	4	-	66.205

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane publikowane</i>	Zmiana ujęcia odpisów aktualizujących	Reklasyfikacje	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Zysk brutto	4.613	-	-	4.613
Korekty o pozycje:				
Amortyzacja, likwidacja i odpisy aktualizujące	3.024	173	-	3.197
Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej	550	(19)	-	531
Zmiana stanu należności	135	-	(94)	41
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych, rozliczeń międzyokresowych i uprawnień do emisji CO ₂	(472)	-	94	(378)
Pozostałe	102	(154)	-	(52)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	6.333	-	-	6.333
Założenie lokat powyżej 3 m-cy	(2.116)	-	(86)	(2.202)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	(6.296)	-	(86)	(6.382)
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW	321	-	(86)	235
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	5.948	-	-	5.948
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	6.269	-	(86)	6.183
<i>O ograniczonej możliwości dysponowania</i>	368	-	(232)	136

	Stan na dzień 1 stycznia 2014 <i>dane publikowane</i>	Reklasyfikacje	Połączenia pozycji	Stan na dzień 1 stycznia 2014 <i>dane przekształcone</i>
AKTYWA TRWAŁE, w tym:				
Należności finansowe	392	100		492
AKTYWA TRWAŁE ŁĄCZNIE	48.239	100		48.339
AKTYWA OBROTOWE, w tym:				
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	-	-	3.533	3.533
Należności z tytułu dostaw i usług	2.192	538	(2.730)	-
Pozostałe pożyczki i należności finansowe	903	(100)	(803)	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	748	(538)	-	210
AKTYWA OBROTOWE ŁĄCZNIE	13.013	(100)	-	12.913
SUMA AKTYWÓW	61.252	-	-	61.252
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, w tym:				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	2.879	2.879
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	935	13	(948)	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	1.944	(13)	(1.931)	-
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE ŁĄCZNIE	7.790	-	-	7.790
RAZEM ZOBOWIĄZANIA	17.444	-	-	17.444
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ	61.252	-	-	61.252

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

6. Informacje dotyczące segmentów działalności

Spółki Grupy Kapitałowej PGE prowadzą działalność na podstawie odpowiednich koncesji, w tym przede wszystkim koncesji na: wytwarzanie, obrót i dystrybucję energii elektrycznej, wytwarzanie, przesył i dystrybucję ciepła, przyznawane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki oraz koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złóż, udzielanych przez Ministra Środowiska. Koncesje są z reguły wydawane na okres pomiędzy 10 a 50 lat. Kluczowe koncesje w Grupie Kapitałowej PGE wygasają w latach 2020-2038.

Do koncesji na wydobywanie węgla, wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła oraz dystrybucję energii elektrycznej i ciepła przypisane są odpowiednie aktywa, przedstawione w szczegółowych informacjach na temat segmentów operacyjnych. W związku z posiadanymi koncesjami dotyczącymi energii elektrycznej i ciepła ponoszone są roczne opłaty zależne od poziomu obrotów. W przypadku prowadzenia działalności koncesjonowanej związanej z wydobywaniem węgla brunatnego ponoszone są opłaty eksploatacyjne zależne od obowiązującej stawki i wielkości wydobycia, a także opłaty za użytkowanie górnicze. W 2015 roku koszty Grupy Kapitałowej PGE z tytułu koncesji wyniosły 5 mln PLN (w 2014 roku 4 mln PLN), zaś koszty z tytułu opłaty eksploatacyjnej i opłaty za użytkowanie górnicze w kopalniach wyniosły 126 mln PLN w 2015 roku i 124 mln PLN w 2014 roku.

Grupa Kapitałowa PGE prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności za bieżący oraz porównawczy okres sprawozdawczy zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne. Podział sprawozdawczości Grupy Kapitałowej PGE oparty jest na segmentach branżowych:

- Energetyka Konwencjonalna obejmuje poszukiwanie i wydobywanie węgla brunatnego oraz produkcję energii w elektrowniach oraz elektrociepłowniach a także działalność pomocniczą w powyższym zakresie.
- Energetyka Odnawialna obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w elektrowniach szczytowo-pompowych oraz ze źródeł odnawialnych.
- Obrót obejmuje sprzedaż i zakup energii elektrycznej oraz gazu na rynku hurtowym, obrót uprawnieniami do emisji oraz prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia oraz zakup i dostawę paliw a także sprzedaż energii elektrycznej oraz świadczenie usług odbiorcom końcowym.
- Dystrybucja obejmuje zarządzanie lokalnymi sieciami dystrybucyjnymi oraz przesyłanie energii elektrycznej.
- Działalność pozostała obejmuje świadczenie usług przez spółki zależne na rzecz Grupy Kapitałowej np. organizacja pozyskiwania finansowania, świadczenie usług informatycznych, telekomunikacyjnych, księgowo-kadrowych, transportowych. Dodatkowo segment działalności pozostałej obejmuje działalność spółki zależnej, której głównym przedmiotem działalności jest przygotowanie i realizacja projektu budowy elektrowni jądrowej.

Organizacja i zarządzanie Grupą Kapitałową PGE odbywa się w podziale na segmenty uwzględniające rodzaj oferowanych produktów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki. Przypisanie poszczególnych jednostek do segmentów działalności zostało przedstawione w nocie 1.3 niniejszego sprawozdania finansowego. Grupa Kapitałowa PGE co do zasady rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – na warunkach rynkowych. Wyjątkiem od tej reguły były nowe obligacje emitowane przez podmioty zależne, należące do podatkowej grupy kapitałowej, oprocentowane poniżej stawek rynkowych oraz rozliczenia strat podatkowych w ramach podatkowej grupy kapitałowej.

Analizując wyniki poszczególnych segmentów działalności kierownictwo Grupy Kapitałowej PGE zwraca przede wszystkim uwagę na osiągnięty wynik EBITDA.

Sezonowość segmentów działalności

Czynniki atmosferyczne powodują sezonowość zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło oraz mają wpływ na techniczne i ekonomiczne warunki ich wytwarzania, dystrybucji i przesyłania, a tym samym wpływają na wyniki uzyskiwane przez spółki Grupy Kapitałowej PGE.

Poziom sprzedaży energii elektrycznej w ciągu roku jest zmienny i zależy przede wszystkim od temperatury powietrza i długości dnia. Co do zasady, niższe temperatury powietrza w zimie i krótsze dni powodują wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną, podczas gdy wyższe temperatury powietrza i dłuższe dni w okresie letnim przyczyniają się do jego spadku. Ponadto, zmiany sezonowe widoczne są wśród wybranych grup odbiorców końcowych. Efekty sezonowości są w szczególności bardziej znaczące dla gospodarstw domowych, niż dla sektora przemysłowego.

Sprzedaż ciepła zależy w szczególności od temperatury powietrza i jest większa w okresie zimowym, a mniejsza w okresie letnim.

6.1 Informacje dotyczące segmentów branżowych za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Energetyka Konwencjonalna	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty konsolidacyjne	Razem
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	12.164	709	13.308	1.935	409	17	28.542
Sprzedaż między segmentami	551	52	2.475	4.148	273	(7.499)	-
PRZYCHODY SEGMENTU, RAZEM	12.715	761	15.783	6.083	682	(7.482)	28.542
Koszt własny sprzedaży	(17.706)	(586)	(13.719)	(4.397)	(611)	6.953	(30.066)
EBIT *)	(5.732)	107	585	1.387	(51)	115	(3.589)
Przychody / (koszty) finansowe netto							(167)
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych							-
(STRATA) BRUTTO							(3.756)
Podatek dochodowy							719
(STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY							(3.037)
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy	10.430	284	25	1.074	117	(113)	11.817
EBITDA **)	4.698	391	610	2.461	66	2	8.228
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA							
Aktywa segmentu z wyłączeniem należności z tytułu dostaw i usług	31.974	4.687	1.168	15.945	917	(896)	53.795
Należności z tytułu dostaw i usług	445	80	2.594	765	116	(1.452)	2.548
Udziały w jednostce stowarzyszonej							8
Aktywa nieprzypisane							4.945
AKTYWA, RAZEM							61.296
Zobowiązania segmentu z wyłączeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług	9.373	436	1.745	2.076	209	(345)	13.494
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	711	39	1.330	260	82	(1.303)	1.119
Zobowiązania nieprzypisane							6.266
ZOBOWIĄZANIA, RAZEM							20.879
POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTU							
Nakłady inwestycyjne	6.495	931	31	1.841	216	(64)	9.450
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych i niefinansowych	8.997	49	10	19	2	(13)	9.064
Pozostałe koszty niepieniężne ***)	975	6	1.040	119	30	6	2.176

*) EBIT = zysk (strata) z działalności operacyjnej

**) EBITDA = EBIT + amortyzacja, likwidacja oraz odpisy ujęte w wyniku finansowym

***) Zmiany o charakterze niepieniężnym dotyczą rezerw m.in. na rekultywację, uprawnienia do emisji CO₂, nagrody jubileuszowe, taryfę pracowniczą ujęte w wyniku oraz innych całkowitych dochodach.

Informacje dotyczące segmentów branżowych za okres zakończony 31 grudnia 2014 roku

<i>dane przekształcone</i>	Energetyka Konwencjonalna	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty konsolidacyjne	Razem
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	12.531	745	12.462	1.652	735	18	28.143
Sprzedaż między segmentami	375	22	1.969	4.129	1.119	(7.614)	-
PRZYCHODY SEGMENTU, RAZEM	12.906	767	14.431	5.781	1.854	(7.596)	28.143
Koszt własny sprzedaży	(9.733)	(510)	(12.675)	(4.245)	(1.619)	7.047	(21.735)
EBIT *)	3.296	174	228	1.306	31	61	5.096
Przychody / (koszty) finansowe netto							(483)
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych							-
ZYSK BRUTTO							4.613
Podatek dochodowy							(956)
ZYSK NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY							3.657
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy	1.687	217	18	1.023	130	(42)	3.033
EBITDA **)	4.983	391	246	2.329	161	19	8.129
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA							
Aktywa segmentu z wyłączeniem należności z tytułu dostaw i usług	35.061	4.015	1.214	15.328	1.112	(861)	55.869
Należności z tytułu dostaw i usług	297	95	2.387	398	288	(1.104)	2.361
Udziały w jednostce stowarzyszonej							9
Aktywa nieprzypisane							7.966
AKTYWA, RAZEM							66.205
Zobowiązania segmentu z wyłączeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług	8.518	296	1.899	2.111	352	(265)	12.911
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	705	88	959	241	176	(975)	1.194
Zobowiązania nieprzypisane							7.216
ZOBOWIĄZANIA, RAZEM							21.321
POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTU							
Nakłady inwestycyjne	4.362	374	17	1.508	158	(70)	6.349
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych i niefinansowych	186	2	12	25	1	-	226
Pozostałe koszty niepieniężne ***)	749	29	1.185	217	70	101	2.351

*) EBIT = zysk (strata) z działalności operacyjnej

**) EBITDA = EBIT + amortyzacja, likwidacja oraz odpisy ujęte w wyniku finansowym

***) Zmiany o charakterze niepieniężnym dotyczą rezerw m.in. na rekultywację, uprawnienia do emisji CO₂, nagrody jubileuszowe, taryfę pracowniczą ujęte w wyniku oraz innych całkowitych dochodach.

6.2 Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Rynek krajowy	28.421	27.974
Kraje Unii Europejskiej	110	154
Pozostałe kraje	11	15
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	28.542	28.143

Podział geograficzny aktywów według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na 31 grudnia 2014 roku przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARU		
Rynek krajowy	56.324	58.212
Kraje Unii Europejskiej	19	18
AKTYWA OBSZARU, RAZEM	56.343	58.230
Rynek krajowy	4.902	7.922
Kraje Unii Europejskiej	43	44
AKTYWA NIEPRZYPISANE, RAZEM	4.945	7.966
Rynek krajowy	8	9
INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH, RAZEM	8	9
RAZEM AKTYWA	61.296	66.205

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	I kwartał niebadane	II kwartał niebadane	III kwartał niebadane	IV kwartał niebadane	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przychody ze sprzedaży	7.553	6.693	6.915	7.381	28.542
Koszt własny sprzedaży	(5.538)	(13.935)	(5.140)	(5.453)	(30.066)
ZYSK / (STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	2.015	(7.242)	1.775	1.928	(1.524)
Pozostałe przychody / (koszty) operacyjne netto	14	174	39	(59)	168
EBIT - ZYSK / (STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	1.416	(7.590)	1.312	1.273	(3.589)
Przychody / (koszty) finansowe netto	(55)	(6)	(48)	(58)	(167)
ZYSK / (STRATA) BRUTTO	1.362	(7.596)	1.263	1.215	(3.756)
Podatek dochodowy	(264)	1.439	(234)	(222)	719
ZYSK / (STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	1.098	(6.157)	1.029	993	(3.037)

W celu prawidłowej prezentacji danych za okresy kwartalne Grupa dokonała reklasyfikacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami.

	I kwartał niebadane	II kwartał niebadane	III kwartał niebadane	IV kwartał niebadane	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody ze sprzedaży	6.931	7.280	6.651	7.281	28.143
Koszt własny sprzedaży	(5.449)	(5.095)	(5.143)	(6.048)	(21.735)
ZYSK BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	1.482	2.185	1.508	1.233	6.408
Pozostałe przychody / (koszty) operacyjne netto	43	927	4	85	1.059
EBIT - ZYSK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	978	2.548	937	633	5.096
Przychody / (koszty) finansowe netto	5	(11)	(452)	(25)	(483)
ZYSK BRUTTO	983	2.537	485	608	4.613
Podatek dochodowy	(190)	(494)	(104)	(168)	(956)
ZYSK NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	793	2.043	381	440	3.657

W celu prawidłowej prezentacji danych za okresy kwartalne Grupa dokonała reklasyfikacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami.

7. Przychody i koszty

7.1 Przychody ze sprzedaży

	I kwartał niebadane	II kwartał niebadane	III kwartał niebadane	IV kwartał niebadane	Rok zakończony 31 grudnia 2015
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY					
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy	7.375	6.549	6.779	7.269	27.972
Podatek akcyzowy	(117)	(130)	(130)	(134)	(511)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów, w tym:	7.258	6.419	6.649	7.135	27.461
Sprzedaż energii elektrycznej	4.988	4.540	4.844	4.874	19.246
Sprzedaż usług dystrybucyjnych	1.455	1.358	1.395	1.475	5.683
Sprzedaż ciepła	271	132	90	231	724
Sprzedaż praw majątkowych pochodzenia energii	207	122	56	215	600
Regulacyjne usługi systemowe	127	117	117	138	499
Pozostała sprzedaż towarów i materiałów	210	150	147	202	709
Przychody ze sprzedaży usług	133	134	124	144	535
Przychody z tytułu rekompensat KDT	162	140	142	102	546
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY, RAZEM	7.553	6.693	6.915	7.381	28.542

W celu prawidłowej prezentacji danych za okresy kwartalne Grupa dokonała reklasyfikacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami.

	I kwartał niebadane	II kwartał niebadane	III kwartał niebadane	IV kwartał niebadane	Rok zakończony 31 grudnia 2014
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY					
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy	6.813	6.254	6.475	7.016	26.558
Podatek akcyzowy	(133)	(133)	(134)	(137)	(537)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów, w tym:	6.680	6.121	6.341	6.879	26.021
Sprzedaż energii elektrycznej	4.526	4.350	4.537	4.847	18.260
Sprzedaż usług dystrybucyjnych	1.399	1.276	1.320	1.415	5.410
Sprzedaż ciepła	255	113	84	235	687
Sprzedaż praw majątkowych pochodzenia energii	231	131	136	151	649
Regulacyjne usługi systemowe	114	101	95	91	401
Pozostała sprzedaż towarów i materiałów	155	150	169	140	614
Przychody ze sprzedaży usług	120	128	118	217	583
Przychody z tytułu rekompensat KDT	131	1.031	192	185	1.539
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY, RAZEM	6.931	7.280	6.651	7.281	28.143

W celu prawidłowej prezentacji danych za okresy kwartalne Grupa dokonała reklasyfikacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami.

Wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w 2015 roku w porównaniu do 2014 roku wynika głównie z uzyskania wyższej średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej oraz ze zwiększenia wolumenu sprzedaży na rynku hurtowym.

Kwestia przychodów z tytułu rekompensat KDT została opisana w nocie 35.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Informacje dotyczące głównych klientów

Grupa nie posiada zewnętrznych, pojedynczych klientów, od których przychody z tytułu sprzedaży stanowiłyby 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy.

7.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym

	I kwartał niebadane	II kwartał niebadane	III kwartał niebadane	IV kwartał niebadane	Rok zakończony 31 grudnia 2015
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM					
Amortyzacja i likwidacja	812	807	694	635	2.948
Odpisy aktualizujące	24	8.867	41	107	9.039
Zużycie materiałów i energii	917	730	709	897	3.253
Usługi obce	582	618	629	724	2.553
Podatki i opłaty	762	694	721	726	2.903
Koszty świadczeń pracowniczych	1.121	1.033	1.019	1.036	4.209
Pozostałe koszty rodzajowe	59	68	78	75	280
KOSZTY WEDŁUG RODZAJU, RAZEM	4.277	12.817	3.891	4.200	25.185
Zmiana stanu produktów	(44)	-	-	32	(12)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(307)	(373)	(378)	(434)	(1.492)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(395)	(337)	(321)	(355)	(1.408)
Koszty ogólnego zarządu	(218)	(184)	(181)	(242)	(825)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2.225	2.012	2.129	2.252	8.618
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	5.538	13.935	5.140	5.453	30.066

W celu prawidłowej prezentacji danych za okresy kwartalne Grupa dokonała reklasyfikacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami.

	I kwartał niebadane	II kwartał niebadane	III kwartał niebadane	IV kwartał niebadane	Rok zakończony 31 grudnia 2014 dane przekształcone
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM					
Amortyzacja i likwidacja	748	754	772	765	3.039
Odpisy aktualizujące	-	53	29	74	156
Zużycie materiałów i energii	813	780	706	992	3.291
Usługi obce	556	578	605	680	2.419
Podatki i opłaty	821	610	730	741	2.902
Koszty świadczeń pracowniczych	1.199	1.103	1.058	1.483	4.843
Pozostałe koszty rodzajowe	64	65	80	73	282
KOSZTY WEDŁUG RODZAJU, RAZEM	4.201	3.943	3.980	4.808	16.932
Zmiana stanu produktów	(35)	7	6	47	25
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(329)	(313)	(317)	(460)	(1.419)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(363)	(381)	(383)	(413)	(1.540)
Koszty ogólnego zarządu	(183)	(183)	(192)	(273)	(831)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2.158	2.022	2.049	2.339	8.568
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	5.449	5.095	5.143	6.048	21.735

W celu prawidłowej prezentacji danych za okresy kwartalne Grupa dokonała reklasyfikacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami.

7.2.1 Koszty amortyzacji, likwidacji oraz odpisy aktualizujące

Poniżej przedstawiono ujęcie amortyzacji i likwidacji oraz odpisów aktualizujących aktywa trwałe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Rok zakończony 31 grudnia 2015	Amortyzacja i likwidacja				Odpisy aktualizujące		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	Nieruchomości inwestycyjne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	2.631	74	2	2.707	9.013	16	9.029
Koszty sprzedaży i dystrybucji	23	4	-	27	8	-	8
Koszty ogólnego zarządu	33	11	-	44	2	-	2
RAZEM KOSZTY AMORTYZACJI ORAZ ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH ODNIESIONE W WYNIK FINANSOWY	2.687	89	2	2.778	9.023	16	9.039
Zmiana stanu produktów	(12)	-	-	(12)	-	-	-
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	182	-	-	182	-	-	-
RAZEM KOSZTY AMORTYZACJI ORAZ ODPIŚÓW AKTUALIZUJĄCYCH	2.857	89	2	2.948	9.023	16	9.039

Rok zakończony 31 grudnia 2014	Amortyzacja i likwidacja				Odpisy aktualizujące		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	Nieruchomości inwestycyjne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	2.751	62	-	2.813	156	-	156
Koszty sprzedaży	21	3	-	24	-	-	-
Koszty ogólnego zarządu	34	6	-	40	-	-	-
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	2	2	-	-	-
RAZEM KOSZTY AMORTYZACJI ORAZ ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH ODNIESIONE W WYNIK FINANSOWY	2.806	71	2	2.879	156	-	156
Zmiana stanu produktów	15	-	-	15	-	-	-
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	147	-	-	147	-	-	-
RAZEM KOSZTY AMORTYZACJI ORAZ ODPIŚÓW AKTUALIZUJĄCYCH	2.968	71	2	3.041	156	-	156

7.2.2 Zużycie materiałów i energii

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Koszty paliwa produkcyjnego	2.372	2.267
Zużycie materiałów remontowo eksploatacyjnych	474	576
Zużycie energii	156	168
Pozostałe	251	280
RAZEM ZUŻYCIE MATERIAŁÓW I ENERGII	3.253	3.291

7.2.3 Usługi obce

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Usługi przesyłowe	1.483	1.356
Usługi obce – remonty i eksploatacja	311	311
Usługi transportowe	84	130
Usługi telekomunikacyjne	231	236
Czynsze i dzierżawy	56	57
Usługi informatyczne	89	71
Usługi doradcze	45	44
Pozostałe	254	214
RAZEM KOSZTY USŁUG OBCYCH	2.553	2.419

7.2.4 Koszty świadczeń pracowniczych oraz struktura zatrudnienia

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynagrodzenia	3.173	3.151
Koszty ubezpieczeń społecznych	612	599
Koszty świadczeń emerytalnych	16	14
Nagrody jubileuszowe, deputaty	100	100
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	30	25
Zmiana wartości rezerwy na świadczenia pracownicze	(173)	75
Koszty dotyczące Programów Dobrowolnych Odejść	(20)	404
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	471	475
KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH OGÓŁEM, W TYM:	4.209	4.843
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	2.984	3.786
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i dystrybucji	233	261
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	512	468
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	480	328

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej PGE (w etatach) kształtowało się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Energetyka Konwencjonalna	23.198	23.903
Energetyka Odnawialna	519	577
Obrót	2.002	2.113
Dystrybucja	10.298	10.648
Pozostałe konsolidowane spółki	2.860	2.736
RAZEM ZATRUDNIENIE	38.877	39.977

7.3 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE		
Efekt zmiany wyceny rezerwy rekultywacyjnej	93	-
Rozwiązanie pozostałych rezerw	74	874
Kary, grzywny, odszkodowania	67	145
Przychody z likwidacji/sprzedaż aktywów obrotowych	49	37
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	31	75
Dotacje	25	90
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych/wartości niematerialnych	20	16
Nadwyżki / ujawnienia aktywów	18	5
Zwrot kosztów postępowania sądowego	9	7
Rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne otrzymane nieodpłatnie	9	7
Przychody z nielegalnego poboru energii elektrycznej	7	7
Korekta przychodów z tyt. rekompensat KDT	-	246
Pozostałe	29	45
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE OGÓŁEM	431	1.554

W okresie porównawczym przychody z tytułu rozwiązania rezerw dotyczą głównie rozwiązania utworzonej w 2013 roku rezerwy na zakup uprawnień do emisji CO₂ w wysokości 751 mln PLN w segmencie Energetyka Konwencjonalna.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE		
Utworzenie pozostałych rezerw	56	39
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	56	111
Refaktury	24	9
Likwidacja szkód/ usuwanie awarii	20	33
Przekazane darowizny	18	8
Odpisanie zaniechanych inwestycji oraz likwidacja aktywów obrotowych	12	14
Koszty postępowania spornego	8	12
Odszkodowania	7	12
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	5	3
Likwidacja rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych związanych z działalnością pozostałą	4	5
Efekt zmiany wyceny rezerwy rekultywacyjnej	-	213
Pozostałe	53	36
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	263	495

Zmiana wyceny rezerw rekultywacyjnych dotyczy w większości kopalni odkrywkowych i została opisana w nocie 23.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

7.4 Przychody i koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Dywidendy	1	3
Odsetki	103	214
Aktualizacja wartości instrumentów finansowych, w tym:	33	30
<i>Uprawnienia do emisji CO₂</i>	11	22
<i>Pozostałe instrumenty pochodne</i>	22	8
Zysk ze zbycia inwestycji	15	-
Dodatnie różnice kursowe	-	101
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	152	348
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE		
Odsetki od należności budżetowych	1	1
Rozwiązanie rezerw	1	36
Pozostałe	2	-
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE	4	37
PRZYCHODY FINANSOWE OGÓŁEM	156	385

Grupa wykazuje przychody z tytułu odsetek głównie od środków pieniężnych.

W pozycji aktualizacja wartości instrumentów finansowych została ujęta wycena transakcji zawieranych na rynku uprawnień do emisji CO₂ szerzej opisana w nocie 7.4.1. Dodatkowo w tej pozycji Grupa prezentuje wyceny transakcji zabezpieczających CCIRS w części uznanej za nieefektywną część zabezpieczenia dla instrumentów desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz w całości w odniesieniu do pozostałych instrumentów.

W okresie porównawczym przychody z rozwiązania rezerw dotyczą głównie rezerw na roszczenia z tytułu odsetek od nieterminowej płatności dywidendy w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Odsetki	123	114
Aktualizacja wartości instrumentów finansowych	-	56
Odpis aktualizujący	5	390
Ujemne różnice kursowe	30	119
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	158	679
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE		
Koszty odsetkowe, w tym efekt zwijania dyskonta	156	183
Odsetki od zobowiązań budżetowych	1	1
Utworzenie rezerw	5	1
Pozostałe	3	4
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE	165	189
KOSZTY FINANSOWE OGÓŁEM	323	868

Koszty odsetek w okresie zakończonym dnia 31 grudnia 2015 dotyczą głównie wyemitowanych obligacji, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz płatności odsetkowych od zrealizowanych instrumentów pochodnych.

Koszt odsetkowy (efekt zwijania dyskonta) od pozycji niefinansowych dotyczy w głównej mierze rezerw rekultywacyjnych oraz rezerw na świadczenia pracownicze.

W 2014 roku w pozycji aktualizacja wartości instrumentów finansowych została ujęta wycena transakcji CCIRS w części uznanej za nieefektywną część zabezpieczenia dla instrumentów desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz w całości w odniesieniu do pozostałych instrumentów.

W okresie porównawczym w pozycji odpis aktualizujący ujęty został przede wszystkim koszt z tytułu szacowanej utraty wartości obligacji wyemitowanych przez spółkę Autostrada Wielkopolska S.A. o wartości księgowej 386 mln PLN.

7.4.1 Wycena transakcji dotyczących handlu prawami do emisji CO₂

Jak opisano w nocie 7.4 niniejszego sprawozdania finansowego w pozycji aktualizacja wartości instrumentów finansowych w przychodach i kosztach finansowych Grupa ujmuje wynik na transakcjach związanych z prawami do emisji dwutlenku węgla na tzw. portfelu handlowym. Poniżej przedstawiono wpływ poszczególnych pozycji związanych z uprawnieniami do emisji CO₂ na przychody i koszty finansowe.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody		
Wycena forward towarowy	4	-
Wycena forward walutowy	-	2
Zysk na sprzedaży uprawnień do emisji CO ₂ poza GK PGE	52	5
Zysk w wyniku realizacji transakcji forward walutowy	4	-
Aktualizacja wartości posiadanych uprawnień do emisji	-	147
PRZYCHODY Z TYTUŁU CO₂, RAZEM	60	154
Koszty		
Wycena forward towarowy	-	(132)
Wycena forward walutowy	(7)	-
Aktualizacja wartości posiadanych uprawnień do emisji	(42)	-
KOSZTY Z TYTUŁU CO₂, RAZEM	(49)	(132)
Przychody/(Koszty) finansowe z tytułu aktualizacji wartości związanych z handlem uprawnieniami do emisji CO₂	11	22

8. Podatek dochodowy

8.1 Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dnia 31 grudnia 2014 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	467	581
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(6)	(21)
Odroczony podatek dochodowy	(1.180)	396
OBCIĄŻENIA PODATKOWE WYKAZYWANE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	(719)	956
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH		
Od zysków z strat aktuarialnych z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze	3	(75)
Od wyceny instrumentów zabezpieczających	9	(14)
(Korzyść podatkowa) / obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach (kapitale własnym)	12	(89)

Istotna zmiana podatku odroczonego przedstawiona w 2015 roku jest związana z utworzeniem odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych.

8.2 Efektywna stawka podatkowa

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
ZYSK / (STRATA) BRUTTO	(3.756)	4.613
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(714)	876
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(6)	(21)
Korekty dotyczące odroczonego podatku z lat ubiegłych	(17)	22
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	61	87
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	(26)	(75)
Pozostałe	(17)	67
PODATEK WEDŁUG EFEKTYWNEJ STAWKI PODATKOWEJ	(719)	956
(Podatek dochodowy (obciążenie) w skonsolidowanym sprawozdaniu)		
EFEKTYWNA STAWKA	19%	21%

W okresie porównawczym, w pozycji pozostałych różnic wykazywane są przede wszystkim korekty w szacunku podatków odroczonych przez podmioty zależne w Grupie Kapitałowej PGE.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

9. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Grunty	243	268
Budynki i budowle	18.465	19.583
Urządzenia techniczne	17.774	22.089
Środki transportu	325	302
Inne rzeczowe aktywa trwałe	2.390	2.798
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	7.871	4.698
WARTOŚĆ NETTO RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	47.068	49.738

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2015	293	29.865	36.457	658	4.198	4.800	76.271
Nakłady inwestycyjne	-	1	7	3	2	9.205	9.218
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	14	1.880	3.200	82	810	(5.986)	-
Likwidacja, sprzedaż	(2)	(130)	(442)	(21)	(11)	(4)	(610)
Zmiany w składzie GK PGE		(2)	(1)	(1)	-	-	(4)
Pozostałe	(39)	55	40	(1)	(8)	4	51
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015	266	31.669	39.261	720	4.991	8.019	84.926
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2015	25	10.282	14.368	356	1.400	102	26.533
Amortyzacja i wartość netto likwidacji ujętych w kosztach rodzajowych	6	1.169	1.471	56	152	3	2.857
Odpisy aktualizujące	-	1.859	6.077	4	1.037	46	9.023
Likwidacja, sprzedaż	(1)	(106)	(439)	(19)	(11)	(3)	(579)
Zmiany w składzie GK PGE	-	(1)	(1)	(1)	-	-	(3)
Pozostałe	(7)	1	11	(1)	23	-	27
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015	23	13.204	21.487	395	2.601	148	37.858
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2015	243	18.465	17.774	325	2.390	7.871	47.068

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
<i>dane przekształcone</i>							
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2014	285	28.633	34.872	599	3.060	2.771	70.220
Nakłady inwestycyjne	-	16	6	2	3	6.214	6.241
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	18	1.347	1.968	81	605	(4.019)	-
Likwidacja, sprzedaż	-	(100)	(340)	(19)	(7)	(1)	(467)
Zmiany w składzie GK PGE	(18)	-	(13)	(5)	(1)	(1)	(38)
Pozostałe	8	(31)	(36)	-	538	(164)	315
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014	293	29.865	36.457	658	4.198	4.800	76.271
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2014	21	9.187	12.957	321	1.317	290	24.093
Amortyzacja i wartość netto likwidacji ujętych w kosztach rodzajowych	5	1.199	1.622	54	88	-	2.968
Odpisy aktualizujące	-	5	57	-	-	94	156
Likwidacja, sprzedaż	-	(67)	(330)	(16)	(7)	-	(420)
Zmiany w składzie GK PGE	-	-	(4)	(3)	(1)	-	(8)
Pozostałe	(1)	(42)	66	-	3	(282)	(256)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014	25	10.282	14.368	356	1.400	102	26.533
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2014	268	19.583	22.089	302	2.798	4.698	49.738

Istotne zwiększenia i zmniejszenia rzeczowych aktywów trwałych

Największe nakłady poniesione zostały przez segment Energetyka Konwencjonalna (6.434 mln PLN), segment Dystrybucja (1.775 mln PLN) oraz segment Energetyka Odnawialna (930 mln PLN). Główne pozycje nakładów stanowiły: budowa bloków 5 – 6 w Elektrowni Opole (2.663 mln PLN) i kompleksowa rekonstrukcja i modernizacja bloków 7–12 w Elektrowni Bełchatów (1.043 mln PLN), budowa farmy wiatrowej Resko II (349 mln PLN), budowa farmy wiatrowej Lotnisko (381 mln PLN) w segmencie Energetyka Odnawialna, przyłączenie nowych odbiorców (585 mln PLN) oraz modernizacja i rozbudowa sieci, stacji i linii (828 mln PLN) w segmencie Dystrybucja.

W bieżącym okresie nie miały miejsca istotne transakcje sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych.

Koszty finansowania zewnętrznego

W ciągu roku zakończonego dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE ujęła w wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie koszty finansowania zewnętrznego w wysokości około 67 mln PLN (37 mln PLN w okresie porównywalnym).

Aktywowane koszty udostępnienia złożeń

W bieżącym okresie, zgodnie z wymogami KIMSF 20, aktywowano poniesione wydatki na usuwanie nadkładu na etapie produkcji w kwocie 778 mln PLN. Jednocześnie w bieżącym okresie sprawozdawczym, w koszty została odniesiona amortyzacja aktywowanych wydatków w wysokości 58 mln PLN. Aktywowane koszty udostępnienia złożeń są prezentowane w pozycji „inne rzeczowe aktywa trwałe”.

Aktywowanie zmian wyceny rezerwy rekultywacyjnej

Grupa Kapitałowa PGE ujmuje w wartości rzeczowych aktywów zmiany wartości rezerwy rekultywacyjnej przypisanej do nadkładu, rezerwy na rekultywację terenów po farmach wiatrowych i rezerwy na likwidację rzeczowych aktywów trwałych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość netto aktywowanej części rezerw rekultywacyjnych wyniosła 900 mln PLN (w tym rezerwa na rekultywację wyrobisk końcowych 779 mln PLN). W okresie porównawczym wartość netto aktywowanej części rezerw rekultywacyjnych wyniosła 1.068 mln PLN (w tym rezerwa na rekultywację wyrobisk końcowych 1.014 mln PLN). Aktywowana część rezerwy rekultywacyjnej jest prezentowana w pozycjach: „grunty” i „inne rzeczowe aktywa trwałe”.

10. Nieruchomości inwestycyjne

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	33	22
Zwiększenia stanu	-	13
Amortyzacja oraz odpisy aktualizujące	(2)	(2)
Zmniejszenia stanu	(1)	-
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	30	33

Nieruchomości inwestycyjne w spółkach Grupy Kapitałowej PGE obejmują głównie budynki znajdujące się na terenie danej spółki, wynajmowane podmiotom trzecim w całości lub w części.

Z punktu widzenia istotności skonsolidowanego sprawozdania finansowego wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych nie różni się istotnie od ich wyceny ustalonej zgodnie z konwencją kosztu historycznego.

11. Wartości niematerialne

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Koszty zakończonych prac rozwojowych	2	3
Wartość firmy	286	286
Oprogramowanie	93	63
Pozostałe licencje i patenty	127	94
Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	61	56
Inne wartości niematerialne	135	143
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	200	118
WARTOŚĆ NETTO WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	904	763

Zmiany stanu wartości niematerialnych

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie	Pozostałe licencje i patenty	Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2015	19	286	382	149	64	228	121	1.249
Nakłady inwestycyjne	-	-	1	-	-	-	231	232
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	-	69	72	1	9	(151)	-
Likwidacja, sprzedaż	(1)	-	(21)	-	-	-	(1)	(23)
Pozostałe	1	-	(1)	2	6	5	1	14
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015	19	286	430	223	71	242	201	1.472
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2015	16	-	319	55	8	85	3	486
Amortyzacja	1	-	39	40	1	8	-	89
Odpiisy aktualizujące	-	-	-	-	-	16	-	16
Likwidacja, sprzedaż	(1)	-	(21)	-	-	-	-	(22)
Pozostałe	1	-	-	1	1	(2)	(2)	(1)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015	17	-	337	96	10	107	1	568
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2015	2	286	93	127	61	135	200	904

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie	Pozostałe licencje i patenty	Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2014	18	289	362	108	63	213	86	1.139
Nakłady inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	108	108
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	-	24	41	1	9	(75)	-
Likwidacja, sprzedaż	-	-	(2)	-	-	(1)	-	(3)
Zmiany w składzie GK PGE	-	-	(2)	-	-	(1)	-	(3)
Pozostałe	1	(3)	-	-	-	8	2	8
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014	19	286	382	149	64	228	121	1.249
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2014	14	-	286	32	8	78	3	421
Amortyzacja	1	-	37	24	-	9	-	71
Likwidacja, sprzedaż	-	-	(2)	-	-	(1)	-	(3)
Zmiany w składzie GK PGE	-	-	(2)	-	-	(1)	-	(3)
Pozostałe	1	-	-	(1)	-	-	-	-
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014	16	-	319	55	8	85	3	486
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2014	3	286	63	94	56	143	118	763

Wartości niematerialnie nieoddane do użytkowania

Prezentowana kwota wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania na dzień 31 grudnia 2015 roku dotyczy przede wszystkim: programów wdrożenia systemów informatycznych w Grupie Kapitałowej (w tym systemu SAP) oraz prac rozwojowych związanych z budową pierwszej polskiej elektrowni atomowej.

Wartość firmy

Ocena wartości odzyskiwalnej wartości firmy została opisana w nocie 3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

12. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku Grupa posiada jednostkę stowarzyszoną Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Bogatyni, w której posiada 34,93% udział w kapitale oraz w prawach głosu na Walnym Zgromadzeniu.

Udział jednostki stowarzyszonej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wynosił 8 mln PLN na dzień 31 grudnia 2015 roku i 9 mln PLN dzień 31 grudnia 2014 roku zaś udział w zysku/stracie w obu latach wyniósł poniżej 1 mln PLN.

13. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W ciągu okresów obrotowych zakończonych dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku Grupa Kapitałowa PGE nie uczestniczyła w istotnych wspólnych przedsięwzięciach.

14. Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej**14.1 Aktywa z tytułu podatku odroczonego**

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014 dane przekształcone*
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	1.520	505
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	31	35
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zobowiązań	271	285
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zapasów	21	27
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	231	161
Rezerwa na koszty rekultywacji	605	598
Rezerwa na zakup uprawnień do emisji CO ₂	144	129
Rezerwy na świadczenia pracownicze	591	631
Pozostałe rezerwy	128	176
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura i otrzymane opłaty przyłączeniowe	141	149
Pozostałe	20	15
AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	3.703	2.711

*przekształcenie danych porównawczych obejmowało reklasyfikację wartości pomiędzy wybranymi pozycjami

Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego - aktywa

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	2.711	2.560
Zmiany w korespondencji z wynikiem finansowym	1.012	59
Zmiany w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami	(16)	89
Pozostałe zmiany	(4)	3
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	3.703	2.711

14.2 Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone*</i>
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	2.681	2.999
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową praw majątkowych pochodzenia energii	107	83
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	357	334
Uprawnienia do emisji CO ₂	403	310
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	671	672
Pozostałe	23	20
REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO	4.242	4.418

*przekształcenie danych porównawczych obejmowało reklasyfikację wartości pomiędzy wybranymi pozycjami

Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego - rezerwa

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	4.418	3.960
Zmiany w korespondencji z wynikiem finansowym	(172)	451
Zmiany w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami	(4)	-
Pozostałe zmiany	-	7
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	4.242	4.418

PO SKOMPENSOWANIU AKTYWA I REZERWY W POSZCZEGÓLNYCH SPÓŁKACH PODATEK ODROZONEY GRUPY PREZENTOWANY JEST JAKO:

Aktywa z tytułu podatku dochodowego	313	383
Rezerwa z tytułu podatku dochodowego	(852)	(2.090)

15. Zapasy

	Stan na dzień 31 grudnia 2015			Stan na dzień 31 grudnia 2014		
	Koszt historyczny	Aktualizacja wartości	Wartość księgową netto	Koszt historyczny	Aktualizacja wartości	Wartość księgową netto
Materiały, w tym:	1.067	(103)	964	1.129	(134)	995
<i>Materiały remontowo-eksploatacyjne</i>	643	(80)	563	581	(105)	476
<i>Węgiel kamienny</i>	307	-	307	380	-	380
<i>Mazut</i>	14	-	14	31	-	31
<i>Materiały inwestycyjne</i>	16	-	16	44	(6)	38
<i>Pozostałe materiały</i>	87	(23)	64	93	(23)	70
Prawa pochodzenia energii, w tym:	831	(17)	814	707	(8)	699
<i>Prawa majątkowe zielone</i>	681	(14)	667	601	(6)	595
<i>Prawa majątkowe żółte</i>	113	(2)	111	89	(2)	87
<i>Pozostałe prawa majątkowe</i>	37	(1)	36	17	-	17
Towary, w tym:	66	36	102	351	79	430
<i>Uprawnienia do emisji CO₂</i>	60	38	98	329	80	409
<i>Pozostałe towary</i>	6	(2)	4	22	(1)	21
Pozostałe zapasy	79	-	79	51	-	51
ZAPASY RAZEM	2.043	(84)	1.959	2.238	(63)	2.175

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
AKTUALIZACJA WARTOŚCI ZAPASÓW NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	(63)	(215)
Wycena do wartości godziwej uprawnień do emisji CO ₂	(42)	147
Utworzenie odpisu	(55)	(38)
Rozwiązanie odpisu	58	17
Wykorzystanie odpisu	19	22
Pozostałe zmiany	(1)	4
AKTUALIZACJA WARTOŚCI ZAPASÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	(84)	(63)

Uprawnienia do emisji CO₂ wykazywane w pozycji zapasów obejmują uprawnienia przeznaczone do obrotu. Uprawnienia te są wykazywane w wartości godziwej. Zmiana wyceny tych uprawnień w okresie sprawozdawczym powinna być analizowana łącznie ze zmianą wyceny kontraktów terminowych (jak przedstawiono w nocie 7.4.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego). Utworzenie odpisów aktualizujących dotyczyło głównie zapasów części zamiennych i materiałów w związku z ich amortyzacją lub utratą przydatności dla poszczególnych jednostek.

Jak opisano w nocie 27.5 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zapasy o wartości 65 mln PLN stanowiły zabezpieczenie spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych.

16. Uprawnienia do emisji CO₂ na własne potrzeby

Jednostki wytwórcze należące do Grupy Kapitałowej PGE utrzymują instalacje, które są objęte postanowieniami ustawy z dnia 12 czerwca 2015 roku o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Począwszy od 2013 roku bezwarunkowo przyznawana jest tylko część uprawnień emisyjnych na produkcję ciepła, natomiast na produkcję energii elektrycznej co do zasady brak jest bezpłatnych EUA. Jedynie na mocy art. 10c) Dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej możliwa jest derogacja w zakresie uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, pod warunkiem realizacji zadań inwestycyjnych ujętych w Krajowym Planie Inwestycyjnym (KPI). Warunkiem otrzymania bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ na pokrycie produkcji energii elektrycznej jest coroczne przedstawienie sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań wymienionych w Krajowym Planie Inwestycyjnym.

We wrześniu 2014 roku Grupa Kapitałowa PGE złożyła wymagane sprawozdania z realizacji inwestycji. W kwietniu 2015 roku jednostki z Grupy Kapitałowej PGE otrzymały nieodpłatnie uprawnienia do emisji CO₂ w ilości około 29 mln ton dla jednostek wytwarzających energię elektryczną oraz około 1 mln ton dla instalacji innych niż wytwarzające energię elektryczną.

We wrześniu 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE złożyła kolejne sprawozdania z realizacji inwestycji objętych Krajowym Planem Inwestycyjnym. Nieodpłatne uprawnienia do emisji CO₂ przynależne za rok 2015 powinny zostać przyznane do końca kwietnia 2016 roku.

	EUA		CER/ERU		Razem wartość
	Ilość (mln Mg)	Wartość	Ilość (mln Mg)	Wartość	
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2015	68	1.552	-	-	1.552
Zakup	38	1.301	-	-	1.301
Przyznane nieodpłatnie	30	-	-	-	-
Umorzenie	(59)	(681)	-	-	(681)
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015	77	2.172	-	-	2.172

	EUA		CER/ERU		Razem wartość
	Ilość (mln Mg)	Wartość	Ilość (mln Mg)	Wartość	
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2014	59	1.404	-	-	1.404
Zakup	33	829	3	2	831
Przyznane nieodpłatnie	34	-	-	-	-
Umorzenie	(61)	(683)	-	-	(683)
Pozostałe zmiany	3	2	(3)	(2)	-
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014	68	1.552	-	-	1.552

17. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe

17.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie	1.042	1.193
Pozostałe aktywa długoterminowe	21	35
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	1.063	1.228

Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą głównie projektów inwestycyjnych prowadzonych przez segment Energetyki Konwencjonalnej.

17.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
KOSZTY ROZLICZANE W CZASIE		
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	3	10
Usługi informatyczne	7	8
Opłaty, prowizje	41	23
Opłaty za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, leśnej	4	4
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	19	25
INNE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE		
Należności z tytułu naliczonego VAT	388	261
Należności z tytułu akcyzy	90	29
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	34	13
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	13	7
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	599	380

Zwiększenie stanu rozliczeń z tytułu naliczonego VAT wynika z zakupów inwestycyjnych w segmentach Energetyki Konwencjonalnej i Energetyki Odnawialnej.

Kwota należności z tytułu akcyzy dotyczy zwolnienia od akcyzy energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, na podstawie dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii.

18. Środki pieniężne

Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składa się z następujących pozycji:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Środki pieniężne w banku i kasie	1.304	1.615
Lokaty typu overnight	57	164
Lokaty krótkoterminowe	1.743	4.417
RAZEM	3.104	6.196
Odsetki naliczone od środków pieniężnych, nie otrzymane na dzień sprawozdawczy	(1)	(5)
Różnice kursowe od środków pieniężnych w walutach	(2)	(8)
Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów	3.101	6.183
<i>w tym o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	333	136
Pozostające do dyspozycji limity kredytowe na dzień 31 grudnia 2015 roku	5.257	3.064
<i>w tym limity kredytowe w rachunku bieżącym</i>	2.254	1.916
Kredyty dostępne od II kwartału 2016 roku	5.500	-

Szczegółowy opis zawartych umów kredytowych został opisany w nocie 27.1.4 niniejszego sprawozdania finansowego.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych dotyczą przede wszystkim:

- środków otrzymanych jako gwarancja zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz środków otrzymanych jako wadia przetargowe;
- środków stanowiących zabezpieczenie rozliczeń jednostek Grupy Kapitałowej PGE z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.

19. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

W pozycji tej wykazywane są w głównej mierze budynki i infrastruktura towarzysząca. Wartość pozycji na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku wynosi 16 mln PLN.

20. Działalność zaniechana

W ciągu roku zakończono dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku jednostka dominująca oraz kluczowe spółki zależne nie zaniechały żadnych istotnych obszarów swojej działalności. Tym niemniej w Grupie Kapitałowej PGE przeprowadzane są działania, w ramach których zbywane są aktywa nie związane ściśle z działalnością podstawową.

21. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Pożyczki udzielone pracownikom	96	108
Środki pieniężne	48	51
Zobowiązania funduszu	(141)	(161)
SALDO PO SKOMPENSOWANIU	3	(2)
Odpis na Fundusz w okresie	128	134

Aktywa i zobowiązania Zakładowych Funduszy Świadczeń Socjalnych są wykazywane w niniejszym sprawozdaniu finansowym po skompensowaniu.

22. Kapitały własne

Celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej struktury finansowania, uwzględniającej ryzyko operacyjne, nakłady inwestycyjne, oraz interes akcjonariuszy i inwestorów dłużnych. Zarządzanie kapitałem odbywa się na poziomie Grupy Kapitałowej.

Zgodnie z powszechnie stosowaną praktyką, Grupa monitoruje wskaźnik długu netto (krótko- i długoterminowego zadłużenia finansowego, czyli kredyty i pożyczki bankowe, wyemitowane obligacje, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty, papiery wartościowe przeznaczone do obrotu i dostępne do sprzedaży, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności oraz pożyczki i należności) do EBITDA. Aspiracje finansowe zdefiniowane w Strategii Grupy Kapitałowej PGE na lata 2014-2020 wskazują poziom 2.5x jako bezpieczny pułap zadłużenia.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wskaźnik zadłużenie / EBITDA	0,32x	(0,13)x
Wskaźnik zadłużenie / kapitał	0,07x	(0,02)x

W stosunku do skali Grupy, poziom zadłużenia netto w trakcie 2015 roku był relatywnie niski: wskaźnik długu netto do EBITDA zbliżony do zera.

W związku z kontynuowanym programem inwestycyjnym planowane jest sukcesywne zwiększanie dźwigni finansowej, w skutek czego Grupa będzie intensyfikować analizy ww. wskaźnika. Relacja długu netto do EBITDA jest centralnym elementem sporządzanych przez Grupę prognoz i planów finansowych.

22.1 Kapitał podstawowy

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Ilość akcji zwykłych serii A o wartości nominalnej 10 złotych każda	1.470.576.500	1.470.576.500
Ilość akcji zwykłych serii B o wartości nominalnej 10 złotych każda	259.513.500	259.513.500
Ilość akcji zwykłych serii C o wartości nominalnej 10 złotych każda	73.228.888	73.228.888
Ilość akcji zwykłych serii D o wartości nominalnej 10 złotych każda	66.441.941	66.441.941
ŁĄCZNA ILOŚĆ AKCJI	1.869.760.829	1.869.760.829

Wszystkie akcje Spółki zostały opłacone. W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie nastąpiły zmiany w strukturze i wysokości kapitału podstawowego.

Prawa akcjonariuszy - Uprawnienia Skarbu Państwa dotyczące działalności Spółki

Dopóki Skarb Państwa pozostaje akcjonariuszem PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. posiada w stosunku do Spółki szczególne uprawnienia.

Szczególne uprawnienia Skarbu Państwa, które mogą mieć zastosowanie do spółek z Grupy Kapitałowej PGE, przewiduje ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (Dz. U. z 2010 r., Nr 65 poz. 404). Na podstawie przedmiotowych przepisów Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikiem mienia Spółki stanowiące zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem mogą być objęte obejmuje również uchwały organu spółki dotyczące:

- rozwiązania Spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia wchodzącego w skład infrastruktury krytycznej,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby Spółki za granicę,

jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciw wyrażany jest w formie decyzji administracyjnej.

Ustawa wprowadziła funkcję pełnomocnika ds. infrastruktury krytycznej. Pełnomocnik ma być powoływany przez Spółkę w porozumieniu z Ministrem Skarbu Państwa oraz dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Grupa PGE nie powołała pełnomocnika ds. infrastruktury krytycznej.

22.2 Kapitał z wyceny instrumentów finansowych

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu kapitału z wyceny z tytułu wdrożonej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	(61)	-
Zmiana kapitału z wyceny instrumentów finansowych, w tym:	49	(75)
<i>Odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie</i>	51	(8)
<i>Naliczone odsetki na instrumencie pochodnym przeniesione z kapitału z wyceny i ujęte w kosztach odsetkowych</i>	1	6
<i>Rewaluacja walutowa transakcji CCIRS przeniesiona z kapitału i ujęta w wyniku z różnic kursowych</i>	1	(74)
<i>Niefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat</i>	(4)	1
Podatek odroczoney	(9)	14
KAPITAŁ Z WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH PO UWZGLĘDNIENIU PODATKU ODROZONEGO	(21)	(61)

22.3 Różnice kursowe z przeliczenia

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych obejmują efekt przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych spółek Grupy tj. PGE Trading GmbH oraz PGE Sweden AB (publ) na PLN w ramach procedur konsolidacyjnych.

22.4 Kapitał zapasowy i rezerwy

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości kapitał zapasowy oraz pozostałe kapitały rezerwowe Grupy Kapitałowej PGE są kapitałami wykazywanymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, podmioty mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu jednostki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną, która została pomniejszona o koszty emisji akcji. Ponadto kapitał zapasowy powstał z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych, a także z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany ustawowo odpis.

Kapitał zapasowy podlegający podziałowi na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 6.776 mln PLN a na dzień 31 grudnia 2014 roku 2.998 mln PLN.

22.5 Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

W poniższej tabeli przedstawiono podział zysków zatrzymanych jednostki dominującej oraz spółek zależnych na podlegające i niepodlegające podziałowi. Zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi, to kwoty które nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Kwoty zawarte w pozycji zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi przez jednostkę dominującą		
<ul style="list-style-type: none"> ■ Zyski zatrzymane spółek zależnych, przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym korekty konsolidacyjne ■ Wysokość zysków/strat ujętych przez jednostkę dominującą w zyskach zatrzymanych poprzez pozycję innych całkowitych dochodów 	6.872	11.668
Zyski zatrzymane jednostki dominującej, podlegające podziałowi	(4)	(3)
	1.768	5.236
Łącznie zyski zatrzymane wykazywane w sprawozdaniu skonsolidowanym przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej	8.636	16.901

22.6 Kapitały własne przypisane udziałom niekontrolującym

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku kapitały własne przypisane udziałom niekontrolującym w większości dotyczą akcjonariuszy mniejszościowych spółki PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.

Poniżej przedstawiono zmiany kapitałów przypisanych udziałom niekontrolującym w okresach sprawozdawczych.

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	116	268
Udział w zysku netto jednostek zależnych	(5)	19
Udział w zyskach i stratach aktuarialnych	-	(1)
Dywidendy uchwalone przez jednostki zależne	(4)	(4)
Zmiana w udziale spółek zależnych nie powodująca utraty kontroli	68	-
Sprzedaż/wyjście z Grupy Kapitałowej spółek zależnych	-	(17)
Zakup udziałów niekontrolujących przez Grupę Kapitałową	(78)	(148)
Pozostałe zmiany	(1)	(1)
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	96	116

Zakup udziałów niekontrolujących w ciągu roku zakończonego dnia 31 grudnia 2015 roku dotyczy głównie nabycia przez PGE S.A. akcji PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Zakup udziałów niekontrolujących w ciągu roku zakończonego dnia 31 grudnia 2014 roku dotyczy głównie nabycia przez PGE S.A. akcji PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. a także efektu nabycia przez tę spółkę akcji własnych (dla celów rozliczenia skonsolidowanych kapitałów własnych transakcja ta została ujęta w taki sposób, jakby akcje własne tej spółki zostały umorzone).

Zmiana w udziale spółek zależnych nie powodująca utraty kontroli dotyczy sprzedaży 30% udziałów posiadanych przez PGE S.A. w PGE EJ1 sp. z o.o. Szerszy opis transakcji zawiera nota 35.2 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

22.7 Zysk/Strata przypadający na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/straty netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk/(strata) rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

W bieżącym i porównawczym okresie sprawozdawczym nie wystąpił efekt rozwodnienia zysku(straty) na jedną akcję.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
ZYSK/ (STRATA) NETTO PRZYPISANY	(3.037)	3.657
<ul style="list-style-type: none"> ■ akcjonariuszom jednostki dominującej ■ udziałom niekontrolującym 	(3.032) (5)	3.638 19
ZYSK/(STRATA) NETTO PRZYPADAJĄCY NA ZWYKŁYCH AKCJONARIUSZY SPÓŁKI, ZASTOSOWANY DO OBLICZENIA ZYSKU NA JEDNĄ AKCJĘ	(3.032)	3.638
Liczba akcji zwykłych na początek okresu sprawozdawczego	1.869.760.829	1.869.760.829
Liczba akcji zwykłych na koniec okresu sprawozdawczego	1.869.760.829	1.869.760.829
ŚREDNIOWAŻONA LICZBA WYEMITOWANYCH AKCJI ZWYKŁYCH ZASTOSOWANA DO OBLICZENIA ZYSKU/(STRATY) NA JEDNĄ AKCJĘ	1.869.760.829	1.869.760.829
ZYSK/(STRATA) NETTO I ROZWODNIONY ZYSK/(STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ PRZYPADAJĄCY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ (W ZŁOTYCH)	(1,62)	1,95

22.8 Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

	Dywidenda wypłacona lub zadeklarowana z zysków roku zakończonych dnia		
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
DYWIDENDY GOTÓWKOWE Z AKCJI ZWYKŁYCH			
Dywidenda z zysków zatrzymanych	-	1.458	2.057
Dywidenda z kapitału zapasowego	-	-	-
DYWIDENDY GOTÓWKOWE Z AKCJI ZWYKŁYCH, RAZEM	-	1.458	2.057
Dywidendy gotówkowe na akcję (w złotych)	-	0,78	1,10

Dywidenda z zysków 2015 roku

W ciągu okresu sprawozdawczego oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego PGE S.A. nie dokonywała wypłat zaliczek na poczet dywidendy.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie została przyjęta propozycja podziału zysku za rok 2015. Zgodnie z Polityką dywidendy, przyjętą w sierpniu 2015 roku, Zarząd Spółki zamierza rekomendować wypłatę dywidendy w wysokości 40-50% skonsolidowanego zysku netto korygowanego o wielkość odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych.

Dywidenda z zysków 2014 roku

24 czerwca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGE S.A. podjęło uchwałę, zgodnie z którą z zysku osiągniętego w 2014 roku, kwotę 1.458 mln PLN przeznaczono na wypłatę dywidendy (co stanowi 0,78 złotych na akcję). Dywidenda została wypłacona 15 października 2015 roku.

Dywidenda z zysków 2013 roku

6 czerwca 2014 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGE S.A. przeznaczyło z zysku roku 2013 kwotę 2.057 mln PLN na wypłatę dywidendy (co stanowi 1,10 złotych na akcję). Dywidenda określona uchwałami Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 6 czerwca 2014 roku została wypłacona 26 września 2014 roku.

23. Rezerwy

Bieżąca wartość księgowa rezerw przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Świadczenia pracownicze	2.496	517	2.582	661
Rezerwa na koszty rekultywacji	3.348	2	3.297	2
Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	-	760	-	676
Rezerwy na wartość praw majątkowych przeznaczonych do umorzenia	-	380	-	555
Roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości	97	20	73	19
Pozostałe rezerwy	103	130	147	157
RAZEM REZERWY	6.044	1.809	6.099	2.070

Zmiany stanu rezerw

	Świadczenia pracownicze	Rezerwa na koszty rekultywacji	Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	Rezerwa na prawa majątkowe przeznaczone do umorzenia	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Pozostałe	Razem
1 STYCZNIA 2015	3.243	3.299	676	555	92	304	8.169
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	50	-	-	-	-	-	50
Koszty bieżącego zatrudnienia	82	-	-	-	-	-	82
Koszty przeszłego zatrudnienia	(55)	-	-	-	-	-	(55)
Koszty odsetek	70	86	-	-	-	-	156
Korekta stopy dyskontowej i innych założeń	(122)	(224)	-	-	-	-	(346)
Wyłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(725)	(1)	(680)	(1.159)	(1)	(74)	(2.640)
Rozwiązane rezerwy	(116)	(4)	(1)	(2)	(19)	(82)	(224)
Utworzone rezerwy	560	56	765	986	45	85	2.497
Zmiany w składzie GK	(3)	-	-	-	-	-	(3)
Pozostałe zmiany	29	138	-	-	-	-	167
31 GRUDNIA 2015	3.013	3.350	760	380	117	233	7.853

	Świadczenia pracownicze	Rezerwa na koszty rekultywacji	Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	Rezerwa na prawa majątkowe przeznaczone do umorzenia	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Pozostałe	Razem
1 STYCZNIA 2014	2.501	2.422	1.432	395	161	290	7.201
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	62	-	-	-	-	-	62
Koszty bieżącego zatrudnienia	73	-	-	-	-	-	73
Koszty przeszłego zatrudnienia	(57)	-	-	-	-	-	(57)
Koszty odsetek	91	89	-	-	-	-	180
Korekta stopy dyskontowej i innych założeń	465	1.297	-	-	-	-	1.762
Wyłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(585)	(16)	(682)	(917)	(1)	(51)	(2.252)
Rozwiązane rezerwy	(55)	-	(751)	(89)	(79)	(81)	(1.055)
Utworzone rezerwy	750	83	677	1.166	11	147	2.834
Zmiany w składzie GK	(2)	-	-	-	-	(1)	(3)
Pozostałe zmiany	-	(576)	-	-	-	-	(576)
31 GRUDNIA 2014	3.243	3.299	676	555	92	304	8.169

23.1 Rezerwa na koszty rekultywacji

Rezerwa na rekultywację wyrobisk kopalnianych

Po zakończeniu wydobywania węgla teren po kopalniach odkrywkowych należących do Grupy Kapitałowej PGE będzie zrekontrowany. Według obecnych planów koszty będą ponoszone w latach 2023 – 2064 (w przypadku PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów) oraz w latach 2045 – 2065 (w przypadku PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Turów).

Grupa Kapitałowa PGE tworzy rezerwy na rekultywację wyrobisk końcowych. Kwota rezerwy prezentowana w sprawozdaniu finansowym obejmuje również wartość Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego tworzonego zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze. Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 3.051 mln PLN a na dzień 31 grudnia 2014 roku 3.047 mln PLN.

Szacowane zmiany wartości rezerwy rekultywacyjnej na skutek zmiany stopy dyskonta finansowego:

	Wartość w sprawozdaniu	Stopa dyskonta finansowego	
		-1 p.p.	+1 p.p.
Rezerwa na rekultywację wyrobisk kopalnianych	3.051	1.077	(774)

Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów

Jednostki wytwórcze tworzą rezerwę na rekultywację składowisk odpadów paleniskowych. Wartość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi 98 mln PLN, a na dzień 31 grudnia 2014 roku 93 mln PLN.

Rezerwa na rekultywację terenów po farmach wiatrowych

Spółki będące właścicielami farm wiatrowych tworzą rezerwy na rekultywację terenów. Wartość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi 49 mln PLN, a na dzień 31 grudnia 2014 roku 115 mln PLN.

Koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Obowiązek przeprowadzenia likwidacji i rekultywacji terenu wynika z „Pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji produkującej energię elektryczną oraz energię ciepłą”, w którym określono sposób restytucji terenu. Wartość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi 152 mln PLN (44 mln PLN na koniec okresu porównawczego) i dotyczy niektórych aktywów segmentu Energetyka Konwencjonalna i Energetyka Odnawialna.

23.2 Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO₂

Co do zasady rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji CO₂ jednostki Grupy Kapitałowej PGE ewidencjonują w odniesieniu do niedoboru uprawnień do emisji CO₂ przyznanych nieodpłatnie. Wysokość rezerwy uwzględnia wartość EUA zakupionych, a także możliwość pokrycia niedoboru certyfikatami CER lub ERU. Jak opisano w nocie 16 niniejszego sprawozdania finansowego Grupa Kapitałowa PGE jest uprawniona do otrzymania nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂ w związku z poniesionymi nakładami na inwestycje zgłoszone do Krajowego Planu Inwestycyjnego. Przy kalkulacji rezerwy uwzględniane są również te uprawnienia.

23.3 Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości

Spółki Grupy Kapitałowej PGE tworzą rezerwę na odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Kwestia ta dotyczy głównie spółki dystrybucyjnej, posiadającej majątek sieciowy. Rezerwa ujęta na dzień sprawozdawczy wynosi łącznie około 117 mln PLN (w tym 46 mln PLN na sprawy rozpatrywane w postępowaniu sądowym). W okresie porównawczym wartość rezerwy wyniosła 92 mln PLN (w tym 46 mln PLN na sprawy rozpatrywane w postępowaniu sądowym).

23.4 Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy utworzone na roszczenia dotyczące podatku od nieruchomości w wysokości 88 mln PLN (135 mln PLN w roku ubiegłym) oraz na sprawy sądowe prowadzone przez spółkę Exatel S.A. w wysokości 57 mln PLN (53 mln PLN w 2014 roku).

24. Świadczenia pracownicze

	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Świadczenia po okresie zatrudnienia	1.624	97	1.633	98
Nagrody jubileuszowe	861	92	949	93
Pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze	11	328	-	470
RAZEM REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	2.496	517	2.582	661

24.1 Świadczenia po okresie zatrudnienia i nagrody jubileuszowe

Wartość rezerw aktuarialnych wykazywana w sprawozdaniu finansowym pochodzi z wyceny przygotowanej przez niezależnego aktuarium.

Bieżąca wartość księgowa rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i nagród jubileuszowych:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Odprawy emerytalno-rentowe i pośmiertne	443	49	474	51
Deputat węglowy	151	9	143	9
Taryfa energetyczna	669	24	670	25
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	300	12	290	11
Opieka medyczna	61	3	56	2
RAZEM ŚWIADCZENIA PO OKRESIE ZATRUDNIENIA	1.624	97	1.633	98
Nagrody jubileuszowe	861	92	949	93
RAZEM REZERWY AKTUARIALNE	2.485	189	2.582	191

24.2 Pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze

	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Rezerwa na koszty PDO	11	59	-	236
Premia roczna i inne premie dla pracowników	-	139	-	103
Niewykorzystane urlopy	-	127	-	121
Pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze	-	3	-	10
RAZEM POZOSTAŁE REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	11	328	-	470

Zmiany stanu rezerw na świadczenia pracownicze

	Odprawy emerytalno-rentowe i pośmiertne	Deputat węglowy	Taryfa energetyczna	ZFŚS	Opieka medyczna	Nagrody jubileuszowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2015	525	152	695	301	58	1.042	470	3.243
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	(11)	22	44	11	11	(27)	-	50
Korekta stopy dyskontowej	(20)	(7)	(44)	(18)	(3)	(30)	-	(122)
Koszty bieżącego zatrudnienia	18	1	9	4	1	49	-	82
Koszty przeszłego zatrudnienia	(19)	(4)	(5)	(6)	(2)	(19)	-	(55)
Koszty odsetek	13	4	18	8	1	26	-	70
Wyplacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(16)	(8)	(23)	(10)	(2)	(93)	(573)	(725)
Rozwiązane rezerwy	-	-	-	-	-	-	(116)	(116)
Utworzone rezerwy	-	-	-	-	-	-	560	560
Zmiany w składzie GK	-	-	(1)	-	-	(1)	(1)	(3)
Pozostałe zmiany	2	-	-	22	-	6	(1)	29
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015	492	160	693	312	64	953	339	3.013

	Odprawy emerytalno- rentowe i pośmiertne	Deputat węglowy	Taryfa energetyczna	ZFŚS	Opieka medyczna	Nagrody jubileuszowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2014	445	130	486	236	46	941	217	2.501
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	(3)	3	56	-	2	4	-	62
Korekta stopy dyskontowej	87	24	156	61	11	126	-	465
Koszty bieżącego zatrudnienia	14	1	8	5	-	45	-	73
Koszty przeszłego zatrudnienia	(22)	(3)	(7)	(2)	(1)	(22)	-	(57)
Koszty odsetek	16	5	20	10	2	38	-	91
Wyplacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(12)	(8)	(22)	(9)	(2)	(90)	(442)	(585)
Rozwiązane rezerwy	-	-	-	-	-	-	(55)	(55)
Utworzone rezerwy	-	-	-	-	-	-	750	750
Zmiany w składzie GK	-	-	(2)	-	-	-	-	(2)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014	525	152	695	301	58	1.042	470	3.243

Analiza wrażliwości rezerw aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2015 roku na zmianę kluczowych założeń:

	Wartość w sprawozdaniu	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-1 p.p.	+ 1 p.p.	-1 p.p.	+ 1 p.p.
Odprawy emerytalno-rentowe i pośmiertne	492	51	(54)	(51)	56
Deputat węglowy	160	19	(15)	(9)	20
Taryfa energetyczna	693	109	(103)	(104)	108
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	312	46	(39)	(41)	47
Opieka medyczna	64	9	(6)	(6)	10
Nagrody jubileuszowe	953	56	(88)	(82)	65
RAZEM	2.674	290	(305)	(293)	306

25. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

25.1 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
DOTACJE RZĄDOWE		
Otrzymane dotacje z NFOŚiGW	267	224
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	46	49
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	141	91
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW		
Dotacje otrzymane	337	374
Opłaty przyłączeniowe	230	237
Darowizny i nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	95	125
Przychody z dzierżawy	26	28
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	50	30
DŁUGOTERMINOWE DOTACJE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW, RAZEM	1.192	1.158

25.2 Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
DOTACJE RZĄDOWE		
Otrzymane dotacje z NFOŚiGW	12	8
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	2	2
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	9	10
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW		
Dotacje otrzymane	32	43
Oplaty przyłączeniowe	36	51
Darowizny i nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	8	9
Przychody z dzierżawy	3	6
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	10	13
KRÓTKOTERMINOWE DOTACJE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW, RAZEM	112	142

Na pozycje dotacje otrzymane w pozycji rozliczeń międzyokresowych przychodów składają się głównie opłaty za przyłączenia do sieci energetycznych otrzymane przed dniem 1 lipca 2009 roku, czyli przed wejściem w życie interpretacji KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów*.

26. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Główne składniki pozostałych zobowiązań niefinansowych na poszczególne dni sprawozdawcze przedstawiają się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Oplaty za korzystanie ze środowiska	273	284
Zobowiązania z tytułu należnego VAT	110	34
Zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego	128	132
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	247	291
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	234	244
Podatek dochodowy od osób fizycznych	81	81
Zobowiązanie z tytułu Programów Dobrowolnych Odejść	106	88
Zaliczki otrzymane na dostawy	142	137
Inne	67	76
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA, RAZEM	1.388	1.367

Oplaty za korzystanie ze środowiska dotyczą przede wszystkim opłat za zużycie wody oraz emisję gazów w elektrowniach konwencjonalnych oraz opłat eksploatacyjnych wnoszonych przez kopalnie węgla brunatnego.

Pozycja „Inne” w głównej mierze obejmuje wpłaty na Pracowniczy Program Emerytalny, Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych i Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

27. Instrumenty finansowe

27.1 Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

27.1.1 Należności finansowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Należności z tytułu dostaw i usług	-	2.548	-	2.361
Lokaty i depozyty	124	1	112	1
Rekompensaty z tytułu KDT	-	1.075	-	968
Kaucje i wadia	-	37	-	38
Zabezpieczenie – rynek bilansujący	-	18	-	49
Pozostałe należności finansowe	18	69	13	98
NALEŻNOŚCI FINANSOWE	142	3.748	125	3.515

Należności z tytułu dostaw i usług (należności handlowe)

Głównym składnikiem należności handlowych są należności wykazywane przez spółkę PGE Obrót S.A. Należności od gospodarstw domowych stanowią około 25% skonsolidowanego salda należności z tytułu dostaw i usług natomiast należności od klientów korporacyjnych PGE Obrót S.A. stanowią około 53% skonsolidowanego salda należności z tytułu dostaw i usług. Na dzień 31 grudnia 2015 roku udział trzech największych kontrahentów Grupy Kapitałowej PGE wyniósł około 10% salda tej pozycji. Dodatkowe informacje dotyczące należności handlowych zostały zaprezentowane w nocie 28.5.1. niniejszego sprawozdania finansowego.

W należnościach w tytułu dostaw i usług Grupa prezentuje również należności z tytułu doszacowania sprzedaży energii elektrycznej.

Rekompensaty z tytułu KDT

Kwestia rekompensat z tytułu rozwiązania Kontaktów Długoterminowych została szczegółowo opisana w nocie 35.1 sprawozdania finansowego.

Pozostałe należności finansowe

Na wartość pozostałych należności finansowych składają się głównie należności z tytułu kaucji, wadów, należności z tytułu zabezpieczenia rynku bilansującego oraz należności z tytułu odszkodowań i kar.

27.1.2 Instrumenty pochodne

Wszystkie pochodne instrumenty finansowe są wycenione w wartości godziwej.

	Stan na dzień 31 grudnia 2015			
	Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Aktywa	Zobowiązania
INSTRUMENTY POCHODNE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY				
Forward walutowy	(4)	-	7	1
Forward towarowy	4	-	-	33
Transakcje IRS	8	-	-	55
INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE				
Transakcje zabezpieczające CCIRS	(63)	52	43	-
RAZEM INSTRUMENTY POCHODNE	(55)	52	50	89
część krótkoterminowa			7	34
część długoterminowa			43	55

	Stan na dzień 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>			
	Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Aktywa	Zobowiązania
INSTRUMENTY POCHODNE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY				
Forward walutowy	3	-	11	-
Forward towarowy	18	-	-	37
Transakcje IRS	(63)	-	-	72
INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE				
Transakcje zabezpieczające CCIRS	42	(74)	4	12
RAZEM INSTRUMENTY POCHODNE	-	(74)	15	121
część krótkoterminowa			11	37
część długoterminowa			4	84

Forwardy towarowe i walutowe

Transakcje terminowe towarowe i walutowe związane są przede wszystkim z handlem uprawnieniami do emisji CO₂.

Transakcje IRS

W 2014 roku PGE S.A. zawarła 2 transakcje IRS zabezpieczające stopę procentową od wyemitowanych obligacji o wartości nominalnej 1 mld PLN. Płatności wynikające z transakcji IRS są skorelowane z płatnościami odsetek od obligacji. Zmiana wartości godziwej transakcji IRS jest ujmowana w całości w rachunku zysków i strat.

W 2003 roku PGE Elektrownia Turów S.A. (obecnie Oddział PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.) zawarła transakcje zabezpieczające IRS – swap. Zabezpieczają one wysokość składowych zmiennych (USD LIBOR 6m) oprocentowania kredytów inwestycyjnych 30, 40 i 80 milionów USD z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym zaciągniętych na finansowanie inwestycji w Elektrowni Turów. W transakcji tej bank-kontrahent płaci dla Spółki odsetki oparte na stopie zmiennej, z kolei Spółka płaci bankowi odsetki oparte na stałej stopie.

Transakcje zabezpieczające CCIRS

W związku z zawarciem pożyczek ze spółką PGE Sweden AB (publ), PGE S.A. zawarła transakcje CCIRS, zabezpieczające kurs walutowy spłaty kapitału i odsetek oraz stopę procentową. W transakcjach tych banki-kontrahenci płacą PGE S.A. odsetki oparte na stopie stałej w EUR a PGE S.A. płaci odsetki oparte na stopie stałej w PLN. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiednia część transakcji CCIRS traktowana jest jako zabezpieczenie obligacji wyemitowanych przez PGE Sweden AB (publ).

Dla ujęcia powyższej transakcji CCIRS Grupa Kapitałowa PGE stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Wpływ rachunkowości zabezpieczeń został przedstawiony w nocie 22.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

27.1.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kluczowymi pozycjami kategorii instrumentów finansowych ujmowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są udziały i akcje w podmiotach nienotowanych na aktywnych rynkach. Grupa Kapitałowa PGE nie jest w stanie w wiarygodny sposób określić wartości godziwej akcji spółek nienotowanych na aktywnych rynkach, w związku z czym prezentowane są one według ceny nabycia, skorygowanej w razie konieczności o odpisy z tytułu utraty wartości.

27.1.4 Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing

	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Kredyty i pożyczki	1.459	214	1.008	304
Wyemitowane obligacje	3.658	76	3.679	52
Leasing	1	1	1	1
RAZEM KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI, OBLIGACJE I LEASING	5.118	291	4.688	357

Pozycja walutowa i oprocentowanie

Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku

Waluta	Stopa referencyjna	Wartość w walucie	Wartość w złotych	Ostateczny termin spłaty
PLN	Zmienna	1.759	1.759	I 2016 - XII 2027; obligacje - program bezterminowy, data zapadalności wyemitowanej transzy czerwiec 2018 roku
	Stała	156	156	X 2016 - IX 2020
RAZEM PLN		1.915	1.915	
EUR	Zmienna	140	597	VI 2024
	Stała	642	2.734	VI 2019 – VIII 2029
RAZEM EUR		782	3.331	
USD	Zmienna	35	137	VIII 2016 – V 2019
RAZEM USD		35	137	
CHF	Zmienna	6	26	XII 2016
RAZEM CHF		6	26	
RAZEM KREDYTY, POŻYCZKI I OBLIGACJE			5.409	

Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku

Waluta	Stopa referencyjna	Wartość w walucie	Wartość w złotych	Ostateczny termin spłaty
PLN	Zmienna	1.351	1.351	III 2015 - IX 2024, obligacje Program bezterminowy, data zapadalności wyemitowanej transzy 27 czerwca 2018 roku
	Stała	106	106	III 2015 – IX 2020
RAZEM PLN		1.457	1.457	
EUR	Zmienna	147	626	VI 2024
	Stała	641	2.731	VI 2019 - VIII 2029
RAZEM EUR		788	3.357	
USD	Zmienna	48	169	VI 2015 – V 2019
RAZEM USD		48	169	
CHF	Zmienna	17	62	XII 2016
RAZEM CHF		17	62	
RAZEM KREDYTY, POŻYCZKI I OBLIGACJE			5.045	

Zapadalność kredytów, pożyczek i obligacji

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Do 1 roku	291	357
Od 1 do 2 lat	288	227
Od 2 do 3 lat	1.225	213
Od 3 do 4 lat	2.262	1.222
Od 4 do 5 lat	202	2.181
Powyżej 5 lat	1.141	845
RAZEM KREDYTY, POŻYCZKI I WYEMITOWANE OBLIGACJE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	5.409	5.045

Poniżej zaprezentowano zmianę stanu zadłużenia odsetkowego w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2015 oraz 2014 roku:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	5.045	2.522
ZMIANA STANU KREDYTÓW W RACHUNKACH BIEŻĄCYCH	(135)	(247)
ZMIANA STANU kredytów, pożyczek, obligacji i leasingu (bez kredytów w rachunku bieżącym)	499	2.770
Zaciągnięcie kredytów, pożyczek, leasingu/ emisje obligacji	648	2.774
Splata kredytów, pożyczek, leasingu / wykup obligacji	(176)	(144)
Naliczenie odsetek	99	88
Splata odsetek	(95)	(48)
Różnice kursowe	23	100
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	5.409	5.045

Kredyty i pożyczki

W ramach zaprezentowanych wyżej kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE wykazuje między innymi:

- kredyt inwestycyjny zaciągnięty przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w Nordyckim Banku Inwestycyjnym w celu sfinansowania budowy bloku 858 MW w Elektrowni Bełchatów – o wartości 597 mln PLN;
- kredyty inwestycyjne zaciągnięte przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w Nordyckim Banku Inwestycyjnym i UBS Investment Bank AG w celu sfinansowania modernizacji bloków energetycznych numer 1-6 w Elektrowni Turów – o łącznej wartości 162 mln PLN;
- kredyt inwestycyjny zaciągnięty przez PGE S.A. w Banku Gospodarstwa Krajowego na kwotę 1.000 mln PLN z datą zapadalności umowy przypadającą na 31 grudnia 2027 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka wykorzystwała 500 mln PLN dostępnego kredytu.

Dodatkowo w bieżącym okresie jednostka dominująca zawarła następujące umowy kredytowe:

- 7 września 2015 roku PGE S.A. zawarła długoterminową umowę kredytową z konsorcjum banków w składzie: BNP Paribas S.A., Société Générale S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., ING Bank Śląski S.A., Bank Zachodni WBK S.A., mBank S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A. Umowa obejmuje udzielenie przez banki kredytu w dwóch częściach tj. kredytu terminowego do kwoty 3.630 mln PLN i kredytu odnawialnego do kwoty 1.870 mln PLN. Ostateczny dzień spłaty kredytu odnawialnego przypada na 30 kwietnia 2019 roku a ostateczny dzień spłaty kredytu terminowego na 30 września 2023 roku.
- 27 października 2015 roku zawarte zostały dwie umowy kredytowe z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na łączną kwotę prawie 2 mld PLN. Kwota 1,5 mld PLN, pozyskana na podstawie pierwszej z umów, przeznaczona zostanie na projekty związane z modernizacją i rozbudową sieci dystrybucyjnych. Środki pochodzące z drugiej umowy, czyli pozostałe 490 mln PLN, przeznaczone zostaną na finansowanie i refinansowanie budowy bloków kogeneracyjnych Elektrociepłowni Gorzów i Elektrociepłowni Rzeszów. Europejski Bank Inwestycyjny udostępni kredyty do 22 miesięcy od daty podpisania umów. Kredyt powinien zostać sptacony w ciągu 15 lat od przekazania ostatniej transzy.
- 4 grudnia 2015 roku zawarta została Umowa Kredytu na kwotę 500 mln PLN z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z datą zapadalności umowy przypadającą na 31 grudnia 2028 roku. Kredyt zostanie wykorzystany na współfinansowanie realizowanych inwestycji oraz bieżącej działalności Grupy. Umowa ta, jest drugą umową kredytową zawartą między PGE S.A. a Bankiem Gospodarstwa Krajowego S.A. w ramach programu „Inwestycje polskie” zainicjowanego przez rząd, którego celem jest utrzymanie tempa wzrostu gospodarczego poprzez finansowanie wybranych inwestycji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku powyższe kredyty nie były wykorzystane.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość pozostających do dyspozycji limitów kredytowych w rachunku bieżącym istotnych spółek Grupy Kapitałowej PGE wyniosła 2.354 mln PLN. Terminy spłaty wykorzystanych przyznanych linii kredytowych w rachunkach bieżących głównych spółek Grupy Kapitałowej przypadają do grudnia 2019 roku.

Wyemitowane obligacje

Jednostka dominująca posiada możliwość finansowania działalności swojej oraz jednostek zależnych w Grupie Kapitałowej PGE poprzez trzy programy emisji obligacji:

- Program emisji obligacji na kwotę 5 mld PLN kierowany do inwestorów z polskiego rynku kapitałowego. 27 czerwca 2013 roku została przeprowadzona pierwsza niepubliczna emisja 5-letnich, kuponowych obligacji na okaziciela o zmiennym oprocentowaniu w ramach niniejszego programu. Wartość nominalna emisji wyniosła 1 mld PLN a termin zapadalności obligacji to 27 czerwca 2018 roku. W dniu 29 sierpnia 2013 roku obligacje zostały wprowadzone do obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu organizowanym przez BondSpot S.A. oraz Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
- Program Emisji Euroobligacji Średnioterminowych na kwotę 2 mld EUR ustanowiony w dniu 22 maja 2014 roku łącznie przez PGE S.A. oraz PGE Sweden AB (publ), spółkę w 100% zależną od PGE S.A. W ramach Programu PGE Sweden AB (publ) może emitować euroobligacje do kwoty 2 mld EUR o minimalnym terminie zapadalności 1 roku. 9 czerwca 2014 roku PGE Sweden AB (publ) wyemitowała euroobligacje w łącznej kwocie 500 mln EUR i pięcioletnim terminie zapadalności a 1 sierpnia 2014 roku wyemitowała obligacje o wartości 138 mln EUR i okresie zapadalności 15 lat.

27.1.5 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	1.119	-	1.194
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	25	1.608	2	1.095
Otrzymane kaucje i wadła	-	81	12	60
Zobowiązania z tytułu KDT	-	1.131	-	767
Ubezpieczenia	-	-	-	6
Inne	9	6	2	10
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	34	3.945	16	3.132

27.2 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość aktywów oraz zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu stanowi racjonalne przybliżenie ich wartości godziwych za wyjątkiem obligacji wyemitowanych przez spółkę PGE Sweden AB (publ).

Obligacje wyemitowane przez PGE Sweden AB (publ) są oparte o stałą stopę procentową. Ich wartość wg zamortyzowanego kosztu wykazywana w niniejszym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 642 mln EUR a szacowana wartość godziwa 700 mln EUR. Wskaźniki przyjęte do wyceny należą do Poziomu 2 hierarchii wartości godziwej.

Instrumenty nienotowane na aktywnych rynkach, dla których wiarygodne ustalenie wartości godziwej nie jest możliwe

Do podstawowych aktywów Grupy zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży należą udziały i akcje w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach. Dla udziałów nienotowanych na giełdzie nie istnieje aktywny rynek, ani też nie ma możliwości zastosowania w ich przypadku technik wyceny dających wiarygodne wartości, w związku z tym Grupa nie jest w stanie ustalić zakresu, w którym mogłaby mieścić się ich wartość godziwa. Aktywa te wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

27.3 Hierarchia wartości godziwej

Zapasy

Grupa posiada uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych, z których część jest nabyta w celu realizacji zysków z tytułu wahań cen rynkowych. Ta część uprawnień do emisji jest ujmowana w pozycji zapasów w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, rozchód wycenia się wg szczegółowej identyfikacji. Wartość godziwa ustalana jest na podstawie notowań rynkowych (Poziom 1).

Instrumenty pochodne

Grupa wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe stóp procentowych dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków. Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot i odpowiedniej terminowej stopy procentowej dla waluty obcej w stosunku do PLN.

W kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik Grupa wykazuje instrumenty finansowe związane z handlem prawami do emisji gazów cieplarnianych – forward walutowy i towarowy, transakcje zabezpieczające IRS zamieniające zmienną stopę w USD na stałą stopę w USD oraz transakcje zabezpieczające IRS zamieniające zmienną stopę w PLN na stałą stopę w PLN (Poziom 2).

Dodatkowo Grupa prezentuje instrument pochodny zabezpieczający kurs walutowy oraz stopę procentową CCIRS (Poziom 2).

HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Uprawnienia do emisji CO ₂	98	-	409	-
Zapasy	98	-	409	-
Forward towarowy	-	-	-	-
Forward walutowy	-	7	-	11
Wycena transakcji CCIRS	-	43	-	4
Aktywa finansowe	-	50	-	15
Forward walutowy	-	1	-	-
Forward towarowy	-	33	-	37
Wycena transakcji CCIRS	-	-	-	12
Wycena transakcji IRS	-	55	-	72
Zobowiązania finansowe	-	89	-	121

Zapasy zostały opisane w nocie 15 niniejszego sprawozdania finansowego, natomiast instrumenty pochodne zostały zaprezentowane w nocie 27.1.2 niniejszego sprawozdania finansowego. W okresie sprawozdawczym i okresie porównawczym nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy pierwszym i drugim poziomem hierarchii wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono warunki poszczególnych instrumentów pochodnych.

dane przekształcone	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014		Zapadalność
	Wartość w sprawozdaniu finansowym w PLN	Nominał instrumentu w walucie oryginalnej	Wartość w sprawozdaniu finansowym w PLN	Nominał instrumentu w walucie oryginalnej	
Forward walutowy - EUR	7	66	11	113	do kwietnia 2017
CCIRS - EUR na PLN	43	514	4	514	do czerwca 2019
		144	-	-	do lipca 2029
Aktywa finansowe	50		15		
Forward walutowy - EUR	(1)	6	-	5	do stycznia 2017
Forward towarowy sprzedaż - EUA - EUR	(33)	25	(37)	135	do grudnia 2017
Forward towarowy zakup - EUA - EUR		10		40	do grudnia 2017
CCIRS - EUR na PLN	-	-	(12)	144	do lipca 2029
IRS - stopa % PLN	(43)	1.000	(54)	1.000	do czerwca 2018
		-		2	do czerwca 2015
IRS - stopa % USD	(12)	3	(18)	6	do sierpnia 2016
		32		40	do maja 2019
Zobowiązania finansowe	(89)		(121)		

27.4 Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Poniżej przedstawiono łączny wpływ poszczególnych kategorii instrumentów finansowych na przychody i koszty finansowe.

Rok zakończony 31 grudnia 2015	Środki pieniężne	Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	RAZEM
Dywidendy	-	-	-	1	-	-	1
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	74	(24)	(62)	-	26	(34)	(20)
Różnice kursowe	-	-	(1)	-	(2)	(27)	(30)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	32	-	-	1	-	33
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	(5)	-	(5)
Zysk ze zbycia inwestycji	-	-	-	15	-	-	15
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)	74	8	(63)	16	20	(61)	(6)

Rok zakończony 31 grudnia 2014	Środki pieniężne	Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	RAZEM
Dywidendy	-	-	-	3	-	-	3
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	132	(14)	(32)	-	80	(66)	100
Różnice kursowe	22	-	75	-	4	(119)	(18)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	27	-	-	3	-	30
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	(55)	(1)	(1)	(389)	-	(446)
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)	154	(42)	42	2	(302)	(185)	(331)

27.5 Zabezpieczenia spłaty wierzytelności i zobowiązań

Jako zabezpieczenia spłaty kredytów Grupa stosuje wiele instrumentów zabezpieczających oraz ich kombinacje. Do najczęstszych należą umowy przelewu wierzytelności, weksle oraz oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Dodatkowo Grupa wykorzystuje pełnomocnictwa do rachunków bankowych i cesje wierzytelności.

Na dzień sprawozdawczy aktywa o następującej wartości stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych:

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Rzeczowe aktywa trwałe	845	935
Zapasy	65	51
Należności z tytułu dostaw i usług	28	17
RAZEM WARTOŚĆ AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ	938	1.003

Rzeczowe aktywa trwałe wykazane w powyższej tabeli stanowią zabezpieczenie zaciągniętych kredytów inwestycyjnych. Najbardziej istotną pozycją na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku jest hipoteka kaucyjna na bloku 858 MW w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów.

Zabezpieczenia ustanowione na zapasach stanowią przede wszystkim zastawy związane z otrzymanymi pożyczkami z funduszy środowiskowych.

Spółki Grupy Kapitałowej PGE, zgodnie z regulaminem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. („IRGIT”), są zobowiązane do utrzymywania określonego stanu środków pieniężnych na rachunkach prowadzonych w Bankach PKO BP i Nordea Bank AB. oraz do uczestniczenia w funduszu gwarancyjnym. Stan środków pieniężnych wykazywanych jako środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania z tych dwóch tytułów wynosił 285 mln PLN na 31 grudnia 2015 roku (98 mln PLN w okresie porównawczym).

28. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa Kapitałowa PGE narażona jest na różne typy ryzyk finansowych, których rodzaje i istotność zależą od zakresu prowadzonej działalności na rynkach towarowych i finansowych, a w szczególności:

- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym: ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cenowe;
- ryzyko kredytowe.

Celem nadrzędnym zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej PGE jest wspieranie procesu tworzenia wartości dla akcjonariuszy oraz realizacji strategii biznesowej Grupy poprzez utrzymywanie poziomu ryzyka finansowego na poziomie akceptowanym przez kierownictwo Grupy. Cel ten realizowany jest poprzez ograniczenie wpływu zmian czynników ryzyka na zakres wahań poziomu przepływów pieniężnych i wyniku finansowego wynikających z ekspozycji Grupy Kapitałowej PGE na ryzyko finansowe. Zarządzanie ryzykiem finansowym odbywa się w sposób zintegrowany z perspektywy Grupy Kapitałowej PGE jako całości. Oznacza to, że w procesie zarządzania ryzykiem brane są pod uwagę źródła ekspozycji na ryzyko generowane przez poszczególne obszary biznesowe, współzależności pomiędzy nimi oraz ich łączny wpływ na profil ryzyka i sytuację finansową całej Grupy Kapitałowej PGE.

Model zarządzania ryzykiem finansowym obejmuje:

- gromadzenie i konsolidację danych o ekspozycjach na poszczególne kategorie ryzyka finansowego,
- kalkulację i analizy zagregowanych miar ryzyka finansowego oraz globalny pomiar ryzyka,
- zarządzanie skonsolidowaną ekspozycją Grupy Kapitałowej PGE w odniesieniu do kapitału narażonego na ryzyko oraz ustalonych na jego podstawie limitów ryzyka (w tym również poprzez określenie i realizację strategii zabezpieczających).

Odpowiedzialność za infrastrukturę zarządzania ryzykiem finansowym spoczywa na Zarządzie PGE S.A., który określa również apetyt na ryzyko, będący akceptowalnym poziomem pogorszenia wyniku finansowego Grupy Kapitałowej PGE mając na uwadze jej aktualną i planowaną sytuację ekonomiczno-finansową. Zarząd decyduje także o alokacji apetytu na ryzyko do poszczególnych obszarów działalności. W Grupie Kapitałowej PGE funkcjonuje Komitet Ryzyka sprawujący nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz zakresem i poziomem ekspozycji Grupy w zakresie istotnych ryzyk (w szczególności o charakterze finansowym) w relacji do obowiązujących limitów i apetytu na ryzyko. Komitet Ryzyka podejmuje kluczowe decyzje w obszarze zarządzania ryzykiem dotyczące m.in.: ustalania limitów ryzyk w ramach wyznaczonego przez Zarząd PGE S.A. apetytu na ryzyko, jak również akceptacji stosowanych metod i instrumentów w obszarze działalności handlowej i hedgingowej.

Organizacja funkcji zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej PGE jest oparta o zasadę niezależności jednostki odpowiedzialnej za pomiar i kontrolę ponoszonego ryzyka względem jednostek biznesowych (właścicieli ryzyk) odpowiedzialnych za bieżące zarządzanie ryzykiem. Niezależność funkcji kontroli ryzyka od jednostek biznesowych podejmujących ryzyko jest zapewniona poprzez usytuowanie jednostki ds. ryzyka w odrębnym pionie w strukturze organizacyjnej Centrum Korporacyjnego Grupy Kapitałowej PGE oraz niezależne w stosunku do właścicieli ryzyk linie raportowania do Komitetu Ryzyka, Komitetu Audytu i Zarządu PGE S.A.

W kluczowych obszarach występowania ryzyk finansowych Grupa Kapitałowa PGE wypracowała wewnętrzne zasady zarządzania nimi. W prowadzonej działalności handlowej Grupa stosuje – w obszarze cenowego ryzyka rynkowego - regulacje przyjęte w Procedurze ogólnej zarządzania ryzykiem rynkowym w działalności handlowej w GK PGE S.A., w obszarze ryzyka kredytowego - zasady wynikające z Polityki Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w GK PGE, natomiast w obszarze ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego wykorzystuje się zasady zawarte w Procedurze ogólnej zarządzania ryzykiem finansowym.

Zasady zarządzania ryzykiem finansowym wspierają podejmowanie decyzji biznesowych i realizację założonych celów strategicznych przy jednoczesnej optymalizacji zakresu ponoszonego ryzyka. Realizacja odbywa się poprzez zidentyfikowanie źródeł ryzyka finansowego, ich wzajemnych korelacji oraz wynikających z nich zagrożeń i skali ich potencjalnego wpływu na realizację celów biznesowych przy jednoznacznym określeniu odpowiedzialności za zarządzanie poszczególnymi ryzykami przez ich właścicieli. W procesie zarządzania ryzykiem stosowane są mechanizmy kontroli i ograniczenia wpływu ryzyka na realizację celów strategicznych do poziomu akceptowalnego przez Grupę Kapitałową PGE.

Właściciele ryzyka podejmują działania wyłącznie w zakresie ustalonego obszaru działalności oraz zaakceptowanych produktów, rynków oraz typów instrumentów/transakcji. Każdorazowa decyzja w zakresie rozszerzenia działalności w nowym obszarze poprzedzona jest niezależną oceną ze strony m.in. jednostki ds. ryzyka pod kątem profilu generowanego ryzyka, wpływu na ekspozycję na ryzyko Grupy Kapitałowej PGE, wymogów do spełnienia po stronie zapewnienia kontroli ryzyka oraz wymaga uzyskania akceptacji Komitetu Ryzyka.

W obszarze ryzyka stopy procentowej i walutowego w ramach Grupy Kapitałowej PGE dokonywany jest transfer ryzyka generowanego przez spółki Grupy Kapitałowej PGE do podmiotu dominującego, tzn. PGE S.A. poprzez wykorzystanie transakcji wewnętrznych.

28.1 Ryzyko płynności

Głównym zadaniem w procesie zarządzania ryzykiem płynności Grupy Kapitałowej PGE jest planowanie i cykliczne raportowanie płynności PGE S.A. oraz spółek zależnych. Grupa Kapitałowa PGE monitoruje ryzyko utraty płynności przy pomocy prognoz przepływów pieniężnych w zakresie prowadzonej działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej. Celem Grupy Kapitałowej PGE jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania takich jak: kredyty w rachunku bieżącym i inwestycyjne, obligacje krajowe i euroobligacje. Ponadto jednostka dominująca prowadzi bieżący monitoring realizacji kowenantów ujętych w umowach o finansowanie oraz ich prognozę w kolejnych okresach.

Czynności te pozwalają na określenie zdolności Grupy Kapitałowej PGE do zadłużania się i zapewniają zdolność do regulowania zobowiązań w długim horyzoncie czasowym. Mają również wpływ na określenie jej możliwości inwestycyjnych.

W Grupie Kapitałowej PGE obowiązuje centralny model finansowania, zgodnie z którym co do zasady umowy finansowania zewnętrznego zawierane są przez PGE S.A. Spółki zależne w Grupie Kapitałowej PGE korzystają z różnych źródeł finansowania wewnątrzgrupowego takich jak: pożyczki, obligacje czy umowy konsolidacji rachunków bankowych oraz umowy zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków (cash pooling rzeczywisty).

Tabela poniżej przedstawia wymagalność zobowiązań finansowych Grupy na dni sprawozdawcze według daty wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

STAN NA 31 GRUDNIA 2015	Wartość w sprawozdaniu	Razem płatności	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
Kredyty i pożyczki	1.673	1.847	36	194	877	740
Wyemitowane obligacje	3.734	4.166	-	77	3.342	747
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	3.979	3.979	2.780	1.165	34	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	2	2	-	1	1	-
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	89	92	1	57	34	-
RAZEM	9.477	10.086	2.817	1.494	4.288	1.487

STAN NA 31 GRUDNIA 2014	Wartość w sprawozdaniu	Razem płatności	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
Kredyty i pożyczki	1.312	1.381	151	167	713	350
Wyemitowane obligacje	3.731	4.254	-	80	3.392	782
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	3.148	3.148	2.329	803	15	1
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	2	2	1	-	1	-
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	109	116	1	37	78	-
Instrumenty zabezpieczające	12	(28)	5	55	(21)	(67)
RAZEM	8.314	8.873	2.487	1.142	4.178	1.066

28.2 Ryzyko stopy procentowej

Spółki Grupy Kapitałowej PGE są narażone na ryzyko stopy procentowej na skutek finansowania swojej działalności operacyjnej oraz inwestycyjnej poprzez pozyskiwanie zadłużenia oprocentowanego według zmiennej stopy procentowej lub poprzez inwestycje w aktywa finansowe oprocentowane według zmiennej lub stałej stopy procentowej. Z drugiej strony finansowanie działalności poprzez pozyskiwanie zadłużenia według stałej stopy procentowej wiąże się z ryzykiem utraconych korzyści w przypadku spadku stóp procentowych.

Narażenie Grupy Kapitałowej PGE na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy inwestycji w instrumenty dłużne, zobowiązań z tytułu otrzymanych kredytów oraz zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych typu swap, wynikające ze zmian stóp procentowych.

Obligacje wyemitowane w ramach Programu emisji obligacji na kwotę 1 mld PLN (Program dotyczy emisji na kwotę 5 mld PLN, z czego wyemitowano obligacje na kwotę 1 mld PLN) są obligacjami oprocentowanymi według zmiennej stopy procentowej w PLN. Płatności z tytułu tych obligacji są zabezpieczone za pomocą instrumentów zabezpieczających IRS. Obligacje wyemitowane w ramach Programu Emisji Euroobligacji Średnioterminowych są obligacjami oprocentowanymi według stałej stopy procentowej w EUR. Płatności z tytułu tych obligacji są zabezpieczone za pomocą instrumentów zabezpieczających CCIRS. Programy emisji obligacji są opisane w nocie 27.1.4, zaś instrumenty zabezpieczające są opisane w nocie 27.1.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

Spółki z Grupy Kapitałowej PGE zawierają transakcje pochodne w zakresie instrumentów opartych o stopę procentową wyłącznie w celu zabezpieczenia zidentyfikowanej ekspozycji na ryzyko. Tym samym w Grupie Kapitałowej PGE nie jest dozwolone, w zakresie transakcji pochodnych opartych o stopę procentową, zawieranie transakcji spekulacyjnych, czyli takich, które zwiększają ekspozycję na ryzyko stopy procentowej w porównaniu z ich poziomem wynikającym ze zidentyfikowanych źródeł ekspozycji spółek i mają na celu uzyskanie dodatkowych zysków ze zmiany poziomu czynników ryzyka.

Poniższa tabela prezentuje ekspozycję Grupy Kapitałowej PGE na ryzyko stopy procentowej oraz koncentrację tego ryzyka w podziale na waluty:

		Rodzaj oprocentowania	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Instrumenty pochodne – aktywa, narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stale	-	-
		Zmienne	-	-
	Inne waluty	Stale	-	-
		Zmienne	50	15
Lokaty i środki pieniężne	PLN	Stale	2.948	5.661
		Zmienne	-	-
	Inne waluty	Stale	281	648
		Zmienne	-	-
Instrumenty pochodne – zobowiązania, narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stale	-	-
		Zmienne	(43)	(54)
	Inne waluty	Stale	-	-
		Zmienne	(46)	(67)
Kredyty, pożyczki i wyemitowane obligacje, leasing	PLN	Stale	(156)	(106)
		Zmienne	(1.759)	(1.351)
	Inne waluty	Stale	(2.734)	(2.731)
		Zmienne	(760)	(857)
Ekspozycja netto	PLN	Stale	2.792	5.555
		Zmienne	(1.802)	(1.405)
	Inne waluty	Stale	(2.453)	(2.083)
		Zmienne	(756)	(909)

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach krótszych niż rok. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów.

28.3 Ryzyko walutowe

W spółkach Grupy Kapitałowej PGE można zidentyfikować ekspozycję na ryzyko walutowe transakcyjne i translacyjne. Poniżej przedstawione zostały główne elementy stanowiące źródła ekspozycji na ryzyko walutowe Grupy:

- wydatki inwestycyjne denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- zadłużenie denominowane w walutach obcych;
- sprzedaż energii elektrycznej w eksporcie denominowana w walutach obcych;
- opłaty denominowane/ indeksowane do kursów walut obcych z tytułu zakupu mocy przesyłowych;
- transakcje zakupu i sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ oraz gazu denominowane/ indeksowane do kursów walut obcych;
- wydatki związane z bieżącą eksploatacją środków produkcji denominowane/ indeksowane do kursów walut obcych;
- aktywa finansowe o charakterze lokacyjnym denominowane w walutach obcych.

Spółki z Grupy Kapitałowej PGE zawierają transakcje pochodne w zakresie instrumentów opartych o walutę wyłącznie w celu zabezpieczenia zidentyfikowanej ekspozycji na ryzyko. Tym samym w Grupie Kapitałowej PGE nie jest dozwolone, w zakresie transakcji pochodnych opartych o walutę, zawieranie transakcji spekulacyjnych, czyli takich, które zwiększają ekspozycję na ryzyko walutowe w porównaniu z ich poziomem wynikającym ze zidentyfikowanych źródeł ekspozycji i mają na celu uzyskanie dodatkowych zysków ze zmiany poziomu czynników ryzyka.

Poniższe tabele prezentują ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na szczególne klasy instrumentów finansowych:

	łączna wartość w sprawozdaniu w PLN	POZYCJA WALUTOWA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015					
		EUR		USD		CHF	
		waluta	PLN	waluta	PLN	waluta	PLN
AKTYWA FINANSOWE							
Należności z tytułu dostaw i usług	2.548	36	151	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3.104	67	280	-	-	-	-
Instrumenty pochodne, w tym:	50	694	2.958	-	-	-	-
<i>Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	7	(35)	(149)	-	-	-	-
<i>Instrumenty zabezpieczające CCIRS</i>	43	729	3.107	-	-	-	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1.673)	(140)	(597)	(35)	(137)	(6)	(26)
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(3.734)	(642)	(2.734)	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu , w tym:	(3.979)	(50)	(213)	-	-	-	-
<i>Zobowiązania z tytułu dostaw i usług</i>	(1.119)	(42)	(178)	-	-	-	-
<i>Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych</i>	(1.633)	(8)	(35)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne, w tym:	(89)	(9)	(37)	(3)	(12)	-	-
<i>Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	(89)	(9)	(37)	(3)	(12)	-	-
POZYCJA WALUTOWA NETTO		(44)	(192)	(38)	(149)	(6)	(26)

Wartość księgową instrumentów pochodnych stanowi wycena do wartości godziwej. Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych (forward) stanowi ich wartość nominalna w walucie. Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych CCIRS stanowi wartość w walucie zdyskontowanych przepływów pieniężnych nogi walutowej.

dane przekształcone	łączna wartość w sprawozdaniu w PLN	POZYCJA WALUTOWA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014					
		EUR		USD		CHF	
		waluta	PLN	waluta	PLN	waluta	PLN
AKTYWA FINANSOWE							
Należności z tytułu dostaw i usług	2.361	6	26	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.196	152	648	-	-	-	-
Instrumenty pochodne, w tym:	15	622	2.652	-	-	-	-
<i>Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	11	69	294	-	-	-	-
<i>Instrumenty zabezpieczające CCIRS</i>	4	553	2.358	-	-	-	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1.312)	(147)	(626)	(48)	(169)	(17)	(62)
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(3.731)	(641)	(2.731)	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(3.148)	(12)	(52)	-	-	-	-
<i>Zobowiązania z tytułu dostaw i usług</i>	(1.194)	(10)	(42)	-	-	-	-
<i>Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych</i>	(1.095)	(2)	(10)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne, w tym:	(121)	173	737	(5)	(18)	-	-
<i>Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	(109)	(14)	(59)	(5)	(18)	-	-
<i>Instrumenty zabezpieczające CCIRS</i>	(12)	187	796	-	-	-	-
POZYCJA WALUTOWA NETTO		153	654	(53)	(187)	(17)	(62)

Wartość księgową instrumentów pochodnych stanowi wycena do wartości godziwej. Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych (forward) stanowi ich wartość nominalna w walucie.

28.4 Ryzyko cen towarów

Spółki z Grupy Kapitałowej PGE z racji prowadzonej działalności narażone są na zmienność przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych z tytułu zmian cen następujących czynników ryzyka:

- energii elektrycznej;
- węgla kamiennego, gazu ziemnego, biomasy i innych paliw;
- uprawnień do emisji CO₂;
- praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej.

W Grupie Kapitałowej PGE znajdują się kopalnie węgla brunatnego, które dostarczają paliwo produkcyjne do dwóch elektrowni działających w ramach Grupy, w związku z tym ekspozycja Grupy na ryzyko cenowe w tym obszarze nie jest istotna.

Głównym celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest kształtowanie optymalnej relacji generowanego zysku do zakresu ponoszonego i akceptowanego przez Grupę poziomu ryzyka. Cel ten realizowany jest poprzez ograniczenie potencjalnych zmian wyniku finansowego i poziomu generowanych przepływów pieniężnych wynikających z wahań cen rynkowych energii elektrycznej i produktów powiązanych.

Grupa Kapitałowa PGE stosuje wewnętrzne zasady zarządzania ryzykiem rynkowym określone w Procedurze ogólnej zarządzania ryzykiem rynkowym w działalności handlowej w GK PGE S.A., obejmujące m.in. ustalenie globalnego apetytu na ryzyko, limitów ryzyka w oparciu o miary „at risk”, jak również zarządzanie skonsolidowaną ekspozycją na ryzyko cen towarów i mechanizmów zabezpieczania poziomów ryzyka przekraczających akceptowalny poziom, przy wiodącej roli Spółki w tym procesie. Pozwala to kształtować strategię zabezpieczającą w obszarze energii elektrycznej i produktów powiązanych uwzględniając ponoszone przez Grupę Kapitałową PGE ryzyko w relacji do oczekiwanego zwrotu z aktywów.

Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym określają jednolite założenia organizacji tego procesu w kontekście strategii handlowych i planowania średnioterminowego, w tym m.in.:

- podział odpowiedzialności poszczególnych jednostek;
- specyfikację akceptowanych produktów, rynków i strategii działalności;
- zasady dotyczące kalkulacji otwartej pozycji kontraktowej dla poszczególnych zakresów działalności handlowej;
- poziom akceptowanego ryzyka wraz z zasadami alokacji i zarządzania kapitałem narażonym na ryzyko;
- stosowane limity ryzyka;
- metodykę kwantyfikacji ryzyka (w tym m.in. miary nominalne, VaR, PaR, analizy scenariuszowe, stress testy);
- obieg danych i raportowania w procesie zarządzania ryzykiem (w szczególności w zakresie wykorzystania limitów oraz realizacji strategii zabezpieczających).

Zarządzanie skonsolidowaną ekspozycją na ryzyko rynkowe w obszarze działalności handlowej Grupy Kapitałowej PGE i istotnych czynników ryzyka obejmuje globalny pomiar ryzyka rynkowego, kalkulację zagregowanych miar ryzyka opartych m.in. na koncepcji wartości zagrożonej (w tym VaR i PaR), utrzymywanie poziomu ponoszonego ryzyka w akceptowanych granicach, jak również zabezpieczanie ryzyka przekraczającego ten poziom i regularne raportowanie poziomu globalnej ekspozycji w odniesieniu do limitów ryzyka.

Grupa Kapitałowa PGE opracowała zasady dotyczące strategii zabezpieczania kluczowych ekspozycji w obszarze obrotu energią elektryczną i produktami powiązanymi odpowiadające apetytowi na ryzyko w horyzoncie średnioterminowym (do 5 lat, przy założeniu dostępności wymaganej płynności rynków). Poziom zabezpieczenia pozycji ustalany jest z uwzględnieniem wyników pomiaru ryzyka cen energii elektrycznej i produktów powiązanych. Rezultaty pomiaru ryzyka wskazują na poziom potencjalnych odchyleń od wartości oczekiwanych wyników w poszczególnych latach możliwy do zrealizowania. Grupa Kapitałowa PGE ocenia wyniki pomiaru ryzyka cenowego w kontekście swojego apetytu na ryzyko oraz możliwości zabezpieczenia ryzyka cen energii elektrycznej i produktów powiązanych przy uwzględnieniu płynności poszczególnych rynków. Ponadto, określając docelowe poziomy zabezpieczenia, Grupa Kapitałowa PGE bierze pod uwagę swoją sytuację finansową, w tym w szczególności założone cele wynikające z przyjętej strategii Grupy.

Ekspozycję Grupy Kapitałowej PGE na ryzyko cen towarów (w zakresie dotyczącym surowców) odzwierciedla wolumen zakupów zewnętrznych poszczególnych surowców, który został przedstawiony w poniższej tabeli:

TOWAR	Rok zakończony 31 grudnia 2015		Rok zakończony 31 grudnia 2014	
	Tonaż – zakup zewnętrzny (tys. ton)	Koszty zakupu (mln PLN)	Tonaż - zakup zewnętrzny (tys. ton)	Koszty zakupu (mln PLN)
Węgiel kamienny	5.588	1.315	6.197	1.536
Uprawnienia do emisji CO ₂ na własne potrzeby	37.879	1.301	35.670	831
Gaz ziemny [tys. m ³]	575.198	484	378.949	258
Biomasa	1.215	333	1.236	353
Olej opałowy	30	38	40	75
RAZEM		3.471		3.053

28.5 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może mieć formę niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego odstąpienia od warunków kontraktowych (w tym w szczególności braku realizacji dostawy i odbioru uzgodnionego towaru zgodnie z zawartą umową i ewentualnego braku płatności odszkodowań i kar umownych).

Spółki Grupy Kapitałowej PGE narażone są na ryzyko kredytowe powstające w obszarze:

- podstawowej działalności spółek - źródłem ryzyka kredytowego są m.in. transakcje zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz ciepłej, transakcje zakupu i sprzedaży praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz uprawnień do emisji CO₂, transakcje zakupu paliw itp. Dotyczy to między innymi możliwości wystąpienia sytuacji braku realizacji zobowiązań drugiej strony transakcji w stosunku do spółki Grupy Kapitałowej PGE, jeżeli wartość godziwa transakcji jest dodatnia z punktu widzenia Grupy;
- działalności inwestycyjnej spółek - ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Grupy;
- lokowania wolnych środków pieniężnych spółek - ryzyko kredytowe powstaje na skutek lokowania wolnych środków pieniężnych przez spółki Grupy Kapitałowej PGE w instrumenty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym tj. inne instrumenty finansowe niż emitowane przez Skarb Państwa.

W Grupie Kapitałowej PGE występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związane z:

- należnościami z tytułu dostaw i usług u największych odbiorców. Udział trzech największych kontrahentów wyniósł około 10% salda należności z tytułu dostaw i usług.
- rekompensatami z tytułu rozwiązania KDT.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów finansowych Grupy Kapitałowej PGE jest równa wartościom księgowym tych pozycji.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	3.890	3.640
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3.104	6.196
Instrumenty pochodne - aktywa	50	15
MAKSYMALNA EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE	7.044	9.851

28.5.1 Należności z tytułu dostaw i usług. Pozostałe pożyczki i należności finansowe

Należności z tytułu dostaw i usług mają zazwyczaj 2-3 tygodniowe terminy płatności. W 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE oczekiwała średnio na spłatę należności 34 dni (wskaźnik szybkości obrotu należności w głównych spółkach w Grupie Kapitałowej PGE wahał się w przedziale od 6 do 57 dni). Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedanej energii, usług dystrybucji i usług dodatkowych. Poprzez bieżącą kontrolę należności z tytułu dostaw i usług zdaniem kierownictwa nie istnieje dodatkowe istotne ryzyko braku spłaty należności, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Grupa Kapitałowa PGE ogranicza i kontroluje ryzyko kredytowe związane z transakcjami handlowymi. W przypadku transakcji handlowych, które ze względu na wysoką wartość mogą generować znaczące straty w wyniku niewywiązania się kontrahenta z umowy, przed zawarciem transakcji przeprowadzana jest ocena kontrahenta uwzględniająca analizę finansową, historię kredytową kontrahenta i inne czynniki. Na podstawie oceny Grupa Kapitałowa PGE nadaje wewnętrzny rating lub korzysta z ratingu nadanego przez niezależną renomowaną agencję. Na podstawie ratingu wyznaczany jest limit dla kontrahenta. Zawieranie kontraktów, które powodowałyby wzrost ekspozycji powyżej limitów, co do zasady wymaga ustanowienia zabezpieczenia zgodnego z przyjętymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym. Poziom wykorzystania limitów jest regularnie monitorowany, a w przypadku pojawienia się istotnych przekroczeń, jednostki odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem kontrahenta zobowiązane są do podjęcia działań zmierzających do ich zlikwidowania. Grupa Kapitałowa PGE na bieżąco monitoruje płatność należności oraz stosuje wczesną windykację, przy uwzględnieniu terminów wynikających z prawa energetycznego i wysokiego poziomu spłaty należności o krótkim terminie przeterminowania. Współpracuje także z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

W ujęciu geograficznym ryzyko kredytowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług prezentuje poniższa tabela:

	31 grudnia 2015 roku		31 grudnia 2014 roku <i>dane przekształcone</i>	
	Saldo należności	Udział %	Saldo należności	Udział %
Polska	2.520	99%	2.276	95%
Niemcy	-	-	40	2%
Pozostałe	28	1%	45	3%
RAZEM	2.548	100%	2.361	100%

Wiekowanie należności i odpisy aktualizujące

Na dzień 31 grudnia 2015 roku część aktywów finansowych była objęta odpisami aktualizującymi. Zmiana stanu odpisów aktualizujących dla tych klas instrumentów finansowych została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Należności z tytułu dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe	Obligacje
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	(243)	(163)	(415)
Wykorzystanie odpisów	33	-	29
Rozwiązanie odpisów	7	15	-
Utworzenie odpisów	(16)	(33)	-
Pozostałe zmiany	7	-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	(212)	(181)	(386)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2.760	1.523	386
Wartość pozycji netto (wartość księgowa)	2.548	1.342	-

Większość odpisów aktualizujących należności handlowe dotyczy segmentu obrotu i dystrybucji. Łączna kwota odpisów aktualizujących należności handlowe tych spółek na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 171 mln PLN (w 2014 roku 193 mln PLN).

Grupa nie posiada istotnych pozycji należności, które na dzień sprawozdawczy były znacznie przeterminowane lecz nie objęte odpisem aktualizującym.

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku	Należności z tytułu dostaw i usług (dane przekształcone)	Pozostałe należności finansowe	Obligacje
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	(270)	(141)	(29)
Wykorzystanie odpisów	32	8	-
Rozwiązanie odpisów	15	11	-
Utworzenie odpisów	(23)	(40)	(386)
Pozostałe zmiany	3	3	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	(243)	(159)	(415)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2.604	1.438	415
Wartość pozycji netto (wartość księgowa)	2.361	1.279	-

Utworzenie odpisu aktualizującego wartość obligacji wykazane w powyższej tabeli, w okresie porównywalnym dotyczy długu wyemitowanego przez spółkę Autostrada Wielkopolska S.A. Spółka ta wykazuje ujemne wyniki finansowe oraz ujemny kapitał własny, dodatkowo z powodu długu zaciągniętego w EUR jest istotnie narażona na zmiany kursu walutowego. Dodatkowo w Autostrada Wielkopolska S.A. trwa proces restrukturyzacji zadłużenia a także niezakończony spór ze Skarbem Państwa odnośnie opłat za przejazd autostradą oraz postępowanie przed Komisją Europejską w sprawie niedozwolonej pomocy publicznej. Obligacje objęte przez PGE S.A. są niezabezpieczone i podporządkowane w stosunku do pozostałych instrumentów dłużnych spółki Autostrada Wielkopolska S.A.

Utrzymanie wysokiego kursu EUR względem PLN, opóźnienie w restrukturyzacji zadłużenia oraz ewentualna przegrana w sporze ze Skarbem Państwa powoduje, iż zdaniem PGE S.A. istnieje ryzyko utraty wartości przez te aktywa.

Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych pożyczek i należności, uwzględniającą odpisy z tytułu utraty wartości:

	31 grudnia 2015 roku			31 grudnia 2014 roku (dane przekształcone)		
	Brutto	Odpisy aktualizujące	Wartość księgowa netto	Brutto	Odpisy aktualizujące	Wartość księgowa netto
Należności nieprzeterminowane	4.096	(447)	3.649	3.782	(456)	3.326
<i>Przeterminowane <30 dni</i>	196	(3)	193	246	(3)	243
<i>Przeterminowane 30-90 dni</i>	41	(2)	39	76	(18)	58
<i>Przeterminowane 90-180 dni</i>	15	(8)	7	16	(8)	8
<i>Przeterminowane 180-360 dni</i>	34	(32)	2	26	(23)	3
<i>Przeterminowane >360 dni</i>	287	(287)	-	311	(309)	2
Należności przeterminowane, razem	573	(332)	241	675	(361)	314
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	4.669	(779)	3.890	4.457	(817)	3.640

Na dzień 31 grudnia 2015 roku powyżej 82% salda przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych pożyczek i należności, które nie zostały objęte odpisami aktualizującymi, dotyczą sprzedaży energii do odbiorców końcowych.

28.5.2 Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa PGE zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadający rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim wskaźnikiem wypłacalności i kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Udział trzech głównych banków, w których Grupa Kapitałowa PGE posiada największe salda środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił około 88%.

28.5.3 Instrumenty pochodne

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa PGE zawiera transakcje pochodne działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające wysoki rating finansowy, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Na dzień sprawozdawczy Grupa Kapitałowa PGE posiadała zawarte transakcje pochodne, szczegółowo opisane w nocie 27.1.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

28.5.4 Udzielone gwarancje i poręczenia

Gwarancje i poręczenia udzielone przez spółki z Grupy Kapitałowej PGE zostały przedstawione w nocie 30 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

28.6 Ryzyko rynkowe (finansowe) – analiza wrażliwości

Grupa Kapitałowa PGE identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko cen towarów.

Obecnie Grupa Kapitałowa PGE narażona jest głównie na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN i CHF/PLN oraz na ryzyko zmian referencyjnych stóp procentowych PLN, EUR, USD i CHF. Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa PGE wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej, tj. scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na skonsolidowane wyniki finansowe. W zakresie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa Kapitałowa PGE stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka zostałby odniesiony w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów do pozycji przychodów/kosztów odsetkowych lub do pozycji aktualizacja wartości instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

W kolejnych tabelach przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa Kapitałowa PGE jest narażona na dzień sprawozdawczy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych (forward) stanowi ich wartość nominalna wraz z naliczonymi do dnia sprawozdawczego odsetkami, przeliczona na polskie złote według kursu zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz odpowiednio na dzień 31 grudnia 2014 roku, bez uwzględnienia dyskonta. Z kolei wartość księgową tych instrumentów pochodnych stanowi wycena do wartości godziwej.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość instrumentów finansowych na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE NA 31 GRUDNIA 2015 ROKU								
KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	Wartość w sprawozdaniu w PLN	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN		CHF/PLN	
			wpływ na wynik finansowy/kapitały		wpływ na wynik finansowy/kapitały		wpływ na wynik finansowy/kapitały	
			+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Należności z tytułu dostaw i usług	2.548	151	15	(15)	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3.104	280	28	(28)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne - aktywa	50	2.958	265	(265)	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1.673)	(760)	(60)	60	(14)	14	(3)	3
Wyemitowane obligacje	(3.734)	(2.734)	(273)	273	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(3.979)	(213)	(21)	21	-	-	-	-
Instrumenty pochodne - zobowiązania	(89)	(49)	(4)	4	(1)	1	-	-
WPŁYW NA WYNIK FINANSOWY			(50)	50	(15)	15	(3)	3
Instrumenty zabezpieczające CCIRS	43	3.107	30	(30)	-	-	-	-
WPŁYW NA KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			30	(30)	-	-	-	-

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych użyte do analizy wrażliwości zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla poszczególnych par walutowych.

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE NA 31 GRUDNIA 2014 ROKU								
KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH dane przekształcone	Wartość w sprawozdaniu w PLN	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN		CHF/PLN	
			wpływ na wynik finansowy/kapitały		wpływ na wynik finansowy/kapitały		wpływ na wynik finansowy/kapitały	
			+7,73%	-7,73%	+12,89%	-12,89%	+9,04%	-9,04%
Należności z tytułu dostaw i usług	2.361	26	2	(2)	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.196	648	50	(50)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne - aktywa	15	2.652	193	(193)	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1.312)	(857)	(48)	48	(22)	22	(6)	6
Wyemitowane obligacje	(3.731)	(2.731)	(211)	211	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(3.148)	(52)	(4)	4	-	-	-	-
Instrumenty pochodne - zobowiązania	(121)	719	37	(37)	(2)	2	-	-
WPŁYW NA WYNIK FINANSOWY			19	(19)	(24)	24	(6)	6
Instrumenty zabezpieczające CCIRS	(8)	3.154	27	(27)	-	-	-	-
WPŁYW NA KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			27	(27)	-	-	-	-

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych użyte do analizy wrażliwości zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla poszczególnych par walutowych.

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość instrumentów finansowych na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ NA 31 GRUDNIA 2015 ROKU									
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość w sprawozdaniu w PLN	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR wpływ na wynik finansowy/kapitały		EURIBOR wpływ na wynik finansowy/kapitały		LIBOR USD wpływ na wynik finansowy/kapitały		
			+50pb	-50pb	+25pb	-25pb	+25pb	-25 pb	
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik - aktywa	50	7	<1	<(1)	-	-	-	-	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1.673)	(1.519)	(4)	4	(1)	1	-	-	
Wyemitowane obligacje	(3.734)	(1.000)	(5)	5	-	-	-	-	
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik - zobowiązania	(89)	(89)	12	(13)	-	-	(1)	1	
WPŁYW NA WYNIK FINANSOWY			3	(4)	(1)	1	(1)	1	
Instrumenty zabezpieczające CCIRS	43	43	73	(76)	(43)	44	-	-	
WPŁYW NA KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			73	(76)	(43)	44	-	-	

Potencjalne możliwe zmiany stóp procentowych użyte do analizy wrażliwości zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla stawek WIBOR, EURIBOR i LIBOR.

Dla instrumentów pochodnych wartość narażoną na ryzyko stopy procentowej stanowi wartość godziwa tych instrumentów (wartość księgową). Analiza wrażliwości dla instrumentów pochodnych CCIRS i IRS została przeprowadzona z wykorzystaniem zmiany wyceny przy przesuniętych krzywych stóp procentowych w danej walucie.

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ NA 31 GRUDNIA 2014 ROKU									
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość w sprawozdaniu w PLN	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR wpływ na wynik finansowy/kapitały		EURIBOR wpływ na wynik finansowy/kapitały		LIBOR USD wpływ na wynik finansowy/kapitały		
			+71,67pb	-71,67pb	+48,50pb	-48,50pb	+25,36p	-25,36pb	
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik - aktywa	11	11	<1	<(1)	-	-	-	-	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1.312)	(1.207)	(3)	3	(3)	3	(1)	1	
Wyemitowane obligacje	(3.731)	(1.000)	(7)	7	-	-	-	-	
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik - zobowiązania	(109)	(109)	24	(25)	-	-	1	(1)	
WPŁYW NA WYNIK FINANSOWY			14	(15)	(3)	3	-	-	
Instrumenty zabezpieczające CCIRS	(8)	(8)	126	(135)	(98)	102	-	-	
WPŁYW NA KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			126	(135)	(98)	102	-	-	

Potencjalne możliwe zmiany stóp procentowych użyte do analizy wrażliwości zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla stawek WIBOR, EURIBOR i LIBOR.

Dla instrumentów pochodnych wartość narażoną na ryzyko stopy procentowej stanowi wartość godziwa tych instrumentów (wartość księgową).

Analiza wrażliwości na ryzyko cen towarów

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian cen towarów. Poniższa tabela przedstawia analizę wrażliwości zmian kosztów zakupu wybranych towarów w oparciu o 10% zmianę ceny:

TOWAR	NA 31 GRUDNIA 2015 ROKU			NA 31 GRUDNIA 2014 ROKU		
	Koszt zakupu towarów	wpływ na wynik finansowy		Koszt zakupu towarów	wpływ na wynik finansowy	
		10%	-10%		10%	-10%
Węgiel kamienny	1.315	132	(132)	1.536	154	(154)
Uprawnienia do emisji CO ₂ na własne potrzeby	1.301	130	(130)	831	83	(83)
Gaz ziemny [tys. m ³]	484	48	(48)	258	26	(26)
Biomasa	333	33	(33)	353	35	(35)
Olej opałowy	38	4	(4)	75	8	(8)
RAZEM	3.471	347	(347)	3.053	306	(306)

28.7 Rachunkowość zabezpieczeń

W związku z zawarciem pożyczek ze spółką PGE Sweden AB (publ), PGE S.A. zawarła transakcje CCIRS, zabezpieczające kurs walutowy. W transakcjach tych banki-kontrahenci płać PGE S.A. odsetki oparte na stopie stałej w EUR a PGE S.A. płaci odsetki oparte na stopie stałej w PLN. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiednia część transakcji CCIRS traktowana jest jako zabezpieczenie obligacji wyemitowanych przez PGE Sweden AB (publ).

Dla ujęcia powyższej transakcji CCIRS Grupa Kapitałowa PGE stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Wpływ rachunkowości zabezpieczeń na kapitał z aktualizacji wyceny został przedstawiony w nocie 22.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH**29. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych**

Poniżej przedstawiono analizę najbardziej istotnych pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych.

29.1 Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej**Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej**

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Zysk/ (strata) na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(20)	(16)
Wartość netto zlikwidowanych oraz przekazanych nieodpłatnie rzeczowych aktywów trwałych	3	10
Zysk/(strata) z odpisania zaniechanych inwestycji	2	7
Zysk / (strata) na zbyciu finansowego majątku trwałego	(15)	1
Wynikowa zmiana odpisów na udziały i inne aktywa finansowe	-	389
Wycena memoriałowa papierów wartościowych	(12)	-
Wycena memoriałowa instrumentów pochodnych	(5)	186
Pozostałe	19	(46)
ZYSK/ STRATA NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ, RAZEM	(28)	531

Zmiana stanu należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Zmiana należności finansowych długoterminowych	(17)	379
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych należności finansowych	(233)	92
Korekta o zmianę stanu należności z tytułu pożyczek i obligacji	-	(358)
Korekta o zmianę stanu lokat i depozytów	11	(73)
Pozostałe	3	1
ZMIANA STANU NALEŻNOŚCI, RAZEM	(236)	41

Zmiana stanu zapasów

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu zapasów	216	(491)
Zapasy przejęte/przekazane w ramach połączenia	-	(17)
Korekta o prawa majątkowe z rozruchu próbnego	8	-
ZMIANA STANU ZAPASÓW, RAZEM	224	(508)

Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług i pozostałych zobowiązań finansowych	831	258
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych	21	(251)
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	(536)	(550)
Pozostałe	2	2
ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ, RAZEM	318	(541)

Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych, rozliczeń międzyokresowych i uprawnień do emisji CO₂

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Zmiana stanu pozostałych aktywów krótkoterminowych	(219)	(490)
Zmiana stanu pozostałych aktywów długoterminowych	165	(264)
Zmiana stanu CO ₂	(620)	(148)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów długoterminowych	34	(23)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów krótkoterminowych	(30)	(9)
Korekta o zmianę stanu zaliczek na środki trwałe w budowie	(130)	561
Korekta o zmianę stanu pozostałych aktywów krótko i długoterminowych dot. działalności finansowej/inwestycyjnej	(51)	(3)
Pozostałe	(9)	(2)
ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH, ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH I UPRAWNIEŃ DO EMISJI CO₂, RAZEM	(860)	(378)

Zmiana stanu rezerw

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>
Zmiana stanu rezerw długoterminowych	(55)	1.333
Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych	(261)	(365)
Korekta o zmianę stanu rezerw aktuarialnych odniesioną w inne całkowite dochody	15	(397)
Korekta o zmianę stanu rezerw rekultywacyjnych odniesioną w aktywa	(47)	(562)
ZMIANA STANU REZERW, RAZEM	(348)	9

29.2 Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Największe wydatki zostały poniesione przez segment Energetyka Konwencjonalna (5.636 mln PLN, z czego 2.243 mln PLN dotyczy wydatków na budowę bloków energetycznych nr 5 i 6 w Elektrowni Opole a 1.026 mln PLN na rekonstrukcję i modernizację bloków energetycznych w Elektrowni Bełchatów), przez segment Dystrybucja (1.917 mln PLN dotyczące w głównej mierze przyłączenia nowych odbiorców oraz modernizacji i rozbudowy sieci, stacji i linii) oraz przez segment Energetyka Odnawialna (649 mln PLN, z czego 587 mln PLN dotyczy wydatków na budowę farm wiatrowych).

Nabycie aktywów finansowych oraz zwiększenie udziałów w spółkach Grupy Kapitałowej

Kwota w wysokości 97 mln PLN dotyczy w całości zakupu akcji PGE GiEK S.A. od akcjonariuszy mniejszościowych.

29.3 Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek, kredytów i emisji obligacji

Pozycja obejmuje w głównej mierze częściowe wykorzystanie kredytu uzyskanego przez PGE S.A. z Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 500 mln PLN oraz pożyczek z NFOŚiGW oraz z WFOŚiGW uzyskanych przez segment Energetyka Konwencjonalna na finansowanie inwestycji w elektrowniach i elektrociepłowniach o łącznej wartości około 139 mln PLN.

Splata pożyczek, kredytów, obligacji i leasingu finansowego

Pozycja obejmuje głównie spłatę kredytów i pożyczek zaciągniętych w funduszach środowiskowych przez segment Energetyka Konwencjonalna o łącznej wartości około 296 mln PLN.

Dywidendy wypłacone akcjonariuszom

24 czerwca 2015 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGE S.A. przeznaczyło z zysku roku 2014 kwotę 1.458 mln PLN na wypłatę dywidendy. Dywidenda została wypłacona 15 października 2015 roku. Pozostała kwota tj. 4 mln PLN dotyczy dywidend wypłaconych akcjonariuszom mniejszościowym.

Odsetki zapłacone

W pozycji wykazane są odsetki od pożyczek i kredytów w wysokości 16 mln PLN, od obligacji w wysokości 79 mln PLN oraz od instrumentów finansowych (CCIRS i IRS) w wysokości 81 mln PLN.

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

30. Zobowiązania i należności warunkowe. Sprawy sądowe

30.1 Zobowiązania warunkowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych	1	11
Zabezpieczenie zwrotu dotacji z funduszy środowiskowych	433	331
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	67	8
Roszczenia z tytułu kar umownych	12	12
Inne zobowiązania warunkowe	47	43
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, RAZEM	560	405

Zabezpieczenie zwrotu dotacji z funduszy środowiskowych

Zobowiązania przedstawiają wartość możliwych przyszłych zwrotów środków otrzymanych przez spółki Grupy Kapitałowej PGE z funduszy środowiskowych na wybrane inwestycje. Zwrot środków będzie musiał nastąpić, jeżeli inwestycje, na które otrzymano dofinansowanie, nie przyniosą oczekiwanego efektu środowiskowego.

Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych

Zobowiązanie warunkowe dotyczy głównie sporu z WorleyParsons. W 2013 roku spółka PGE EJ 1 sp. z o.o. podpisała umowę o badanie środowiska, badanie lokalizacji oraz usługi związane z uzyskaniem pozwoleń i uprawnień niezbędnych w procesie inwestycyjnym związanym z budową elektrowni jądrowej z konsorcjum WorleyParsons Nuclear Services JSC, WorleyParsons International Inc. Oraz WorleyParsons Group Inc. („WorleyParsons”, „Wykonawca”), na kwotę 253 mln PLN netto (w tym zakres podstawowy 167 mln PLN). Z tytułu opóźnienia w realizacji produktu umowy spółka PGE EJ 1 sp. z o.o. naliczyła WorleyParsons w 2013 roku karę umowną w kwocie 7 mln PLN. Dodatkowo w związku z dalszym nienależytym wykonaniem usług w 2014 roku spółka naliczyła kary umowne w łącznej kwocie 43 mln PLN. W dniu 23 grudnia 2014 roku PGE EJ 1 sp. z o.o. wypowiedziała umowę z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.

Kary umowne z roku 2013 zostały potrącone z wynagrodzenia należnego WorleyParsons w 2014 roku. Kary z roku 2014 w łącznej wysokości 30 mln PLN zostały potrącone z wynagrodzenia należnego WorleyParsons oraz z gwarancji bankowej. Po dokonaniu wszystkich potrąceń i uzyskaniu przez spółkę kwot z gwarancji bankowej, spółce przysługuje względem WorleyParsons roszczenie o zapłatę 14 mln PLN jako kara umowna tytułem opóźnienia.

7 sierpnia 2015 roku spółka PGE EJ 1 sp. z o.o. wniosła do Sądu Okręgowego w Warszawie, Wydział Gospodarczy pozew przeciwko WorleyParsons o zapłatę kwoty prawie 15 mln PLN powiększonej o odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia w zapłacie należnej kwoty. Na żądaną kwotę składa się kwota zaległych kar umownych i kwota odsetek za opóźnienie skapitalizowanych na dzień wniesienia pozwu. W dniu 8 stycznia 2016 roku spółce PGE EJ 1 Sp. z o.o. została doręczona odpowiedź WorleyParsons na pozew.

13 listopada 2015 roku do spółki PGE EJ 1 sp. z o.o. wpłynął pozew WorleyParsons o zapłatę kwoty 59 mln PLN tytułem należnego w ocenie powoda wynagrodzenia oraz zwrotu kwoty, zdaniem powoda nienależnie pobranej przez Spółkę z gwarancji bankowej. PGE EJ 1 sp. z o.o. złożyła odpowiedź na pozew. Ponadto wartość roszczeń wymienionych w pozwie WorleyParsons w kwocie 54 mln PLN została objęta złożonym w dniu 13 marca 2015 roku przez WorleyParsons żądaniem zapłaty kwoty 92 mln PLN w związku z rozwiązaniem Umowy. Przewiduje się, iż WorleyParsons może wystąpić z odrębnym powództwem w kwocie 38 mln PLN. Spółka nie uznaje zgłoszonych w stosunku do niej roszczeń, a ewentualne ich zasądzenie przez sąd uważa za mało prawdopodobne.

Roszczenia z tytułu kar umownych

Zobowiązanie warunkowe dotyczy naliczonych kar umownych za opóźnienia w realizacji inwestycji wystawionych przez Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino spółce PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.). W lutym 2012 roku Grupa zobowiązała się wobec Gminy Gryfino do realizacji dwóch inwestycji o łącznej wartości nie niższej niż prawie 8 mln PLN do końca 2015 roku. W dniu 28 grudnia 2015 roku na mocy porozumienia termin realizacji został wydłużony do dnia 31 grudnia 2018 roku. Niezrealizowanie inwestycji objętych ugodą oznaczać będzie dochodzenie przez Gminę Gryfino roszczeń z tytułu kar określonych w umowie.

Inne zobowiązania warunkowe

Na inne zobowiązania warunkowe składa się wartość potencjalnego powództwa WorleyPersons wysokości 38 mln PLN, co zostało szerzej opisane powyżej oraz kar pieniężnych w wysokości 6 mln PLN związanych z prowadzonymi postępowaniami dotyczącymi ochrony środowiska (naruszenie warunków odprowadzania ścieków oraz wycinki drzew w wybranych spółkach Grupy Kapitałowej PGE).

30.2 Pozostałe istotne kwestie związane ze zobowiązaniami warunkowymi

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Jak zostało przedstawione w nocie 24.3 Grupa Kapitałowa PGE tworzy rezerwę na spory dotyczące bezumownego korzystania z nieruchomości służących działalności dystrybucyjnej, które zostały zgłoszone w postępowaniu sądowym. Ponadto w Grupie Kapitałowej PGE występują spory na wcześniejszych etapach postępowania a także nie można wykluczyć zwiększenia liczby i wartości podobnych roszczeń w przyszłości.

Zobowiązania kontraktowe dotyczące zakupu paliw

Zgodnie z zawartymi umowami na zakup paliw (głównie węgla i gazu), Grupa Kapitałowa PGE zobowiązana jest do odebrania określonej minimalnej ilości paliw, a także do nieprzekroczenia określonej wielkości maksymalnej poboru gazu w poszczególnych godzinach i miesiącach. Brak odebrania minimalnych ilości paliw określonych w umowach może skutkować koniecznością uiszczenia odpowiednich opłat (w przypadku paliwa gazowego ilości nieodebrane przez poszczególne elektrociepłownie, ale opłacone, mogą być odebrane w ciągu kolejnych trzech lat umownych).

W ocenie Grupy Kapitałowej PGE warunki dostaw paliw do jednostek wytwórczych w przytoczonym powyżej zakresie nie odbiegają od warunków dostaw do innych elektrowni stosowanych na polskim rynku.

30.3 Należności warunkowe

Na dzień sprawozdawczy Grupa Kapitałowa PGE nie posiadała istotnych należności warunkowych. Warunkowe składniki aktywów dotyczą przede wszystkim dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację projektu budowy bloku kogeneracyjnego, zwrotu podatków oraz zgłoszonych roszczeń do ubezpieczycieli za szkody losowe.

30.4 Inne sprawy sądowe i sporne

Kwestia odszkodowania dotyczącego konwersji akcji

Byli akcjonariusze PGE Górnictwo i Energetyka S.A. występują do sądów z wnioskami o zawiązanie PGE S.A. do prób ugodowych o zapłatę odszkodowania z tytułu nieprawidłowego ich zdaniem ustalenia parytetu wymiany akcji spółki PGE Górnictwo i Energetyka S.A. na akcje PGE S.A. w procesie konsolidacji jaki miał miejsce w 2010 roku. Łączna wartość dotychczasowych roszczeń wynikających z zawiązań do prób ugodowych skierowanych przez byłych akcjonariuszy PGE Górnictwo i Energetyka S.A. wynosi ponad 10 mln PLN.

Niezależnie od powyższego w dniu 12 listopada 2014 roku Socrates Investment S.A. (nabywca wierzytelności od byłych akcjonariuszy PGE Górnictwo i Energetyka S.A.) złożył pozew sądowy o zasądzenie odszkodowania w łącznej kwocie ponad 493 mln PLN (plus odsetki) za szkodę poniesioną w związku z nieprawidłowym (jej zdaniem) ustaleniem parytetu wymiany akcji w procesie połączenia spółki PGE Górnictwo i Energetyka S.A. z PGE S.A.

Spółka złożyła odpowiedź na pozew w dniu 28 marca 2015 roku. We wrześniu 2015 roku Socrates Investment S.A. przedstawił pismo stanowiące odpowiedź na odpowiedź na pozew.

PGE S.A. nie uznaje żądań Socrates Investment S.A. oraz pozostałych akcjonariuszy występujących z zawiązaniami do prób ugodowych. Roszczenia te są bezzasadne. Zdaniem PGE S.A. cały proces konsolidacji był przeprowadzony rzetelnie i prawidłowo. Sama wartość akcji spółek podlegających połączeniu została określona przez niezależną spółkę PwC Polska sp. z o.o. Dodatkowo plan połączenia spółek, w tym parytet wymiany akcji spółki przejmowanej na akcje spółki przejmującej, były badane w zakresie poprawności i rzetelności przez wyznaczonego przez sąd rejestrowy biegłego, który nie stwierdził żadnych nieprawidłowości. Następnie niezawisły sąd zarejestrował połączenie spółek.

Na zgłoszone roszczenie Spółka nie utworzyła rezerwy.

Pozwy o stwierdzenie nieważności uchwał Walnych Zgromadzeń

1 kwietnia 2014 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesionego przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwał nr 1, 2 oraz 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 6 lutego 2014 roku. Spółka wniosła odpowiedź na pozew. 22 czerwca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok oddalający w całości powództwo akcjonariusza. Wyrok jest nieprawomocny. 28 lipca 2015 roku przez akcjonariusza została złożona apelacja. Spółka złożyła odpowiedź na apelację.

17 września 2014 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesionego przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 4 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 6 czerwca 2014 roku. Spółka wniosła odpowiedź na pozew. 13 sierpnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok oddalający w całości powództwo akcjonariusza. Wyrok jest nieprawomocny. W dniu 7 grudnia 2015 roku PGE S.A. został doręczony odpis apelacji Powoda. W dniu 21 grudnia 2015 roku Spółka złożyła odpowiedź na apelację.

21 sierpnia 2015 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesiony przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 5 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 24 czerwca 2015 roku. 21 września 2015 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew.

23 października 2015 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesiony przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 14 września 2015 roku w przedmiocie wyboru Przewodniczącego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. W dniu 23 listopada 2015 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew.

31. Przyszłe zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie około 13.895 mln PLN. Kwoty te przeznaczone będą głównie na budowę nowych bloków, modernizację majątku jednostek Grupy oraz zakup maszyn i urządzeń.

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Energetyka Konwencjonalna	11.603	14.107
Energetyka Odnawialna	116	448
Dystrybucja	850	867
Obrót	3	1
Działalność pozostała	1.323	1.342
RAZEM PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE	13.895	16.765

Najbardziej istotne przyszłe zobowiązania inwestycyjne dotyczą:

- Energetyka Konwencjonalna:
 - Oddział Elektrownia Opole – budowa bloków nr 5 i 6 – około 5.809 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Turów – kontrakt na budowę nowego bloku energetycznego – około 3.495 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Turów – modernizacja kotłów i turbin na blokach 1-3 – około 463 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Bełchatów – rekonstrukcja i modernizacja bloków – około 590 mln PLN,
- Dystrybucja – zobowiązania inwestycyjne związane z majątkiem sieciowym w łącznej wysokości około 850 mln PLN,
- Działalność pozostała, PGE EJ1 sp. z o.o. – umowa na usługi doradztwa technicznego w procesie inwestycyjnym związanym z budową pierwszej polskiej elektrowni jądrowej – około 1.307 mln PLN (z czego 205 mln PLN jest zakresem podstawowym a pozostała kwota umowy stanowi zakres opcjonalny).

32. Leasing

32.1 Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwołalnego leasingu operacyjnego wyniosły 150 mln PLN oraz 157 mln PLN.

Spółki Grupy Kapitałowej PGE ponoszą koszty opłat rocznych z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów. Wysokość tych kosztów w ciągu roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku wyniosła około 17 mln PLN.

32.2 Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Spółki z Grupy Kapitałowej PGE posiadają umowy z Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi S.A. o świadczenie usług interwencyjnych polegających na dysponowaniu oraz wykorzystywaniu jednostek wytwórczych przez operatora systemu do interwencyjnego równoważenia bilansu mocy czynnej i biernej w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym (KSE) w celu zapewnienia bieżącego bezpieczeństwa pracy. Umowy te, pomimo że nie posiadają formy prawnej leasingu, przekazują prawo do użytkowania składników aktywów w zamian za serię płatności.

32.3 Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień sprawozdawczy oraz w okresie porównawczym wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych – krótkoterminowych wyniosła około 1 mln PLN, natomiast wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych – długoterminowych wyniosła około 1 mln PLN zarówno w bieżącym jak i w porównawczym okresie sprawozdawczym.

32.4 Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień sprawozdawczy oraz w okresie porównawczym Grupa nie zidentyfikowała istotnych należności z tytułu umów leasingu finansowego.

33. Rozliczenia podatkowe

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przedmiotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej.

Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT, podatek akcyzowy) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi – podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenia społeczne.

Podstawowe stawki podatkowe kształtowały się następująco: w 2015 roku stawka podatku dochodowego od osób prawnych – 19%, podstawowa stawka podatku VAT - 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%, ponadto, niektóre towary i usługi są objęte zwolnieniem z podatku VAT.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, wysoki stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ogólnie pro-fiskalne podejście władz skarbowych. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontroli celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Podatkowa Grupa Kapitałowa

18 września 2014 roku została zawarta na okres 25 lat umowa podatkowej grupy kapitałowej pod nazwą „PGK PGE 2015”, dla której PGE S.A. jest spółką reprezentującą. W skład PGK PGE 2015 oprócz Spółki wchodzi PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGE Dystrybucja S.A., PGE Obrót S.A., PGE Energia Odnawialna S.A., PGE Energia Natury S.A., PGE Dom Maklerski S.A., PGE Systemy S.A., ELBIS sp. z o.o., ELBEST sp. z o.o., ELTUR-SERWIS sp. z o.o., Betrans sp. z o.o., MegaSerwis sp. z o.o., MEGAZEC sp. z o.o., BESTGUM POLSKA sp. z o.o., „ELMEN” sp. z o.o., „TOP SERWIS” sp. z o.o., PGE Obsługa Księgowo-Kadrowa sp. z o.o., ELBEST Security sp. z o.o. oraz trzynastcie spółek o nazwach PGE Inwest 2, 4, ..., 15, nie prowadzących w momencie podpisania umowy działalności operacyjnej. Umowa dotyczy okresu po dniu 1 stycznia 2015 roku.

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych traktuje podatkową grupę kapitałową jako odrębnego podatnika podatku dochodowego (CIT). Oznacza to, że spółki wchodzące w skład PGK PGE 2015 tracą odrębną podmiotowość dla celów podatku CIT a podmiotowość tę zyskuje PGK PGE 2015 jako całość. Przedmiotem opodatkowania w PGK PGE 2015 będzie dochód ustalony od łącznego dochodu grupy, obliczonego jako nadwyżka sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat. Odrębność podmiotowa PGK PGE 2015 istnieje wyłącznie na gruncie podatku dochodowego od osób prawnych. Nie należy jej utożsamiać z odrębną podmiotowością prawną. Nie przenosi się ona również na grunt innych podatków, w szczególności każda ze spółek tworzących PGK PGE 2015 jest nadal odrębnym podatnikiem podatku VAT, podatku od czynności cywilnoprawnych, a także płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych.

Zgodnie z zawartymi umowami gdy dana spółka należąca do podatkowej grupy kapitałowej wykazuje zysk podatkowy, przekazuje odpowiednią kwotę podatku dochodowego do PGE S.A., która rozlicza się z urzędem skarbowym jako spółka reprezentująca. Z kolei gdy spółka należąca do PGK PGE 2015 poniesie stratę podatkową to korzyść podatkowa z tego tytułu przypada spółce reprezentującej, czyli PGE S.A. Oznacza to również, że w przypadku korekt rozliczeń podatkowych spółek ponoszących stratę podatkową, zmiana taka wpływa bezpośrednio na wyniki finansowe PGE S.A.

Przepływy pomiędzy spółkami należącymi do PGK PGE 2015 są realizowane w ciągu roku, w terminach poprzedzających wpłatę zaliczek na podatek dochodowy. Ostateczne rozliczenie pomiędzy spółkami należącymi do PGK następuje po złożeniu przez spółkę reprezentującą deklaracji rocznej.

Spółki tworzące podatkową grupę kapitałową muszą spełnić szereg wymogów, obejmujących między innymi: odpowiedni poziom kapitałów, udział spółki dominującej w kapitałach spółek tworzących PGK na poziomie minimum 95%, brak powiązań kapitałowych między spółkami zależnymi, brak zaległości podatkowych, osiągnięcie udziału dochodu w przychodach na poziomie przynajmniej 3% (liczonego dla całej PGK) oraz zawieranie transakcji z podmiotami spoza PGK wyłącznie na warunkach rynkowych. Naruszenie powyższych wymogów będzie oznaczać rozwiązanie podatkowej grupy kapitałowej i utratę przez nią statusu podatnika. Od momentu rozwiązania każda ze spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej staje się samodzielnym podatnikiem dla podatku CIT.

Podatek od nieruchomości

Mając na uwadze toczące się spory Grupa Kapitałowa PGE utworzyła na dzień sprawozdawczy rezerwy na podatek od nieruchomości w wysokości 88 mln PLN. Rezerwy te w większości dotyczą postępowań podatkowych w zakresie podatku od nieruchomości w wybranych elektrowniach. Spór toczy się w zakresie przedmiotu opodatkowania i dotyczy głównie rozstrzygnięcia, czy instalacje w budynkach oraz wolno stojące urządzenia techniczne podlegają odrębnemu opodatkowaniu jako samoistne budowle. Postępowania podatkowe znajdują się obecnie na różnych szczeblach organów podatkowych, tj. przed organami pierwszej instancji (wójt, burmistrz), przed samorządowymi kolegiami odwoławczymi oraz przed sądami administracyjnymi.

34. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje Grupy Kapitałowej PGE z jednostkami powiązanymi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów i usług lub oparte są o koszt ich wytworzenia.

34.1 Jednostki stowarzyszone

Sprzedaż spółek z Grupy Kapitałowej PGE do jednostek stowarzyszonych w 2015 roku wynosiła 7 mln PLN oraz 5 mln PLN w okresie porównawczym. Grupa Kapitałowa PGE wykazywała należności handlowe od jednostek stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku w kwocie 1 mln PLN.

34.2 Spółki zależne od Skarbu Państwa

Dominującym właścicielem PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. jest Skarb Państwa, w związku z tym zgodnie z MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Spółki Grupy PGE identyfikują szczegółowo transakcje z około 40 najważniejszymi spółkami zależnymi od Skarbu Państwa.

Łączna wartość transakcji z powyższymi jednostkami została przedstawiona w tabeli poniżej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	2.509	1.992
Zakupy od podmiotów powiązanych	3.539	3.477

	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Należności handlowe od podmiotów powiązanych	383	218
<i>w tym przeterminowane</i>	14	14
Zobowiązania handlowe wobec podmiotów powiązanych	387	517
<i>w tym przeterminowane</i>	-	2

Największe transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa dotyczą spółek Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., PKN Orlen S.A. oraz zakupu węgla od polskich kopalń. Wzrost sprzedaży i należności od jednostek powiązanych wynika głównie ze wzrostu wolumenu sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ na rzecz podmiotów powiązanych.

Ponadto Grupa Kapitałowa PGE dokonuje istotnych transakcji na rynku energii za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zakup i sprzedaż za jej pośrednictwem nie jest traktowana jako transakcja z podmiotem powiązanym.

34.3 Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Główna kadra kierownicza obejmuje Zarząd i Radę Nadzorczą jednostki dominującej oraz istotnych spółek zależnych.

<i>tys. PLN</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	30.877	27.045
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz z tytułu rozwiązania stosunku pracy	4.542	4.510
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA GŁÓWNEJ KADRY KIEROWNICZEJ	35.419	31.555
Wynagrodzenie kadry kierowniczej spółek działalności pozostałej	13.720	17.766
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	49.139	49.321

tys. PLN	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zarząd jednostki dominującej	6.217	7.324
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	407	346
Zarządy - jednostki zależne	27.394	22.639
Rady Nadzorcze - jednostki zależne	1.401	1.246
RAZEM	35.419	31.555
Wynagrodzenie kadry kierowniczej spółek działalności pozostałej	13.720	17.766
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	49.139	49.321

Członkowie Zarządów niektórych spółek Grupy Kapitałowej zatrudnieni są na podstawie umów cywilno-prawnych o zarządzanie (tzw. kontrakty menadżerskie). W nocie 7.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym wynagrodzenia z tego tytułu są prezentowane w pozycji pozostałych kosztów rodzajowych.

35. Istotne zdarzenia oraz zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

35.1 Rozwiązanie kontraktów długoterminowych KDT

W związku z rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii, zgodnie z Ustawą KDT, wytwórcy będący wcześniej stronami tychże umów uzyskali prawo do otrzymywania rekompensat na pokrycie tzw. kosztów osieroconych. Koszty osierocone stanowią wydatki wytwórcy wynikające z nakładów poniesionych przez tego wytwórcę do 1 maja 2004 roku na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej, niepokryte przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerw mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu umowy długoterminowej. Ustawa KDT ogranicza całkowitą kwotę środków, które mogą być wypłacone wszystkim wytwórcom na pokrycie kosztów osieroconych, zdyskontowanych na dzień 1 stycznia 2007 roku, do kwoty 11,6 mld PLN, w tym dla PGE przypada 6,3 mld PLN.

Tabela: Podstawowe dane dotyczące wytwórców Grupy objętych Ustawą KDT.

Wytwórca	Czas obowiązywania KDT	Maksymalna kwota kosztów osieroconych i dodatkowych
Elektrownia Turów	do 2016	2.571
Elektrownia Opole	do 2012	1.966
Zespół Elektrowni Dolna Odra	do 2010	633
Elektrociepłownia Lublin Wrotków	do 2010	617
Elektrociepłownia Rzeszów	do 2012	422
Elektrociepłownia Gorzów	do 2009	108
RAZEM		6.317

W założonym przepisami Ustawy KDT terminie, tj. do 31 grudnia 2007 roku, spółka PGE S.A. podpisała umowy rozwiązujące długoterminowe umowy sprzedaży mocy i energii z wytwórcami będącymi stronami obowiązujących wówczas KDT. Tym samym wytwórcy uzyskali prawo do otrzymywania środków na pokrycie kosztów osieroconych.

Decyzje Prezesa URE w ramach realizacji Ustawy KDT

Część wytwórców wchodzących obecnie w skład PGE GiEK S.A. otrzymało prawo do środków na pokrycie kosztów osieroconych (tzw. „rekompensat”) w myśl Ustawy KDT. Zapisy Ustawy KDT są w wielu punktach niejednoznaczne i rodzą istotne wątpliwości interpretacyjne. Przeprowadzając obliczenia prognozowanych wyników poszczególnych wytwórców oraz wynikających z nich rekompensat, korekt rocznych kosztów osieroconych, korekt końcowych oraz wynikających z nich wysokości przychodów ujmowanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, Grupa zastosowała swoją najlepszą wiedzę w tym zakresie, a także korzystała ze wsparcia zewnętrznych ekspertów.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania wytwórcy z Grupy Kapitałowej PGE otrzymali decyzje dotyczące korekt rocznych kosztów osieroconych oraz kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym za lata 2008-2014. W części decyzje te były niekorzystne dla poszczególnych podmiotów i zdaniem Grupy zostały wydane z naruszeniem Ustawy KDT. W konsekwencji począwszy od 2009 roku trwa szereg postępowań przed Sądem Okręgowym w Warszawie – Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”) oraz przed Sądem Apelacyjnym dotyczących odwołań wytwórców z Grupy Kapitałowej PGE od Decyzji Prezesa URE. Postępowania te znajdują się na różnym etapie zaawansowania.

W 2015 roku:

- Prezesowi URE bezskutecznie upłynął termin na wniesienie skargi kasacyjnej, dotyczącej wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych należnych PGE GiEK S.A. za 2010 rok oraz PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole za 2009 rok w związku z czym sprawy zostały zakończone. Wartość przedmiotu sporu w tych sprawach wynosiła łącznie 635 mln PLN.
- 20 lutego 2015 roku Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odroczeniu rozpoznania skargi kasacyjnej w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych należnych dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole (wartość sporu 179 mln PLN); PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra (wartość sporu 42 mln PLN) i dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Lublin Wrotków za 2008 roku (wartość sporu 27 mln PLN) oraz dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów za rok 2009 (wartość sporu 45 mln PLN) do czasu rozstrzygnięcia sprawy PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra za rok 2009 (wartość sporu 93 mln PLN) przez Trybunał Sprawiedliwości UE.
- Zapadł korzystny wyrok SOKiK w sprawie dotyczącej korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów za rok 2012. Wyrok nie jest prawomocny. Prezes URE złożył apelację do Sądu Apelacyjnego. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosi 7 mln PLN.
- Prezes URE złożył skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, dotyczącą wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym należnych PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Lublin Wrotków za 2009 rok. W dniu 22 maja 2015 roku Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odroczeniu rozpoznania skargi kasacyjnej do czasu rozstrzygnięcia sprawy PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra za rok 2009 przez Trybunał Sprawiedliwości UE. Wartość przedmiotu sporu wynosi prawie 7 mln PLN.
- PGE GiEK S.A. złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, dotyczącą wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym należnych PGE GiEK S.A. za rok 2010. Wartość przedmiotu sporu wynosi 5 mln PLN.
- PGE GiEK S.A. złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, dotyczącą wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym należnych PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów za rok 2009. Wartość przedmiotu sporu wynosi 4 mln PLN.
- W grudniu 2015 roku PGE GiEK S.A. złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, dotyczącą wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie dotyczącej korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów za rok 2011. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosi blisko 6 mln PLN.

30 lipca 2015 roku PGE GiEK S.A. wystosowała do Skarbu Państwa - Prezesa URE wniosek o zawezwanie do próby ugodowej skierowane w sprawie zapłaty na rzecz PGE GiEK S.A. kwoty 0,5 mln PLN tytułem odszkodowania za utracone korzyści dla PGE GiEK S.A., w związku z wydaniem niekorzystnej decyzji za rok 2011. 23 października 2015 roku na posiedzeniu pojedynczym nie doszło do zawarcia ugody.

31 lipca 2015 roku został nadany pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie z powództwa PGE GiEK S.A. przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi URE o odszkodowanie za utracone korzyści dla PGE GiEK S.A., wskutek wydania przez Prezesa URE niekorzystnych decyzji dotyczących kosztów osieroconych za rok 2008. 7 stycznia 2016 roku PGE GiEK S.A. złożyła w sądzie wniosek w sprawie zmiany powództwa odszkodowawczego w zakresie kwoty odszkodowania. Aktualnie kwota odszkodowania wynosi 57 mln PLN.

6 sierpnia 2015 roku PGE GiEK S.A. otrzymała decyzję administracyjną Prezesa URE dotyczącą ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2014 rok. Wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych powstałych w jednostkach wytwórczych: PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Turów i PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole za 2014 rok wynosi ok. (+) 559 mln PLN. PGE GiEK S.A. uważa tę kwotę za bezsporną. Wysokość zaliczek pobranych za 2014 rok wyniosła 299 mln PLN.

24 sierpnia 2015 roku Zarząd PGE GiEK S.A. złożył do Prezesa URE wniosek o zaliczkę dla jednostek wytwórczych Elektrownia Turów i Elektrownia Opole na kwotę ok. 229 mln PLN. Wartość ta jest równa maksymalnej kwocie kosztów osieroconych dla PGE GiEK S.A. na rok 2016, która została zaktualizowana Decyzją Prezesa URE z dnia 21 lipca 2015 r.

27 stycznia 2016 roku odbyła się rozprawa przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie pytań prejudycjalnych zadanych TSUE przez Sąd Najwyższy, na którym każda ze stron przedstawiła swoje stanowisko. PGE GiEK S.A. oczekuje na wydanie orzeczenia przez TSUE

Na dzień 19 lutego 2016 roku wyznaczono termin rozprawy w Sądzie Apelacyjnym w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych należnych GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole za rok 2010. Wartość przedmiotu sporu wynosi około 142 mln PLN.

Wpływ na sprawozdanie za okres zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

W sprawozdaniu finansowym za okres zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE ujęła w przychodach ze sprzedaży przychody z tytułu KDT w wysokości 546 mln PLN.

Wartość przedmiotu sporu we wszystkich sprawach dotyczących lat 2008 - 2012 wynosi 1.660 mln PLN, w tym wartość przedmiotu sporu z tytułu korzystnie rozstrzygniętych dla Grupy Kapitałowej PGE wyroków Sądu Apelacyjnego oraz korzystnego prawomocnego wyroku SOKiK w wysokości 1.429 mln PLN. Ogółem w okresie 2008 –2015 Grupa Kapitałowa PGE ujęła przychody z tytułu rekompensat KDT w wysokości 7.086 mln PLN.

35.2 Przygotowania do budowy i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej

3 września 2014 roku pomiędzy PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., TAURON Polska Energia S.A., ENEA S.A. oraz KGHM Polska Miedź S.A. (Partnerzy Biznesowi) zawarta została Umowa Wspólników.

15 kwietnia 2015 roku zgodnie z Umową Wspólników zawarta została umowa sprzedaży udziałów w PGE EJ 1 sp. z o.o., w wyniku której każdy z Partnerów Biznesowych nabył 10 % udziałów w PGE EJ 1 sp. z o.o.

W następstwie zbycia na rzecz Partnerów Biznesowych przez PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. udziałów w PGE EJ 1 sp. z o.o., PGE S.A. posiada 70% w kapitale zakładowym PGE EJ 1 sp. z o.o., a każdy z Partnerów Biznesowych po 10% w kapitale zakładowym PGE EJ 1 sp. z o.o. W maju 2015 roku Krajowy Rejestr Sądowy zarejestrował nowe brzmienie Umowy Spółki, wynikające z postanowień Umowy Wspólników, a w maju i czerwcu 2015 roku skład Rady Nadzorczej PGE EJ 1 sp. z o.o. został rozszerzony o przedstawicieli Partnerów Biznesowych.

Zgodnie z założeniami Grupa PGE pełnić będzie rolę lidera projektu budowy i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej o mocy ok. 3.000 MW („Projekt”), a PGE EJ 1 sp. z o.o. ma w przyszłości pełnić funkcję operatora elektrowni.

Zgodnie z Umową Wspólników, Strony zobowiązują się wspólnie, w proporcji do posiadanych udziałów, sfinansować działania w ramach fazy wstępnej Projektu (Etap rozwoju). Na Etapie rozwoju określone zostaną takie elementy, jak potencjalni partnerzy, w tym partner strategiczny, dostawcy technologii, wykonawcy EPC (Engineering, Procurement, Construction), dostawcy paliwa jądrowego oraz pozyskanie finansowania dla Projektu, a także organizacyjne i kompetencyjne przygotowanie PGE EJ 1 sp. z o.o. do roli przyszłego operatora elektrowni jądrowej, odpowiedzialnego za jej bezpieczną i efektywną eksploatację („postępowanie zintegrowane”), a także wskazana zostanie lokalizacja elektrowni jądrowej. Zaangażowanie finansowe PGE S.A. w okresie Etapu rozwoju nie przekroczy kwoty około 700 mln PLN.

Strony Umowy Wspólników przewidują, że kolejne decyzje dotyczące Projektu, w tym decyzje dotyczące deklaracji dalszego uczestnictwa poszczególnych Stron w kolejnym etapie Projektu, zostaną podjęte bezpośrednio przed rozstrzygnięciem postępowania zintegrowanego

35.3 Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych

W 2015 roku ujęto odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 9.039 mln PLN. Szczegóło przedstawiono w notcie 3.

36. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do udostępnienia przez Zarząd jednostki dominującej dnia 16 lutego 2016 roku.

Warszawa, 16 lutego 2016 roku

Podpisy Członków Zarządu PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Prezes Zarządu **Marek Woszczyk**

Wiceprezes Zarządu **Grzegorz Krystek**

Wiceprezes Zarządu **Marek Pastuszko**

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie sprawozdania finansowego
Michał Skiba - Dyrektor Departamentu Sprawozdawczości i Podatków